

GRONG[®] kommune

ET AKTIVT OG ROBUST REGIONSENTER
MED LIVSKVALITET OG MANGFOLD

ÅRSBERETNING 2016

GRONG[®]

ET AKTIVT OG ROBUST REGIONSENTER MED LIVSKVALITET OG MANGFOLD

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Rådmannens kommentarer	4
Handlingsplanen for 2016, og organisasjonsutvikling	4
Vurdering av måloppnåelsen	4
Kommuneplanoppgaver	4
Gjennomførte / igangværende utbygginger	5
Regnskapsresultat	6
Netto driftsresultat	6
Utfordringer	10
Arbeidsgiverpolitikk	12
Helse-, miljø og sikkerhetsarbeid	12
Likestilling – tilstandsrapport og tiltak	14
Etikk	16
Diskriminering	17
Internkontroll	17
Avslutning	18
2. Årsberetninger for rammeområdene	20
ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 1 – ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER	20
ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 2 – OPPVEKST OG FAMILIE	25
ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 3 – HELSE OG OMSORG	34
ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 4 – NÆRING, MILJØ, LANDBRUK, TEKNISK, KULTUR OG NAMDAL BRANN- OG REDNINGSVESEN	41
KIRKEFORMÅL (DRIFTSREGNSKAPETS RAMMEOMRÅDE 5)	49
ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 6 – POLITISK STYRING, KONTROLL, FELLESUTGIFTER	50
SÆRREGNSKAP (DRIFTSREGNSKAPETS RAMMEOMRÅDE 7)	54
DEL 3. KOMMENTARER TIL SAMLET REGNSKAPSRESULTAT. DIV. OVERSIKTER	56
OVERSIKT OVER SAMLET REGNSKAPSRESULTAT, NETTO PR. RAMMEOMRÅDE, OG MED KOMMENTARER TIL REGNSKAPET FOR RAMMEOMRÅDENE 8 OG 9	56
OVERSIKT, UTGIFTER OG INNTEKTER I REGNSKAPET	59
KOSTRA-RAPPORTERING	61
FONDSOVERSIKT	61

GJELDSOVERSIKT (INNLÅN).....	65
PENSJON OG PREMIEAVVIK.	67
4. FINANSRAPPORTERING 31.12.2016.....	68

DEL 1. RÅDMANNENS KOMMENTARER**1. Rådmannens kommentarer****Handlingsplanen for 2016, og organisasjonsutvikling.**

I likhet med foregående år er handlingsplanene innarbeidet i samme dokument som årsbudsjettet. Dette gir en bedre total oversikt over hvilke mål som er satt for året. Det har i likhet med de foregående år vært store utfordringer med å klare driftsoppgavene og i tillegg makte å gjennomføre utviklingstiltak.

Handlingsplanen er et godt virkemiddel for å bidra til å tenke utvikling selv om ressursene er knappe. Ved gjennomgang av handlingsplanene med resultater, ser en at det er betydelig arbeid som er lagt ned, og at for de fleste mål er handlingsmål nådd.

For flere detaljer henvises til de enkelte handlingsplaner under de enkelte rammeområder, med korte kommentarer til målrealiseringen. Arbeidet med handlingsplaner er nå godt innarbeidet i organisasjonen. De senere årene er handlingsplanene blitt mer konkrete, og dermed mer målbar i forhold til måloppnåelse. De årlige handlingsplanene skal rettes mot gjeldende kommuneplan.

Vurdering av måloppnåelsen

Jeg mener måloppnåelsen i forhold til gjennomføring av de enkelte punkter i handlingsplanen må betegnes som meget god. Særlig sett på bakgrunn av "det trøkk" organisasjonen har hatt den senere tid, med gjennomføring av flere utbyggingsprosjekter og driftsutfordringer på noen avdelinger. Det kom også inn ekstra arbeidsoppgaver i løpet av året som har vært krevende.

Det er relativt få tiltak som ikke er gjennomført eller oppstartet. Som det fremgår er det også utført utviklingsarbeid/tiltak utover det som ligger i handlingsplanen. Dette er et arbeid som berører hele organisasjonen.

Regnskap 2016 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 7.875.000,-. Nærmere analyse av overskuddet vil fremkomme videre i dette dokumentet. Rådmannen mener også at filosofien om at ansvaret legges på avdelingslederne med å styre innenfor de tildelte rammer har gitt positive resultater i økonomistyringen. Det er formidlet til både avdelingsledere og kommunalsjefer, og økonomistyring og korrekt rapportering vil også ha fokus i 2017. I all hovedsak er jeg meget godt fornøyd med regnskapsresultatene for avdelingen, og totalresultatet.

Kommuneplanoppgaver.

Også i 2016 er det behandlet en rekke planer. I denne sammenheng kan nevnes;

Grong kommunestyret:

- 22/16 Alkoholpolitisk handlingsplan for Grong kommune 2016-2020
- 23/16 IKT- plan for grunnskolene i Grong kommune.
- 37/16 Kommunal planstrategi 2016-2019
- 44/16 Kommunedelplan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet 2016-2019. 2.gangs behandling.
- 51/16 Midtveis rapport kommuneplanens handlingsplan 2014-2017.
- 52/16 Bolig-politisk plan 2016-2024.
- 56/16 Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
- 57/16 Plan for selskapskontroll 2016-2019
- 73/16 Årsbudsjett 2017. Handlingsplan 2017. Rullering av økonomiplan 2017-2020
- 78/16 Samlet plan for løyper for rekreasjonskjøring med snøscooter i Grong 2017

Grong formannskap:

- 51/16 Reguleringsplan for E6 Fjerdingen-Grønndalselva, stadfesting av planprogram.
- 89/16 Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2016-2019. 1.gangs behandling av planforslag.
- 99/16 Søknad om forlengelse av bestandsplan for hjortevilt og tildeling av elg og hjort 2016.
- 104/16 Høring av planprogram for fylkesvegplan 2018-2030
- 108/16 Uttalelse til fylkesvegplan 2018-2021(2025)
- 123/16 Reguleringsplan Sundspeten - Grong . 1.gangs behandling.

Administrasjonsutvalget 2016.

- 01/16 Organisasjonsplan for Grong kommune. Indre Namdal Barneverntjeneste og PPT.
- 02/16 Organisasjonsplan for Grong kommune. Økonomisektoren.

05/16 Organisasjonsplan for Grong kommune. Ledelse av oppvekst.

06/16 Organisasjonsplan for Grong kommune. Servicekontoret.

07/16 Organisasjonsplan for Grong kommune. Overordnet administrativ ledelsesstruktur.

Gjennomførte / igangværende utbygginger

Blant investeringsprosjekt som kommunen har regnskapsført i 2016 nevnes følgende:

(Beløp hele 1000 kr)

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Kommentarer
Prosjekt			
Opprusting serverrom kommunehuset	841	700	Ferdig i 2017.
Datainvesteringer i skolen	929	857	Ferdig, kommer sak om ytterligere midler i 2017.
Inventar og utstyr voksenopplæringen	19	0	Ferdig
ENØK- tiltak	136	170	Forprosjekt ok, prosjekt videreføres i 2017
Rehabilitering 2-mannsbolig Bergsmo	66	313	Ferdig
Flyktningeboliger	12 488	17 407	Ferdigstilt, og tatt i bruk
Lokaler skole, kulturskole, samt regionalt kulturbygg	105 825	108 221	Ferdigstilt desember 2016.
Renovering samfunnssal	345		Tilhører prosjektet ovenfor. Ferdig.
Renovering 6 mannsbolig Grovin	1 099	1 001	Delvis ferdigstilt, arb. Fortsetter i 2017.
Solavskjerming fysio og kjøkken	169	200	Ferdig
Ombygging D-fløy GHØ	396	694	Ferdig
Sikringstiltak Berre - Østdun	525	675	I all hovedsak ferdig
Sikringstiltak Tømmerås	2 281	1 350	Pågår, ferdigstilles i 2017
Grunnundersøkelser Grong næringspark	22		Ferdigstilles i 2017.
Vannledning Fossland	1 071	1 110	
Målekum vannledning Mediåmarka	231	110	Ferdigstilt
Større vannledning Vårryggen	2 702	2 982	Ferdig
Mediå renseanlegg - utbygging	585	710	Plassering og teknisk løsning planlagt, bygging i 2017.
Ombygging Bergsmo kloakkrenseanlegg	2 194	1 645	Ferdig
Skifte av kloakkledning Mediåvøllan	128	130	Ferdig
Kapasitetsøkning Farstøa	1 586	2 323	Noen tekniske utfordringer dukket opp, prosjektet fortsetter vinter 2016/2017.
Sikringstiltak Bubekken	145		Ferdig
Anskaffelse av feiebil	1 002	1 100	Innkjøpt og tatt i bruk
Utbedring gamle E6 ved Nes Bru	464	464	Ferdig

Kommentarer til investeringsprosjektene.

Investeringsregnskapet viser en del avvik mellom regnskapsførte utgifter og revidert budsjett for 2016 på enkelte prosjekt. Når det gjelder totaloversikten så er differansen på ca 7,3 millioner mellom budsjetterte utgifter til investeringer og regnskapsførte utgifter til investeringer.

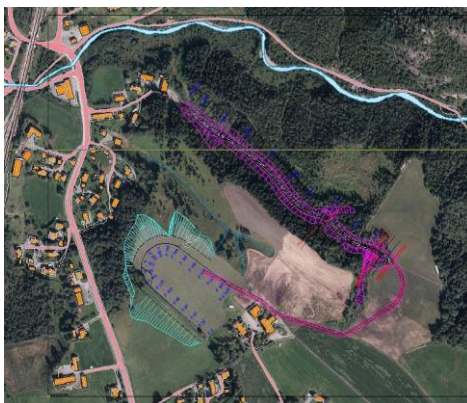
Det er vanskelig å treffe eksakt på det enkelte prosjektet da fremdriftsplan og når vi vil motta faktura er vanskelig å forutse i enkelte tilfeller.

Av de største avvikene på enkeltprosjekter kan vi nevne følgende:

- Lokaler skole, kulturskole og regionalt kulturbygg. Brukt 2,4 millioner mindre enn budsjettert for 2016. Dette skyldes forskyvinger mellom år.
- Kapasitetsøkning Farstøa. Brukt kr 740' mindre enn budsjett. Skyldes en del tekniske utfordringer slik at fremdriften ble ikke som forutsatt.

- Flyktningeboliger brukt 5 millioner mindre enn budsjettet. I dette tilfellet kom det inn anbud som var langt lavere enn det vi hadde budsjettet med. Det skulle derfor vært foretatt en budsjettregulering på dette prosjektet, noe det dessverre ikke har blitt gjort. I om at vi mottar tilskudd til prosjektet så er også disse redusert sterkt i forhold til budsjettet. Dette gjør at netto avvik mellom regnskap og budsjett i 2016 er på 2,7 mill.
- Sikringstiltak Tømmerås. Her er det brukt kr 900' mer enn budsjettet. Dette har med fremdriften av prosjektet å gjøre, utgifter har kommet tidligere enn forutsatt i budsjett.

Sikringsarbeider Tømmerås, nedplanering

Regnskapsresultat

Vedr. totaloversikt over regnskapsmessig resultat for hvert rammeområde vises til den første tabellen under årsberetningens del 3, samt til kommentarene under de enkelte rammeområdene.

Regnskapsmessig overskudd / underskudd.

Regnskapsmessig overskudd / underskudd for Grong kommune har de senere årene utviklet seg slik:

Hele 1000 kr. (Minus = overskudd)

År	Overskudd / underskudd	Inndekning av tidligere underskudd
2001	1.514	0
2002	2.489	0
2003	0	922
2004	0	2.368
2005	-3.120	714
2006	-7.682	0
2007	0	0
2008	0	0
2009	-7.682	0
2010	-3.885	0
2011	-12.042	0
2012	-3.542	0
2013	-1.385	0
2014	0	0
2015	-7.880	0
2016	-7.875	0

Regnskapet for 2016 viser innsparing på rammeområdene 2, 3 og 4, mens område 1 viser en liten overskridelse. Ansvarene premieavvik og premiefond gir en liten pluss i forhold til budsjettet. Det samme gir også i år ansvaret for tilskudd flyktninger og skatt og rammetilskudd sett under et.

I det opprinnelige budsjettet for 2016 ble det vedtatt å bruke kr 148.000,- av det generelle disposisjonsfondet for å få driftsbudsjett i balanse. Ved disponering av overskuddet for 2015 i kommunestyret i mai ble det vedtatt å bruke kr 3.000.000,- av overskuddet mens resterende beløp på kr 4.880.000,- ble budsjettet avsatt til fritt fond. Samtidig ble budsjettet bruk av fond satt til kr 0,-. I oktober ble det foretatt en ny budsjettregulering. Den viste en mulighet til å avsette ytterligere 1.597' til fond. Siste hoved regulering ble gjennomført i desember, denne ble vedtatt med en avsetning til fond på 2.129'. Dvs at det totalt i 2016 er avsatt kr 8,6 mill til disposisjonsfondet. Det er videre brukt kr 1,3 mill. av dispfondet i løpet av året til ulike prosjekt, slik at netto avsetning er på 7,3 mill.

Netto driftsresultat

Begrepet "netto driftsresultat" måles som **netto driftsresultat i prosent av netto driftsinntekter**. Netto driftsresultat i kroner finnes i tabellen "Økonomisk oversikt drift" i "det tynne" regnskapsheftet som inneholder obligatoriske oversikter.

Et sammendrag av "Økonomisk oversikt drift" framstår slik for året 2016:

(Beløp i hele 1000 kr)

Sum driftsinntekter	-333 430
Sum driftsutgifter	320 750
A. Brutto driftsresultat	-12 680
Sum eksterne finansinntekter (renteinntekter og mottatte avdrag)	-1 203
Sum eksterne finansutgifter (renter, avdrag, utlån)	17 237
B. Resultat eksterne finanstransaksjoner	16 034
C. Motpost avskrivninger	-15 029
D. Netto driftsresultat (A+B+C)	-11 675
Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter:	3,5 %
E. Bruk av avsetninger (tidligere overskudd og fond)	-18 838
F. Sum avsetninger, inkl. overført til inv.regnskapet	22 637
Sum A - F: Regnskapsmessig mindreforbruk	-7 875

Det er fra sentrale myndigheter gitt uttrykk for at det forventes at kommunen planmessig styrer sin økonomi mot en driftsmargin på minst 2 % av driftsinntektene. Det er dette resultatmålet som best uttrykker utviklingen i kommunenes økonomi over tid. Som en ser av tabellen ovenfor så ligger Grong kommunen på 3,5 % noe som tilfredsstiller denne forventningen.

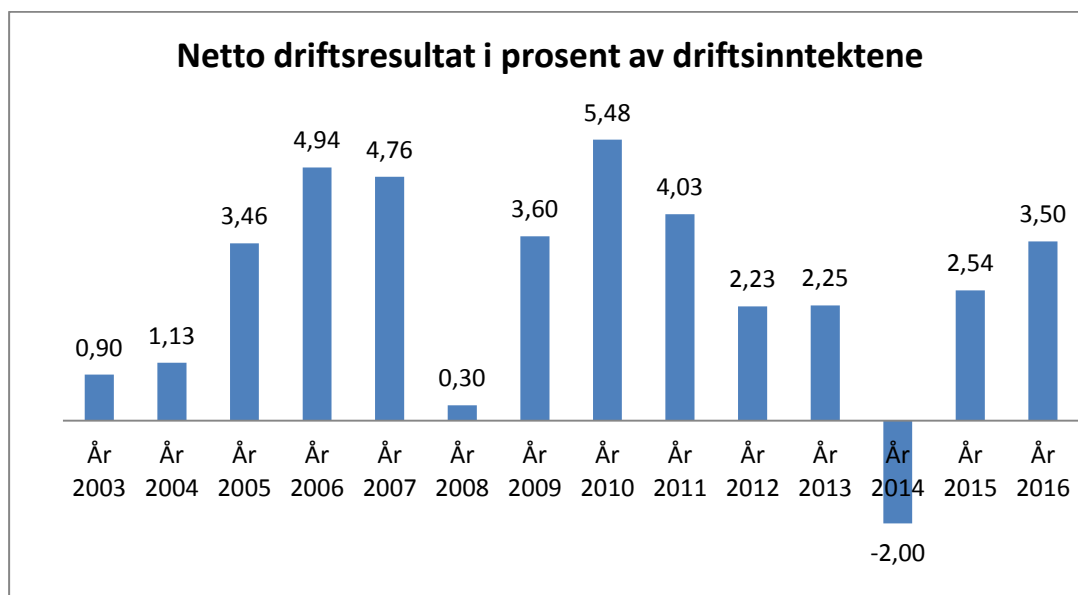
I opprinnelig budsjett for 2016 lå det an til en prosent på – 0,43 og i regulert budsjett -1,0%. Regnskapet viser at vi har mottatt kr 6,4 millioner mer i inntekter enn revidert budsjett. Videre så har vi redusert utgiftene med kr 8,2 mill. i forhold til revidert budsjett, noe som totalt sett har bedret netto driftsresultat fra -3,3 mill. til positive 11,7 mill. Nærmere analyse av ulike regnskapsforhold kommer under de ulike rammeområdene.

Regnskapsresultatet for 2016 er klart

Netto driftsresultat har de senere årene utviklet seg slik:

Endring i netto driftsresultat fra 2015 til 2016.

Kommunens netto driftsresultat har forbedret seg ytterligere fra 2015 regnskapet til 2016. Netto driftsresultat i 2015 var på positivt 7,9' mens det nå i 2016 kom på positivt 11,7'. I og med at Grong kommune er vertskommune for flere samarbeid og at disse samarbeidenes regnskap bla. regionrådet og regionalt fond osv., skal inngå i Grong kommunes regnskap så påvirker disse vårt resultat. Tallene i tabellen nedenfor inneholder også tallene fra vertskommunene, men i forklaringene under har vi forsøkt å få frem hva som gjelder samarbeidene og hva som gjelder kommunen.

Dette skyldes en rekke forhold så som;

	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Avvik 2015-2016
Brukerbetalinger	-13 288 818	-12 454 937	-833 881
Andre salgs- og leieinntekter	-35 312 843	-36 333 375	1 020 532
Overføringer med krav til motytelse 1)	-85 249 770	-72 641 912	-12 607 858
Rammetilskudd 2)	-101 045 246	-100 718 169	-327 077
Andre statlige overføringer 3)	-24 206 815	-20 829 385	-3 377 430
Andre overføringer	-1 631 279	-1 713 976	82 697
Inntekts- og formuesskatt 2)	-52 451 078	-47 240 576	-5 210 502
Eiendomsskatt	-14 564 009	-15 673 912	1 109 903
Andre direkte og indirekte skatter	-5 679 738	-6 098 761	419 023
SUM DRIFTSINTEKTER	-333 429 596	-313 705 003	-19 724 593
			0
Lønnsutgifter 4)	162 746 140	155 954 302	6 791 838
Sosiale utgifter 4)	28 866 319	28 524 717	341 602
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.pr. 5)	51 746 246	46 821 265	4 924 981
Kjøp av varer og tj. som erstatter egenprod. 6)	32 197 860	29 465 912	2 731 948
Overføringer	30 211 274	29 261 395	949 879
Avskrivninger (inkl. kalk. avskrivninger) 7)	15 028 527	13 790 535	1 237 992
Fordelte utgifter	-46 000	-413 665	367 665
SUM DRIFTSUTGIFTER	320 750 366	303 404 461	17 345 905
			0

BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-12 679 230	-10 300 542	-2 378 688
			0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 183 531	-1 027 621	-155 910
Gevinst finansielle instrumenter	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-19 500	-53 520	34 020
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER	-1 203 031	-1 081 141	-121 890
			0
Renteutgifter, provisjoner og a. fin.utg.	4 986 367	5 381 372	-395 005
Tap finansielle instrumenter	0	0	0
Avdragsutgifter	12 183 094	11 743 429	439 665
Utlån	67 600	76 024	-8 424
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	17 237 061	17 200 825	36 236
			0
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER	16 034 030	16 119 684	-85 654
			0
Motpost avskrivninger (inkl. kalk. avskr.)	-15 028 527	-13 790 535	-1 237 992
NETTO DRIFTSRESULTAT	-11 673 727	-7 971 393	-3 702 334
			0
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	3,50 %	2,54 %	0
			0
Bruk av tidligere års regnsk. minedreforbr.	-7 879 632	0	-7 879 632
Bruk av disposisjonsfond	-270 256	-1 634 000	1 363 744
Bruk av bundne fond	-10 688 586	-11 540 660	852 074
SUM BRUK AV AVSETNINGER	-18 838 474	-13 174 660	-5 663 814
			0
Overført til investeringregnskapet	922 000	645 000	277 000
Dekning av tidl. års regnsk. merforbr.	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	8 790 547	101 887	8 688 660
Avsetninger til bundne fond	12 924 439	12 519 533	404 906
SUM AVSETNINGER	22 636 986	13 266 420	9 370 566
			0
REGNSKAPSMESSIG MERFORBR./MINDREFORBR.	-7 875 215	-7 879 633	4 418

1) Overføring med krav om motytelse har økt med 12,6 mill. fra 2015 til 2016. Økningen skyldes i all hovedsak fire forhold. Regionrådet – økning på 4,5 tilskudd og dugnadsarbeid. Namdal brann- og redningsvesen helårsvirkning gir økte inntekter på disse kontiene med ca. 5,4'. Dialyseavtalen i 2016 ført 1,9 mill. på disse kontiene, beløpet var i 2015 ført under andre statlige overføringer. Det siste forholdet gjelder sykepengene her har vi mottatt 1,1 mindre i 2016 enn i 2015.

2) Det er i skatt og rammetilskudd inntektsført kr 5,5 millioner mer i 2016 enn i 2015. Dette er i hht økte overføringer fra staten, jfr. bla. lønns- og prisstigning og endringer i rammetilskuddsordningene.

3) Økningen på ca 3,4 million fra 2015 til 2016 gjelder i all hovedsak økt tilskudd flyktninger.

Økningen i inntekter fra 2015 til 2016 som gjelder Grong kommune(og ikke vertskommuneordningen) er på 9,6 mill. (skatt og rammetilskudd, flyktningetilskudd i all hovedsak)

4) Lønn og sosiale utgifter har økt med ca. 7 mill. fra 2015 til 2016. 4,3 millioner av økningen skyldes helårsvirkningen for Namdal brann- og redningsvesen fom 2016. Resten gjelder mer generell lønnsøkning. Ser en i forhold til revidert budsjett 2016 så viser regnskapet en innsparing på 4 millioner på lønn og sosiale utg. inkl. premieavvik og premiefond. Innsparing på pensjon og arb.giveravg. utgjør av dette 2,4 mill., mens resterende 1,6 gjelder lønn i alle varianter.

- 5) Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon viser en økning på 5 mill. fra 2015 til 2016. Av dette gjelder 2,4 millioner dugnadsarb. på regionrådet. I tillegg er det en økning på 1,4 mill. i forhold til brøyting og sandstrøing. (endret periodisering fra 2014 til 2015 ga redusert utg. i 2015 i forhold til et normalt år) Det er også brukt ca 700' mer i 2016 enn i 2015 på kontiene materialer til vedlikehold.
- 6) Kjøp av varer og tjenester erstatter egenproduksjon viser en økning på kr 2,7 millioner fra 2015 til 2016. Den største delen av dette gjelder kjøp av tjenester fra felles brann og redningsvesen.
- 7) Avskrivninger viser en økning på 1,2 som samsvarer med nybygging som har skjedd i den senere tid.

Utfordringer

Norge er nylig kåret til verdens lykkeligste land ifølge World Happiness Report og vårt land har flere ganger vært kåret til et av de beste landene å bo i i verdenssammenheng. Globalt sett har vi det svært godt i Norge. Likevel er det det negative og utfordringene som får fokus både nasjonalt og lokalt, ikke minst i forbindelse med budsjettbehandlinger. Nå vil vi kontinuerlig arbeide med forbedringer, og i så måte er det viktig å ha utfordringsbildet før strategier og tiltak velges. Men, det er viktig jevnlig å stoppe opp for å se på den basis som foreligger, hvor godt vi har det og hvor mye som er på plass.

Av overordnede utfordringer nevnes *klima og miljø, matsituasjonen og flyktningssituasjonen*. Selv om dette er internasjonale utfordringer har disse også lokal relevans til en kommune som Grong.

Tenke globalt og handle lokalt har lenge vært kommunens motto i forhold til miljøutfordringene. Grong er en miljøkommune med mange løpende aktiviteter. Kommunen har tidligere vært sertifisert i forhold til miljøledelse, men det er ikke prioritert å opprettholde denne. I 2015 ble det vedtatt ny klima- og energiplan. Det er en stor utfordring ressursmessig å følge opp satsingen, selv om kommunen er godt i gang med gjennomføringen av flere tiltak.

I forhold til matvareproduksjon tenkes det også lokalt i forhold til de globale utfordringer. Her nevnes forholdsvis restriktiv arealpolitikk for å verne om dyrkamarka, tilrettelegging for nydyrking, støtte til kjøp av melkekvoter. En utfordring kan være om f.eks. støtteordningene og rammevilkårene er gode nok til å gi positive resultater.

I forhold til *bosetting av flyktninger* har Grong kommune lang erfaring. Det gjelder både bosetting av ordinære flyktninger og enslige mindreårige. Kommunen har bygd opp en god voksenopplæringsavdeling og en avdeling for enslige mindreårige, og bred kompetanse er utviklet. Ut fra kommunens mangeårige og offensive bosetting er en stor del av kommunens budsjett relatert til bosettingen av flyktninger. Når så situasjonen snur, og kommunen evt. ikke får bosatt så mange som først forespurte, har dette negative konsekvenser. Den usikkerheten vi ser, ikke minst relatert til siste år, gjør at dette må vises fokus ved kommende behandlinger av budsjett og økonomiplaner. Forholdet med nedlegging av flyktningemottaket fra mai 2017 har store konsekvenser for lokalsamfunnet og kommunen.

Skidag på voksenopplæringen

Arbeidspraksis i Grong kommune

Som en flerkulturell kommune og en kommune som bosetter flyktninger, er det en løpende utfordring å klare å ha tilstrekkelig fokus og ressurser til å drive et *godt integreringsarbeid*. En egen tiltaksplan er vedtatt og ekstra fagressurs er avsatt. Det er nødvendig med kontinuerlig fokus på integreringsarbeidet herunder norskundervisningen samt få fram jobbmulighetene for denne delen av våre nye innbygger. En utfordring er å

ha lederressurser og ressurser nok til å «pushe» dette arbeidet i tilstrekkelig grad. Flyktningetjenesten er vedtatt trukket ut av NAV som en egen avdeling fra våren 2017.

Lokalt er *demografi og folketallsutvikling* en overordnet utfordring. I en tid med sammenslåinger av enheter, og der også ofte basefunksjoner flyttes mot mer sentrale strøk, medfører dette en sentralisering som gjør at det blir en stor utfordring å beholde og evt. øke folketallet i distriktene. Folketallet og sammensetningen av befolkningen er grunnlaget for det tjenestetilbud kommunen og privat sektor gir innbyggerne. Reduseres antallet, reduseres også grunnlaget for noen tjenester. Befolkningstallene er videre grunnlaget for kommunenes rammetilskudd. Som følge av nedleggingen av flyktningemottaket kan det forventes en reduksjon i folketallet fra 2016 – 2017. Det er dog et håp at andre positive tiltak kan oppveie noe av reduksjonen.

Å klare å velge strategier og tiltak som sikrer befolkningsgrunnlaget og som helst gir vekst er derfor sentralt for å lykkes. Dette går eksempelvis på tiltak som tilrettelegging for næringslivet, tjenestetilbud i forhold til skoler og barnehager, helsetilbud, boligtilbud, fritidstilbud, kommunikasjoner mv. For Grong kommune er det også viktig at befolkningsutviklingen i våre nabokommuner er positiv.

Næringsutvikling og boligutvikling er sentrale punkter i utviklingen av kommunen. Næring og regionsenter er vedtatt som to sentrale politikk- områder i kommuneplanens samfunnsdel. Ut fra den infrastruktur som er på plass bør mulighetene for næringsetableringer absolutt være tilstede. Flere etableringer er på gang. Forutsetningen for å lykkes videre er dog at det finnes etablerere som har kraft, motivasjon og kompetanse og som vil satse.

Kommuneøkonomien vil også være utfordrende sett i sammenheng med bl.a. lønnsøkning, pensjonsutgifter, kapitalutgifter (renter og avdrag) og behovet for kommunale tjenester. I hvilken grad kostnadsøkningen kompenseres med økte overføringer vil være et sentralt spørsmål. Det har i flere sammenhenger vist seg at lønnsoppgjøret har blitt høyere enn det som kompenseres via rammetilskudd og skatteinntekter. Signaler til kommende lønnsoppgjør tyder på at årets oppgjør kan bli nøkternt.

Vedr. pensjonsutfordringene har kommunen ved utgangen av 2016 et «premieavviksfond» som er større enn premieavviket. Dette er svært positivt for kommunens likviditet. Det vil dog være viktig å følge utviklingen løpende år for år fremover. Gode økonomiske resultat de senere år har gjort at det har vært mulig å få satt av midler til fond, noe som er avgjørende for å sikre en stabil driftssituasjon samt kunne fokusere på utviklingstiltak.

Siste fremlagte økonomiplan viser omstillingsbehov fremover. Økonomiplanen er lagt frem i balanse, men da med bruk av fond. Det er en stor, krevende og viktig jobb vi har foran oss for å sikre løpende balanse i kommunens økonomi fremover. Overskuddet for 2016 gir oss et godt utgangspunkt og muligheter for å vurdere nivået på driftsbudsjettet i 2017 på enkelte ansvar.

Det er dog kommet inn nye forhold i 2017 som medfører økte utgifter eller reduserte inntekter noe som må tas med i denne vurderingen. Arbeidet med oppdatering/regulering av driftsbudsjettet for 2017 er i gang, og det legges opp til behandling i april 2017. Inntektstapet i år vedr vertskommunetilskudd og statstilskudd voksenopplæring er inntektsreduksjoner som vil gi helårsvirkning fra 2018.

I forhold til kommuneøkonomien har kommunen de senere år tapt ca 5 millioner på kraftverksbeskatningen, og det er håp om at det kan fattes beslutninger som øker eiendomsskatten på kraftverk fra 2018.

Ut fra kommunens høye lånegjeld har renteutviklingen vært en usikkerhetsmoment som har vært nevnt jevnlig i forbindelse med kommuneøkonomien. Ut fra at det tidlig i 2017 ble besluttet å binde renta i tre år, vil ikke rentesats være noen usikkerhetsmoment de første år.

Kommunen har i likhet med de fleste andre kommuner *uløste oppgaver i forhold til flere tjenesteområder*. Det vises her til endringssignaler under kommentarene under de enkelte rammeområder. Kravet og forventningene fra brukerne /innbyggerne er økende, og det er ikke mulig å tilfredsstille alle forventningene. Dette vil kreve strengere prioriteringer fremover og det vil være *utfordringer å ta beslutning om hva som skal prioriteres* og hva som må tones ned.

Å beholde og utvikle *kvaliteten på tjenestetilbudet* er en løpende utfordring. Det er gledelig å konstatere at det har skjedd mye på dette området i flere avdelinger, og det er viktig at dette er et løpende arbeid enten det skjer som ledd i et interkommunalt samarbeid eller innad i kommunen.

Den senere tid har det vært *driftsutfordringer* i noen avdelinger som har krevd mye ressurser fra overordnet ledelse. De fleste driftsutfordringene har vært knyttet til situasjoner med sykefravær /vakanser. Dette forventes å vedvare en periode fremover, men det arbeides med organisatoriske grep som skal bedre situasjonen.

På noen fagområder er det periodevis *utfordringer med rekruttering av kvalifisert arbeidskraft*. Beste eksemplet de to siste år har vært i forhold til sykepleiekompetanse. Dette forholdet har bedret seg i det siste. For noen yrkesgrupper vil konkurransen mot det private næringsliv være utfordrende, det samme gjelder mot mer sentrale

områder av landet og landsdelen. Det vil her være viktig å tilby en interessant jobb med et godt og utviklende arbeidsmiljø og med tilfredsstillende vilkår.

Det er behov for å ha løpende fokus på rutine- og kvalitetsutviklingsarbeidet innenfor flere områder.

Kvalitetssystemet «kvalitetslosen» er tatt i bruk, og det vil stadig være fokus på å benytte dette systemet fullt ut. I den løpende og krevende arbeidshverdag er det klart en utfordring å sette av nok tid til dette arbeidet. Mange avdelinger er godt i gang. Det som vil ha fokus videre er å utvikle avvikssystemet som er en del av systemet.

Utbyggingen av GBU samt kulturbygg har vært et krevende prosjekt, som nå fra april 2017 går over i driftsfasen. Dette blir spennende både for skolen og de som skal bruke kulturbygget. Bygget gir nye muligheter, men det er også utfordrende å få til en funksjonell og god drift av bygningssmassen

Det har de to siste år vært lagt ned betydelig arbeid i kommunereformarbeidet. Fra Grong kommune har det helt fra starten i prosessen vært vist positive holdninger til kommunesammenslåing, men prosessen endte med at ingen av nabokommunene ville slå seg sammen med Grong kommune. Kommunestyrets vedtatte strategi går derfor på å utvikle det interkommunale samarbeidet. Kommunene Lierne, Namsskogan, Røyrvik og Grong har vedtatt å utarbeide et forprosjekt for videreutvikling av det interkommunale samarbeidet basert på en helhetlig, forpliktende og langsiktig løsning. Dette vil bli en spennende og utfordrende prosess som det er viktig å lykkes med.

Arbeidsgiverpolitikk

Arbeidsgiverstrategien ble i 2011 fastlagt for perioden 2011 – 2020 med følgende hovedmålsettinger:

1. Grong kommunes arbeidsgiverstrategi skal til enhver tid være avklart, gjort tydelig og akseptert på alle nivå.
2. Grong kommunes medarbeidere skal være kompetente og skal oppleve seg sett og verdsatt ut fra at de selvstendig bruker sin kompetanse til å gi gode tjenester.
3. Grong kommune vil være en tydelig, åpen, forutsigbar og nyskapende organisasjon med stolte medarbeidere, som inspirerer og engasjerer

Grong kommune har innført nye retningslinjer mot trakassering m.v. De nye retningslinjene bygger på norsk lovgivning og rettsprinsipper og gjelder for alle ansatte.

Målsetting med retningslinjene er at Grong kommune skal ivareta et godt og trygt helsefremmende arbeidsmiljø.

Gjennom prosessen med etablering av retningslinjene, er det gjort kjent med at Grong kommune skal ha et godt ytringsklima. Dette betyr at man ønsker at medarbeidere skal oppleve trygghet i arbeidshverdagen, og være trygge på å kunne si ifra om kritikkverdige forhold. Alle ansatte har forpliktet seg til å forstå og kjenne til Retningslinjene mot trakassering, utilbørlig opptreden og konflikter. Det forventes derfor at alle ansatte aksepterer innholdet og opptrer i samsvar med denne.

Det er viktig å påpeke at vi skal ha rom for ulike syn, og ha en kultur der enkeltmennesker er trygge på at konflikt og uenighet ikke går på bekostning av menneskeverd og helse. Ansatte skal formidle sin kunnskap og ytre sine synspunkter, uten at dette skal krenke andre eller medføre utilbørlig respons fra kollegaer. Oppstår det konflikter, vet ansatte og ledere hvordan dette skal håndteres.

Helse-, miljø og sikkerhetsarbeid

Målet er at Grong kommune skal ha et organisert verne- og miljøarbeid, slik at det ivaretar lover og forskrifter.

Organisering:

I Grong kommune skal helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet følge linjeledelsen, jf. den til enhver tid gjeldende organisasjonsplan for Grong kommune, jf. prosedyrer fastlagt i Grong kommunes HMS-system.

Målsetting:

Grong kommune har vært tilknyttet avtalen om et mer Inkluderende Arbeidsliv (IA) siden 2003. Avtalen er revidert i 2014 og gjelder nå frem til 31.12.2018.

Kommunen skal i sin arbeidsgiverstrategi ha stor fokus på tilrettelegging av arbeidsinnhold, arbeidsmiljø, arbeidsplass og rasjonell ressursbruk på en slik måte at det fremmer helse og forebygger sykdom. Like viktig vil det være å fremheve det ansvar hver enkelt ansatt har for utvikling av egen helse.

Organisasjonen skal ha fokus på hele mennesket; det friske som styrker, potensialer, positiv helse, velbefinnende livssituasjon/livsfase og samtidig tap, lidelser, sykdom. Samtalen mellom leder og medarbeider er et viktig verktøy i denne sammenheng. Inkluderende holdninger er viktig på alle nivå, slik at man ser mangfoldet som en ressurs.

Utviklingen av ansatte, jfr. fastsatte mål og forventninger, skjer fortrinnsvis gjennom avdelingsmøte, medarbeidersamtaler og andre samtaler mellom ansatte og nærmeste leder.

Kommunens mål i IA-avtalen er:

- ☐ Redusere sykefraværet
- ☐ Tilsette flere arbeidstakere med redusert funksjonsevne (yrkeshemmede arbeidstakere, arbeidstakere på attføringsstiltak, reaktiviserte uføretrygdete) enn i dag
- ☐ Øke den reelle pensjoneringsalder (d.v.s. den gjennomsnittlige avgangsalderen fra arbeidslivet)

Nærvær:

Utviklingen av nærværet i 2016 har variert fra 9,7 % (1. kv), 8,4 % (2. kv.), 5,3 % (3. kv) og til 6,1 % (4. kv), med et totalt gjennomsnittlig nærvær for hele organisasjonen på 92,7 %.

Til sammenlikning har nærværsutviklingen i perioden 2011 – 2015, vært som følger:

2011	91,1 % (egenmeldt - 0,9 % og legemeldt - 8,0 %)
2012	91,8 % (egenmeldt - 1,1 % og legemeldt - 7,1 %)
2013	92,3 % (egenmeldt - 0,9 % og legemeldt - 6,8 %)
2014	94,0 % (egenmeldt - 0,9 % og legemeldt - 5,1 %)
2015	91,7 % (egenmeldt - 1,2 % og legemeldt - 7,1 %)

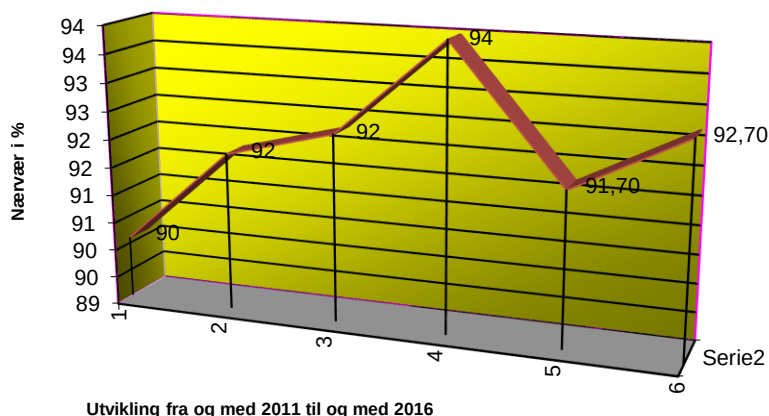
Slikt sett ser det ut til at 2014 var en uvanlig år, der 2016 er mer lik tallene fra 2011 – 2013 og 2015.

Grong kommune har i alle år hatt kontinuerlig fokus på å bedre nærværet i kommuneorganisasjonen. I det så ligger det en tanke om å ha fokus både på alle ansatte som er på jobb og på de som ikke er i arbeid (sykemeldte).

Grong kommune har følgende målsettinger for vårt nærværarbeid:

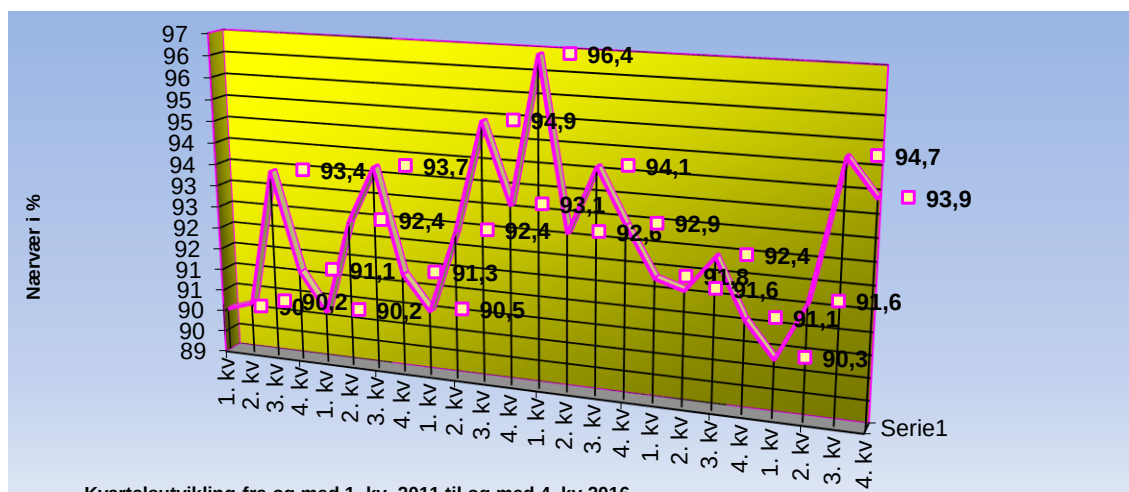
1. Bygge et godt omdømme for Grong kommune som organisasjon og arbeidssted.
2. Skape et godt arbeidsmiljø som bidrar til trivsel, motivasjon, stolthet, kreativitet og effektivitet.
 - Skape en kultur for utvikling, innovasjon, raushet, initiativ og engasjement.
 - Etablere mestrende medarbeidere og helsefremmende arbeidsplasser.
3. Skape større nærvær, gjennomsnittlig 95 % for hele organisasjonen.

Nærværsutviklingen de siste fem år er som følger:

Statistikken viser store variasjoner per kvartal.

Kvartalsutvikling fra og med 1. kv. 2011 til og med 4. kv 2016
 prosedyrer som for eksempel varsling, konflikthåndtering, etikk, oppfølging av sykemeldte m.m.
 Arbeidsgiverstrategien ga tydelige forventninger til alle ledere og medarbeidere.

Samhandling mellom ansatte og mellom ansatte og ledelse er også vesentlig, herunder god samhandling med tillitsvalgte og verneombud. Gode resultater skapes gjennom samhandling! Det er viktig at tallene for den enkelte avdeling analyseres nærmere og behandles i AMU. Selv om vi vet at mye av fraværet ikke er jobberelatert, er det viktig å ha et kontinuerlig fokus på nærværarbeidet og hva vi som arbeidsgiver kan gjøre for å øke nærværet..

Totalt nærvær i % for Grong kommune – fordelt på varighet er som følger:

	Egenm.:	1 – 3:	4 – 16:	17 – 56:	> 56:	Sum:
Fravær i % 1. kv. 2016	98,5	99,7	99,5	98,1	94,5	91,3
Fravær i % 2. kv. 2016	98,8	99,9	99,6	97,6	95,7	91,4
Fravær i % 3. kv. 2016	99,5	99,7	99,9	98,1	97,5	94,7
Fravær i % 4. kv. 2016	98,9	100,0	99,5	98,4	97,1	93,9
						92,7

Egenmeldt sykefravær holdes på et lavt stabilt nivå på de ulike avdelingene/enhetene, det vil si innenfor 0,5 % til 1,5 % på hver enkelt avdeling. Langtidsfraværet, det vil si fravær av varighet på mer enn 56 dager er størst og er den kategorien som fortsatt må vies størst oppmerksomhet. Det vil være en krevende oppgave for ledelse og ansatte og nå fastsatte mål på 5 % - da må langtidsfraværet ned. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å øke nærværet på de ulike avdelingene.

Kvalitetssikringssystemet:

En viktig del av helse-, miljø og sikkerhetsarbeidet er arbeidet med kvalitetssikringssystemet – Compilo (Kvalitetslosen). Flere avdelinger har kommet godt i gang med å legge inn prosedyrer i systemet. Gjennom systemet og oppbygging av prosedyrer, får arbeidsoppgavene nødvendige prosedyrer som sikrer at alle ansatte gjør den samme oppgaven likt. Dette sikrer også god opplæring av alle ansatte. Slik sett vil kvalitetssikringssystemet være et viktig bidrag for å sikre gode og stadig forbedrede tjenester til våre innbyggere.

Handlingsplan:

Arbeidsmiljørelaterte tiltak nevnt i handlingsplanen er kommentert i kapittelet om Felles utviklingstiltak. I tillegg vil det være ulike handlingsmål innenfor alle rammeområder/avdelinger som kommenteres under de ulike rammeområdene i årsberetningen.

Likestilling – tilstandsrapport og tiltak

Arbeidsgiverstrategi for Grong kommune, kap 7.1 Mangfold og likestilling uttrykker at:

Et godt omdømme, bevisst markedsføring og offensiv annonsering vurderes å være viktige faktorer i rekrutteringsarbeidet. Å stimulere til utdanning innenfor kommunens fag- og tjenestoområder inngår i rekrutteringsarbeidet. Å legge til rette for sterke og utviklende fagmiljøer er av like stor betydning.

Grong kommune ønsker et mangfold i organisasjonen, og kommunen ønsker kvalifiserte søkere uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming og etnisk og kulturell bakgrunn. Grong kommune markedsfører kommunen som en god arbeidsplass med spennende arbeidsoppgaver.

Tiltak:

- ❑ Gjøre de rette ansettelsene i henhold til kvalifikasjonsprinsippene i Hovedtariffavtalen. Sannsynlighet for langsiktighet i arbeidsforholdet vektlegges.
- ❑ Reduksjon av ufrivillig deltid. Det er utarbeidet egne mål og retningslinjer for kommunens håndtering av ufrivillig deltid.
- ❑ Rekruttering av medarbeidere med ulik kulturell bakgrunn. Synliggjøre at Grong kommune ønsker søkere med fremmedkulturell bakgrunn til alle stillinger
- ❑ Samarbeide med NAV om tilrettelegging av arbeidsplasser for mennesker med funksjonshemming og/eller redusert arbeidsevne med tanke på permanent arbeidsforhold

Tilstandsrapport:

Offentlige myndigheter skal rapportere om tilstand for kjønnslikestilling (det skal ikke rapporteres om tilstand for etniskitet eller funksjonsnedsettelse).

Kvinner utgjør en stor andel av Grong kommunes ansatte, ca. 77 % kvinneandel, med særskilt stor kvinneandel innenfor helse- og omsorgssektoren og oppvekstsektoren.

Helt siden Statistisk sentralbyrå begynte å måle regional likestilling i 2008, har noen mønstre i kommunene vært fremtredende. Enkelte steder i landet er menn og kvinner mer [likestilte](#) enn andre. Kommuner på [Østlandet](#) og i [Nord-Norge skårer](#) generelt høyt på de [tolv indikatorene for kjønnslikestilling](#) i 2014, mens [Sørlandet](#) og [Sør-Østlandet](#) generelt skårer lavere. Det er også store forskjeller mellom ulike kommuner på enkelte av indikatorene, spesielt gjelder dette forhold som kjønnsbalanse blant kommunestyrerepresentanter, utdanningsnivå og deltidsarbeid.

Tabell: Indikator for kjønnslikestilling i Grong kommune:

	2012	2013	2014	2015
Andel barn 1-5 år i barnehage (prosent)	89,4	89,1	91,8	92,9
Andel menn blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	64,7	64,7	58,8	58,8
Andel kvinner blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	35,3	35,3	41,2	41,2
Andel menn med høyere utdanning (prosent)	14,5	14,3	16	15,9
Andel kvinner med høyere utdanning (prosent)	27,1	27,4	28,4	30,2
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	78,9	79,9	76,1	84
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	78,1	80,3	78,3	80,2
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, menn (kr)	359200	363600	360900	376900
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, kvinner (kr)	284100	297000	306400	315600
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	18,9	19,8	20,5	22,5
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	42,5	43,1	42,3	55,1
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldreperioden	53,1	56,8	66,7	70,9
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur (skår)	0,5	0,52	0,53	0,51
Andel menn blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (prosent)	30,7	32,3	33,7	29,7
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (prosent)	69,3	67,7	66,3	70,3
Andel menn blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (prosent)	71,6	70,9	70,1	69,9
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (prosent)	28,4	29,1	29,9	30,1
Andel menn blant ledere (20-66 år) (prosent)	61,9	64,8	58,7	57,8
Andel kvinner blant ledere (20-66 år) (prosent)	38,1	35,2	41,3	42,2
Grad av kjønnsbalanse i utdanningsprogram på vgs (skår)	0,63	0,61	0,6	0,64

Indikatorer for kjønnslikestilling. Grunnlagstall for Grong, samt to nabokommuner Namsskogan og Lierne (tall for 2012 - 2015):

For hver indikator får kommunene en poengskår som kan variere fra 0,0, som indikerer maksimal forskjell/ulikhet mellom kjønnene, til 1,0, som indikerer full likestilling. Skåren for hver indikator slås sammen til et samlemaal som sier noe om grad av kjønnslikestilling i kommunen. Utgangspunktet er at der det er liten forskjell mellom kvinner og menn, tolkes dette som likestilling. Jo større forskjell, jo mindre likestilt. Grad av likestilling kan som sagt variere fra 0,0 til 1,0. Det betyr også at selv i de mest likestilte kommunene, er det ingen som får full skår (1,0) på alle indikatorene.

	Lierne:				Namsskogan:				Grong:			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Andel barn 1-5 år i barnehage	0,9	0,98	0,96	0,97	0,91	0,89	0,91	0,89	0,89	0,89	0,92	0,93
Kjønnsfordeling blant kommunestyrerepresentanter	0,67	0,67	0,93	0,93	0,77	0,77	0,77	0,77	0,71	0,71	0,82	0,82
Forholdet mellom kvinner og menn med høyere utdanning	0,48	0,5	0,54	0,54	0,57	0,59	0,55	0,58	0,54	0,52	0,56	0,53
Forholdet mellom kvinner og menn i arbeidsstyrken	0,95	0,98	0,96	0,97	1	0,99	0,95	0,93	0,99	0,99	0,97	0,96
Forholdet mellom menn og kvinners bruttoinntekt	0,68	0,69	0,71	0,72	0,72	0,7	0,7	0,68	0,79	0,82	0,85	0,84
Forholdet mellom menn og kvinners deltidsarbeid	0,42	0,43	0,45	0,47	0,42	0,4	0,36	0,67	0,44	0,46	0,48	0,41
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	0,8	0,87	0,87	0,89	0,6	0,74	0,71	0,65	0,53	0,57	0,67	0,71
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur	0,52	0,5	0,51	0,42	0,58	0,44	0,47	0,46	0,61	0,52	0,53	0,51
Kjønnsbalanse i offentlig sektor	0,48	0,55	0,58	0,51	0,47	0,62	0,62	0,61	0,5	0,65	0,67	0,59
Kjønnsbalanse i privat sektor	0,65	0,62	0,63	0,51	0,63	0,63	0,67	0,65	0,57	0,58	0,6	0,6
Kjønnsfordeling blant ledere	0,69	0,71	0,73	0,75	0,9	0,76	0,9	0,87	0,76	0,7	0,83	0,85
Grad av kjønnsbalanserte utdanningsprogram i videregående skole	0,64	0,52	0,64	0,7	0,64	0,67	0,64	0,6	0,63	0,61	0,6	0,64

Seniorpolitikk:

Evalueringen som ble utført blant ansatte som benytter seg av seniorpolitiske tiltak, viser at det viktigste forhold for å være i arbeid til fylte 67 år, er at man har en jobb som man føler man mestrer. Deretter fokuseres det på et godt kollegialt og sosialt miljø og at man får støtte/tilbakemeldinger fra ledelse og brukere av tjenestene. Slitsomme omstillingsprosesser og reformer har stor betydning for beslutningen om å gå av før 67 år. Håndtering av både kompetanseutvikling og omstillinger må derfor ha fokus i den generelle arbeidsgiverstrategien. Tidligere ble vesentlige tiltak tilgjengelig fra fylte 60 år, dette ble endret til fylte 62 år. Ordningene er fra og med 2015 tatt bort i sin helhet.

Aktivitetsplikt – tiltak og rapport:

Aktivitetsplikt betyr at man skal jobbe målrettet, planmessig og aktivt med å iverksette tiltak for å oppnå likestilling og hindre diskriminering. Aktivitetsplikten skal m.a.o. fremme lovens formål, bl.a. bidra til å øke rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og fremme universell utforming i de virksomheter som loven omfatter. Rapporteringsplikt er en plikt til å rapportere om de tiltakene man setter i gang, med krav om å rapportere om gjennomførte og planlagte tiltak i årsberetning eller årsbudsjett. Rapporteringsplikten hjemles i regnskapsloven og kommuneloven, på tilsvarende måte som for kjønnslikestilling.

Tiltak:	Status:	Bakgrunn:	Målsetting:	Målgruppe:	Forankring:	Ansvarlig for gj.føring:	Resultater:
Arbeidsgiverstrategi inkl. lønnspolitikk	Ferdig	Føringer for verdivalg og prioriteringer kommunens ledelse foretar overfor ansatte	Utvikle medarbeidere for å gi ansatte en selvregulert atferd og i stand til å gjøre en best mulig jobb	Alle ansatte i Grong kommune	Ansatte Ledergruppen Politisk ledelse	Personal	Vedtatt
Retningslinjer for uønsket deltid	Ferdig	Ønske om å gi utvidelse i stilling til ansatte	Mindre grad av uønsket deltid – etablere min. stillingsprosent i Grong kommune	Ansatte i deltidsstilling	Ansatte Ledergruppen Politisk ledelse	Personal	Vedtatt
Retningslinjer for uønsket deltid - kartlegging	Ferdig	Ønske om å gi utvidelse i stilling til ansatte	Mindre grad av uønsket deltid – etablere min. stillingsprosent i Grong kommune	Ansatte i deltidsstilling	Ansatte Ledergruppen Politisk ledelse	Personal	Vedtatt
Revidering av Arbeidsgiverstrategi	Under planlegging	Nyvalg og mulighet for politisk endring av strategi	Ny revidert arbeidsgiverstrategi	Alle ansatte i Grong kommune	Ansatte Ledergruppen Politisk ledelse	Personal	

Etikk

Kommunestyret vedtok i mai 1996 kommunens etikkreglement. Dette ble revidert administrativt i 2009. I tillegg ble reglementet gjennomgått med samtlige ansatte i løpet av høsten 2009. I 2010 ble det i utarbeidet og vedtatt

prosedyrer for varsling og konflikthåndtering. Disse er også gjennomgått av samtlige ansatte i løpet av 2010. Etikk var også tema under folkevalgtopplæringen høsten 2015. Er en del av introduksjonsopplæringen.

Diskriminering

Diskrimineringsloven skal fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter. Videre hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. I 2011 vedtok kommunestyret ny Arbeidsgiverstrategi (k.sak 43/11), der nevnte elementer er betydelig vektlagt i kommunens målsettinger, særlig fremgår dette i kap. 7 Kompetanse og rekruttering:

7.1 Mangfold og likestilling

Et godt omdømme, bevisst markedsføring og offensiv annonsering vurderes å være viktige faktorer i rekrutteringsarbeidet. Å stimulere til utdanning innenfor kommunens fag- og tjenestoområder inngår i rekrutteringsarbeidet. Å legge til rette for sterke og utviklende fagmiljøer er av like stor betydning. Grong kommune ønsker et mangfold i organisasjonen, og kommunen ønsker kvalifiserte søkere uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming og etnisk og kulturell bakgrunn. Grong kommune markedsfører kommunen som en god arbeidsplass med spennende arbeidsoppgaver.

Tiltak:

- ☐ Rekruttering av medarbeidere med ulik kulturell bakgrunn. Synliggjøre at Grong kommune ønsker søkere med fremmedkulturell bakgrunn til alle stillinger

Grong kommune utarbeidet i 2009 et notat vedrørende diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Dette notatet omhandlet regelverket og ble også sendt ut til de andre Indre Namdals kommunene.

Internkontroll

I flg. loven skal det redegjøres for hvilke tiltak som er iverksatt, og som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i virksomheten. Etikk er behandlet som eget punkt ovenfor. Når det gjelder internkontrollen så er dette et området det også har vært fokus på i 2016.

Kommunen har vedtatt et eget styringshjul, se nedenfor, som skal følges i løpet av året. Dette er med på å holde fokus på internkontroll på mange områder ikke bare økonomi. Når det gjelder økonomi spesielt så viser styringshjulet hvilke rapporteringer som skal skje i løpet av året både i forhold til regnskap/budsjett, utviklingstiltak, hms, miljø osv. Det fremgår også at disse rapportene 2 ganger i året skal legges frem for politisk behandling.

Vi har i tillegg har vi egne rutiner for internkontroll på andre området som ikke omhandler økonomi, feks. vedrørende medikamenter. Alle slike rutiner er det enhetslederen som har ansvaret for å følge opp.

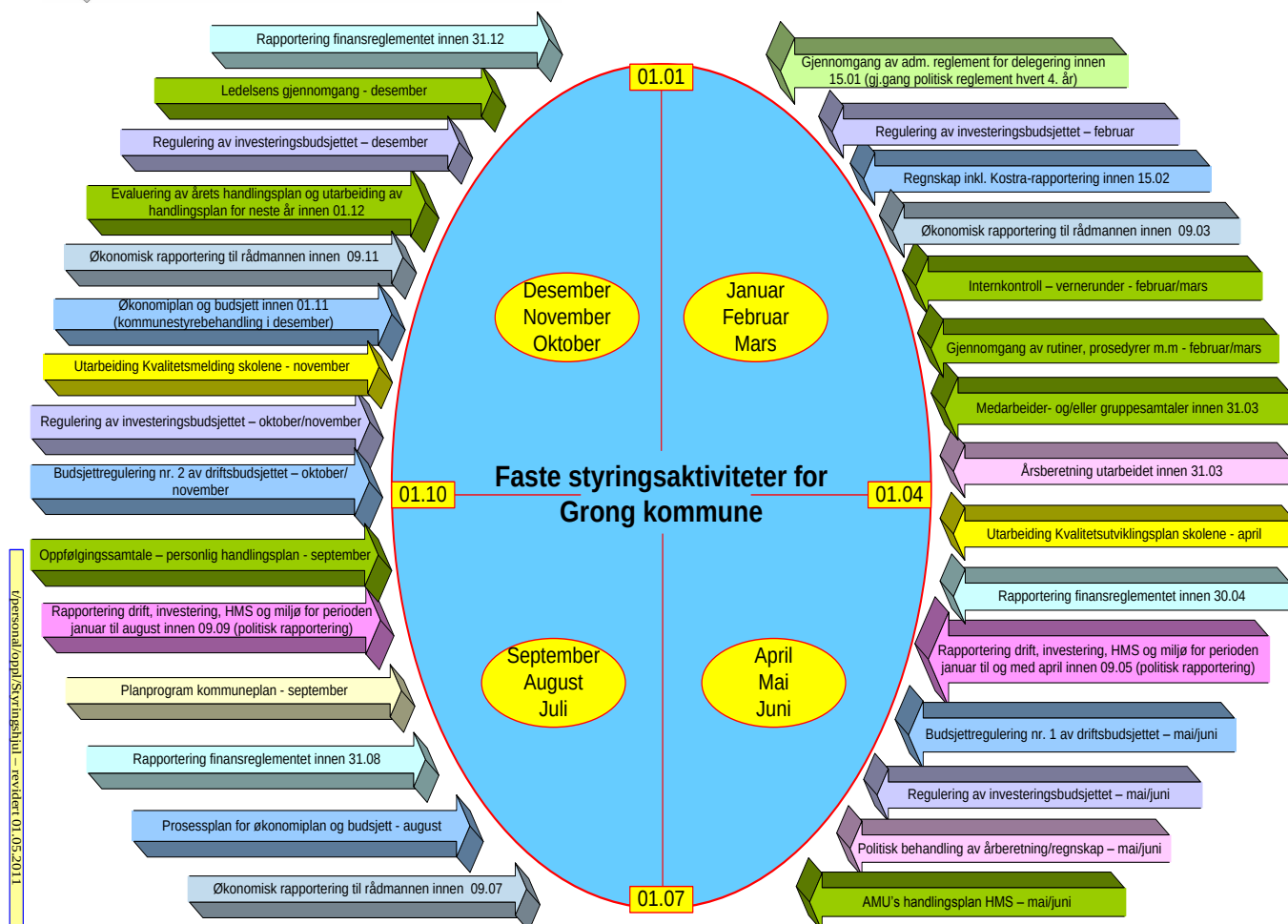
Kvalitetssikringssystemet Kvalitetslosen tas i bruk mer og mer, nye rutiner utarbeides og legges inn. Dette er også med på å sikre fokus og bedring i internkontrollen. Fra vedtatte rutiner blir også meldt via kvalitetslosen. Vi har fremdeles en vei å gå for å få utnyttet dette systemet enda bedre, og dette er noe vi vil jobbe med i 2017 også. Se punktet om utviklingstiltak under rammeområde 1 for nærmere beskrivelse av kvalitetslosen. Videre har internkontroll på ulike områder også vært tema på mellomledersamlingene i 2016.

Det ble høsten 2016 opprettet en helstilling som controller i Grong kommune. Denne stillingen skal ha økt fokus på internkontroll og styringssystemer i kommunen i de kommende årene. Ut fra at innføringen av nytt økonomisystem har krevd svært mye ressurser ved seksjonen, er det først i 2017 stillingsinnehaveren kan forventes å ta tak i internkontrollarbeidet.

Det ble i 2014 gjennomført et omfattende arbeid i forhold til risiko- og sårbarhetsanalyser. Egen sak vedr den helhetlig risiko- og sårbarhetsanalysen ble behandlet i kommunestyret i april 2015.

GRONG KOMMUNE

Avslutning

Det er meget gledelig at regnskapet viser et positivt resultat på nesten 7,9 millioner kroner. Dette har sammenheng med positiv utvikling på inntektssiden helt på slutten av året samt mindre forbruk på flere driftsområder. Økonomi har hatt sterkt fokus innenfor de ulike rammeområdene, og det har vært svært viktig å holde budsjettene. Det har vært arbeidet godt fra de som har hatt oppfølgingsansvar. Likevel arbeider vi fortløpende med forbedringer av rutinene. I et langsiktig perspektiv er det også positivt å konstatere at vi må hele 14 år tilbake for å finne siste år med regnskapsmessig underskudd.

Resultatet kommer godt med fremover og reduserer driftsutfordringene de nærmeste årene noe. Likviditeten er også bedret. Likevel vil det være nødvendig å gjennomføre prosesser fremover som har som mål å redusere netto driftsutgifter. Dette ut fra de forhold som er nevnt i beretningen bl.a. under utfordringspunktene. Et hovedelement i denne sammenheng er konsekvensene med nedleggingen av flyktningemottaket.

Tallmessig medfører resultatet at netto driftsresultat for 2016 på 3,5 %. Resultatet for 2015 var på 2,54%. Resultatet må sies å være meget bra og som er langt bedre enn budsjettet tilsa.

2016 var i likhet med de foregående årene et år med meget stort trykk på utbyggingsoppgaver og utviklingstiltak. Ikke minst gikk det både mye tid og arbeid med til kommunereformen samt til arbeidet i forbindelse med oppføring av skole og kulturbygget.

Jeg mener årsberetningen godt illustrerer det omfattende og offensive utviklingsarbeidet som skjer i organisasjonen. Sluttregnskapene som er forelagt for flere investeringsprosjekter viser at det har vært god styring i gjennomføringsfasen av de gjennomførte utbyggingene. Omfattende planarbeid på flere områder er gjennomført.

Ut fra opplistingen som fremgår i årsberetningen, er jeg meget godt fornøyd med måloppnåelsen i forhold til handlingsplanen. Det samme gjelder gjennomføringen av de ulike investerings- og driftstiltak.

Vedrørende drifta har det som nevnt i beretningen vært ulike utfordringen på noen av enhetene. Dette har også krevd ekstra fokus og ressurser i 2016. Slik vil det ofte være i en såpass stor organisasjon med mange avdelinger, men det arbeides med ulike tiltak bl.a. organisasjonsendringer, som forventes å gi positive resultater.

Avslutningsvis vil jeg gi stor honnør til de ansatte for en meget god og beundringsverdig arbeidsinnsats, og for den vilje og fleksibilitet som er vist gjennom arbeidsåret 2016. Jeg vil også få takke for samarbeidet med politisk ledelse i enda et travel og utfordrende år.

Grong, 29. mars 2017

Svein Helland
rådmann

2. Årsberetninger for rammeområdene.

ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 1 – ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER

Administrativ ledelse:

Rådmann: Svein Helland
 Kommunalsjef: Bjarne Myrvang
 Kommunalsjef: Stig Moum
 Kommunalsjef: Håkon Kolstrøm
 Personalsjef: Tore Kirkedam
 Økonomisjef: Tone Røttesmo
 Lønn til kommunalsjefene
 utgiftsføres på deres respektive
 rammeområder der de har
 oppfølgingsansvar.

Økonomi:

Regnskapsresultatet for rammeområdet viser en overskridelse på kr 196 281,-. Fordelt på kontogrupeer fordeler regnskapsresultatet seg slik (netto drift, beløp i hele 1000 kr):

Kontogruppe	Regnskap	Reg. budsjett	Sum avvik
10 Lønn og sosiale utgifter	7 949	7 790	159
11 Kjøp av varer og tjenester	1 676	1 710	-34
12 Inventar, utstyr, vedlikehold	269	298	-29
13 Kjøp av tjenester	2 020	2060	-40
14 Overføringer	487	409	78
15 Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	66	65	1
16 Salgsinntekter, brukerbetaling	-687	-644	-43
17 Refusjoner og tilskudd	-868	-623	-245
18 Overføringer	0	-100	100
19 Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner	-91	-342	251
Sum	10 819	10 623	196

Kommentar til de vesentligste avvikene pr. kontogruppe:

Konto 10' Lønn og sosiale utgifter viser større forbruk enn budsjettet på kr 159'. Begrunnes i et større forbruk av innleie av vikarer med bakgrunn i sykefravær på Servicekontoret. Dette må sees i sammenheng med konto 17', hvor blant annet sykepengerefusjoner totalt sett har kr 54' mer enn budsjettet for ramme 1.

Konto 17' har merinntekt. Dette handler om feilbudsjettering på moms – ca kr 85' og merinntekter på sykepenges, jfr. ovennevnte. I tillegg ble det valgt å ikke regnskapsføre bruk av fond, jfr. konto 18' og 19'. Se også kommentar for ansvar 1105.

Selv om enkelte av summene i oversikten foran viser mindre **samlede** avvik vil det likevel være større avvik innen enkelte ansvar og konti, og kommentarene foran er derfor på ingen måte uttømmende. For ytterligere detaljer må det derfor også vises til kommentarer under de enkelte ansvar.

Utgifter til de enkelte ansvar innen planområdet

(Netto drift, beløp i hele 1000 kr)

Ansvar	Regnskap	Rev. budsjett	Avvik
1000 Sentraladministrasjon og servicekontor	5 607	5 612	-5
1100 Fellesutgifter IKT	1 315	1 277	38
1101 Fellesutgifter administrasjon	3 628	3 648	-20

1102	Kantine i kommunehuset	138	115	23
1104	Saman om ein betre kommune	0	0	0
1105	Kommunereformen	0	-250	250
1300	Egenandel AFP-ordningen	223	266	-43
1500	Til rådmannens disposisjon	1	10	-9
18900	Reservert for tilleggsbev.	0	0	0
Sum		10 819	10 623	196

Kommentarer vedr. enkeltansvar:

Ansvar	Merknad:
1000	Ansaret viser et mindre forbruk enn budsjettert – kr 5.000,- Enkelte kontoer har noe merforbruk og noen kontoer har mindre forbruk. Ingen særskilte kommentarer.
1100	Ansaret viser et merforbruk – kr 38.000,-. En del av merforbruket begrunnes i større utgifter enn budsjettert i forbindelse med nye investeringer i IT-løsninger (Visma). Ellers Ingen særskilte kommentarer.
1101	Ansaret viser et mindre forbruk enn budsjettert – kr 20.000,- Enkelte kontoer har noe merforbruk og noen kontoer har mindre forbruk. Ingen særskilte kommentarer.
1102	Kantina viser en overskridelse på kr 23.000,- som i hovedsak gjelder merutgiftene i forbindelse med kjøp av matvarer.
1105	Grong kommune har midler til kommunereformarbeid på fond. Det ble fremmet en budsjettregulering høsten 2016 for ramme 1 og i den sammenheng ble det foreslått å benytte mer fondsmidler. En del arbeid med kommunereformen ble utført i 2016, men det påregnes mer arbeid i 2017. Av den årsak og med bakgrunn i den totale regnskapssituasjonen for 2016, ble det besluttet å ikke benytte fondsmidler for 2016.

Utviklingstiltak:

Gjennomføringen av sektorens handlingsplan for 2016

Handlingsplan - Felles utviklingstiltak for organisasjonen Grong kommune:

Tiltak	Gjennomføring
1. Organisering overordnet administrativ ledelse: Gjennomgangen må også sees i sammenheng med flere ulike organisasjonsgjennomganger innenfor ulike rammeområder – se utviklingstiltak innenfor hver enkelt ramme. Mål 2016: Gjennomføring av en organisasjonsgjennomgang av ledelsestruktur for overordnet administrativ ledelse. En slik gjennomgang må dog sees i sammenheng med om det ligger ann til kommunesammenslåing fra 2020.	Gjennomført: - Vedtatt i Administrasjonsutvalget 13.12.2016, sak 7/2016 - Implementering og tema i mellomlederforum 14.02.2017
2. Organisering flyktningetjenesten: Ansaret for ulike oppgaver knyttet opp mot arbeidet med bosetting av flyktninger, er i dag fordelt på flere ulike avdelinger og rammeområder. Dette er kompliserte oppgaver og det må foretas en vurdering om det fins andre og bedre måter å organisere dette arbeidet på. Mål 2016: Gjennomføring av en organisasjonsgjennomgang av flyktningetjenesten.	Plan under utarbeidelse: - Forslag utarbeidet og sendt ut på høring, med høringsfrist 17.03.2017 - Behandling i Administrasjonsutvalget 21.03.2017

3. Folkevalgtopplæring: Nytt kommunestyret gis i 2015 folkevalgtopplæring. Dette er et program skissert av KS. I tillegg til dette programmet, er det behov for mer utfyllende informasjon til politikere om ulike deler av kommunens virkeområder med tilhørende planer. Dette er informasjon som kan gis til kommunestyret som helhet eller bare til deler av nyvalgte politikere, for eksempel formannskapet. Mål 2016: Utarbeide en plan for folkevalgtopplæring av nye politikere i 2016, samt gjennomføring av tiltakene i planen.	Gjennomført: - Satt opp ulike temaer på formannskaps- og kommunestyremøtene – se protokoll fra de ulike møtene. - Noen samlet plan av tema er ikke utarbeidet.
4. Oppfølging Arbeidsgiverstrategi 2011 – 2020: Gjennom arbeidet med ny Arbeidsgiverstrategi, er det lagt mål/delmål som vil være retningsgivende for Grong kommunens handlingsplaner innen nærværarbeid frem mot 2020. Strategien ble utarbeidet i 2011 og med nye folkevalgte, bør strategien vurderes på nytt. Mål 2016: - Foreta en ny vurdering av kommunens Arbeidsgiverstrategi, med tilhørende prosess både med kommunestyret, verneombud, tillitsvalgte og ledere. - Revidere avtalen om arbeidsklær.	Gjennomført: - Avtalen om arbeidsklær er revidert og godkjent av partene Ikke gjennomført: - Igangsetting av prosess med revisjon av Arbeidsgiverstrategi er ikke igangsatt med bakgrunn i nedprioritering i forhold til andre oppgaver.
6. Beredskap: Mål 2016: - Gjennomføre utvidet bruk av verktøyet DSB-CIM, inkl. opplæring. - Gjennomføre beredskapsøvelse i samarbeid med fylkesmannen.	Gjennomført: - Det gjennomført en øvelse i samarbeid med Fylkesmannen – 8. mars 2016. Tema på øvelsen var oppdemning i Sandøla – Formofoss og konsekvenser ved en brist i demningen. 22. februar 2017 ble det foretatt en opplæring av kriseledelsen i bruk av DSB-CIM. Fylkesmannen bisto med god veiledning. 1. mars 2017 ble det gjennomført en øvelse for hele Trøndelag, hvor bruken av DSB-CIM var et av hovedelementene i øvelsen.

Handlingsplan innenfor rammeområde 1:

Tiltak	Gjennomføring
Felles form ramme 1. Revidere organisasjonsplan for Servicekontor, IT og informasjon i tråd med vedtatt budsjett for 2016.	Gjennomført: - Vedtatt i Administrasjonsutvalget 29.11.2016, sak 6/2016 - Må justeres i forhold til budsjett 2017, vedtak om reduksjon av 0,5 årsverk.
Videreutvikle kommunikasjonsplattformene til Grong kommune; i hovedsak Grongnytt og kommunens hjemmeside.	Kontinuerlig arbeid. Ressursmessig litt for liten kapasitet til å prioritere arbeid med hjemmesiden, slik at siden oppleves som levende. Etter innføring av ny hjemmeside, har ny plattform en god utforming og større grad av brukervennlighet enn tidligere. Det arbeides god med Grongnytt, hvor mange ledere er aktive og leverer artikler og nyhetsstoff. Fortsatt ett arbeid med å få

Tiltak	Gjennomføring
Være aktiv og tett på ledergruppen, avdelingsledere og ansatte i forhold til nyhetssaker i egen organisasjon.	alle avdelingene til å levere artikler. Et godt tilbud til våre innbyggere! Sees i sammenheng med punktet over. I god tid før utgivelse av Grongnytt, er det mulige nyhetssaker fast tema i ledergruppen. Rådmann/kommunalsjefer/rådgiver følger opp avdelingene for å få frem artikler og nyhetssaker.
Servicekontoret	
Fortsatt fokus på serviceutvikling og bevisstgjøring rundt egen rolle som kommunens ansikt utad.	Kontinuerlig arbeid. Tema på avdelingsmøter.
Videreutvikle intern tilbakemeldingskultur og effektiv ressursutnyttelse.	Kontinuerlig arbeid. Tema på avdelingsmøter.
Legge inn ytterligere 5 etablerte rutiner i Kvalitetslosen.	Gjennomført
Kontinuerlig arbeid med rydding og flytting av arkivmaterieill.	Gjennomført.
IKT	
Vurdere muligheter for infoskjermer på ulike avdelinger. Utvikling av konsept, arrangere info- og drøftingsmøte og eventuelt iverksetting.	Ikke gjennomført, med bakgrunn i utfordringer med valg av løsning. Satt opp på planen for 2017.
Oppfølging og implementering av tiltak i drifts- og investeringsbudsjettet.	Gjennomført.
ØKONOMI:	
Gjennomgang av alle arbeidsoppgaver, ny fordeling av disse ut fra nyansettelse pr. 1.9.2016. Redusere sårbarhet ved at minimum to ansatte behersker utfakturering, postering og betaling av regninger, eiendomsskatt, postering av hovedboksbilag inkl. månedlige avstemninger av regnskapet.	Gjennomført. Med en ekstra person på økonomiavdelingen har vi nå klart å redusere sårbarheten særlig med tanke på utfakturering. Arbeidsoppgaver er fordelt mellom de ansatte. Det foretas en kontinuierlig vurdering i forhold til evt. endringer av arbeidsoppgaver mellom de ansatte.
Gi nyansatt opplæring.	Kontinuerlig prosess.
Starte opp jobben med å lage nye rutiner i forhold til økonomioppfølging ute i avdelingene.	Utsatt til vi er ferdig med innføringen av nytt økonomisystem da dette kan påvirke disse rutinene.
Legge inn 5 nye rutiner i Kvalitetslosen.	Ny rutiner er laget, men en har ikke hatt kapasitet til å få lagt disse inn på kvalitetslosen.

Hva er, utenom tiltakene på handlingsplanen, oppnådd i forhold til målene

- Innføring av nytt lønns, personal- og økonomisystem – Visma er en stor og krevende omstillingsprosess. Det vises seg at omleggingen krever mer ressurser enn det vi først antok. Arbeidet ble påbegynt i 2016 og har krevd store ressurser. Opplæring vil fortsatt ha fokus i 2017 og vil også involvere avdelingsledere og ansatte.

Endringssignaler:

- Budsjett for 2016 har tatt inn et viktig endringssignal – redusere sårbarheten innfor økonomi med økt stillingsressurs.
- Ulike organisasjonsgjennomganger i 2016/17 forventes å gi positive endringer i forhold til ivaretagelse av drifts- og utviklingsoppgaver. Det tenkes særskilt på gjennomgangen av overordnet ledelse og en klargjøring av ansvarsfordelingen mellom rådmann/kommunalsjefer/avdelingsleder.
- I 2016 har det vært driftsutfordringen innenfor servicekontoret, IKT samt økonomiseksjonen. Vedr. økonomiseksjonen har utfordringen sammenheng med innføring av nytt økonomiprogram. Ved de to andre enheter har det vært sykefravær og vakanser, noe som har gått ut over drifta.

Helse- miljø og sikkerhet:

Nærværs utvikling i % for 2012 – 2016 gjennomsnitt fordelt på avd:

Avdeling:	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	År:
Sentraladministrasjon	97,6	99,1	98,2	97,3	2012
	94,9	99,1	99,4	98,9	2013
	95,8	95,4	97,5	96,4	2014
	95,0	96,5	93,6	94,9	2015
	94,6	95,3	95,0	88,5	2016

Kommentarer:

En seksjon innenfor ramme 1 har noe mer sykefravær enn gjennomsnitte, særlig for 4. kv. 2016. Dette fraværet vil fortsette i 2017. Sykefraværet er ikke arbeidsrelatert, men gir noen utfordringer med vårt fokus på utvikling av enheten. For øvrig akseptabel gjennomsnitt for ramme 1 og ingen særskilte utfordringer.

ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 2 – OPPVEKST OG FAMILIE

Oppfølgingsansvar fra sentral ledelse:

Kommunalsjef Bjarne Myrvang

Økonomi:

Regnskapsresultatet for rammeområdet viser en innsparing på kr 298 581,-. Fordelt på kontogrupper fordeler regnskapsresultatet seg slik (netto drift, beløp i hele 1000 kr):

Kontogruppe	Regnskap	Reg. budsjett	Sum avvik
10 Lønn og sosiale utgifter	62 908	63 785	-877
11 Kjøp av varer og tjenester	6 082	6 688	-606
12 Inventar, utstyr, vedlikehold	1 504	1 590	-86
13 Kjøp av tjenester	10 455	11 014	-559
14 Overføringer	1 297	1 611	-314
15 Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	238	64	174
16 Salgsinntekter, brukerbetaling	-4 687	-5 704	1 017
17 Refusjoner og tilskudd	-15 592	-16 318	726
18 Overføringer	0	-20	20
19 Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner	-250	-456	206
Sum	61 955	62 254	-299

Kommentar til de vesentligste avvikene pr. kontogruppe:

- Gruppe 10: **Lønn og sosiale utgifter** viser en pluss på 877'. Overskuddet fordeler seg over flere avdelinger, hvorav største pluss er på ansvar 2732 barnevern i familien (+385'), ansvar 2400 Voksenopplæring (+224'), Ekker barnehage (+120') og ansvar 2220 Undervisning GBU (101').
- Gruppe 11: **Kjøp av varer og tjenester** har et overskudd på 606'. Kontogruppe 11 gjelder de daglige forbrukspostene i avdelingene. Det største overskuddet innenfor denne kontogruppen var mindre forbruk på ansvar 2213 Skoleskyss (234'). Overskuddet ellers kommer av generell nøysomhet og innsparinger fordelt på de fleste avdelingene. Tilnærmet innkjøpsstopp i høsthalvåret medvirket også til plusstall.
- Gruppe 12: **Inventar, utstyr og vedlikehold** har en pluss på 86'. Overskuddet fordeler seg over flere avdelinger, hvorav største pluss er på ansvar 3400 Voksenopplæring (61') og Rønningen barnehage (40'). Begge avdelingene hadde overskudd på bl.a. inventar/utstyr. Ansvarene 2731 Barnevern i familien og 2732 Barnevern i fosterheim hadde negative avvik på henholdsvis 42' og 62', som for begge ansvarene kommer av merforbruk vedr. juridisk bistand. Barnevern er generelt noe uforutsigbart å budsjettere, utgiftene varierer alt etter hvor mange saker som til enhver tid er under behandling og kompleksiteten i de forskjellige sakene.
- Gruppe 13: **Kjøp av tjenester** gikk med et overskudd på 559'. Ansvar 2730 Barneverntjeneste gikk i underbalanse med 41'. Ansvarer er vanskelige å budsjettere pga at det er kjøp av tjenester ut fra medgått tid (gjeldende betalingsmodell), noe som medfører ulik utgift fra år til år. For de andre avdelingene er det særlig ansvar 2214 Fosterheimplasserte elever i andre kommuner som går med overskudd (466'). Også dette ansvaret er vanskelig å budsjettere pga uforutsigbarhet. Ansvar 2308 Styrket barnehagetilbud har et overskudd på 100', som kommer av at utgifter til kjøp av tjenester fra andre kommuner er overført til ansvar 2214. For de andre ansvarene er det mindre overskudd og underbalanse.
- Gruppe 14: **Overføringer** hadde et overskudd på 314', og handler i hovedsak om merverdiavgift, som utjevnes jfr. kontogruppe 17, post 17290 Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet. I tillegg er det brukt 138' mindre enn budsjettert til annen økonomisk bistand innenfor barnevernet (ansvarene 2731 og 2732), samt noe mindre utgifter til bidrag til SFO-plass og bidrag til besøkshjem på samme ansvar.
- Gruppe 15: **Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner** hadde et negativt avvik på 174'. Gelder avsetning bundet driftsfond. Det er satt av mere på bundet driftsfond enn det som ble budsjettert, og konkret gjelder det bl.a. prosjektet «Vurdering for læring» hvor vi fikk statlig

- tilskudd, hvor kun deler av tilskuddet ble brukt i 2016 og resten ble avsatt på bundet driftsfond for bruk i 2017.
- Gruppe 16: **Salgsinntekter, brukerbetaling.** Gikk i minus med 1.017', pga av to forhold: Mindre foreldrebetaling enn budsjettert ved barnehagene, SFO og musikk- og kulturskolen (til sammen ca. 423'), pluss en inntektssvikt vedr. salg av tjenester for musikk- og kulturskolen (140') og i voksenopplæringa (450'). Når det gjelder inntektssvikten vedr. salg av tjenester, er disse ført som inntekt innenfor kontogruppe 17, og det gjør at det i realiteten ikke er inntektssvikt på salg av tjenester for de to avdelingene.
- Gruppe 17: **Refusjoner og tilskudd** gikk med en underbalanse på 726'. Ca. 152' er en minus på kto. 17290 Kompensasjon for merverdiavgift, men denne summen må sees i sammenheng med kontogruppe 14, hvor det er et tilsvarende overskudd vedr kto. 14290 Merverdiavgift. Pga uklarheter i forbindelse med statstilskudd for voksenopplæringa, hvor IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) i desember 2016 har gitt kommunen beskjed om at vi har fått utbetalt ca. 2.5 mill. for mye i statstilskudd de 3 siste årene, har administrasjonen trukket ut tilsvarende beløp fra innkommet statstilskudd og satt av på fond for å evt. dekke dette kravet dersom kommunen må betale tilbake summen (det foregår en prosess mellom kommunen og direktoratet med formål å få eksakte fakta på bordet slik at endelig avgjørelse kan tas). Dette betyr at dersom denne saken ikke hadde oppstått, vil det vært et overskudd på ca. 1.779' på denne kontogruppen.
- Gruppe 19: **Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner** hadde en underbalanse på 206'. Årsaken til underbalansen er at det er budsjettert med mere bruk av bundne fond enn det som faktisk er brukt i 2016. Dette betyr at underbalansen på 206' kan disponeres i 2017.

Utgifter til de enkelte ansvar innen området.
(Netto drift, beløp i hele 1000 kr)

Ansvar	Regnskap	Rev.Budsjett	Avvik
2100 PP-tjeneste, kommunens andel	1 354	1 384	-30
2210 Administrasjon, fellesutgifter alle skoler	1 106	1 125	-19
2211 Undervisning, fellesutgifter alle skoler	1 004	1 072	-68
2213 Skoleskyss	1 401	1 610	-209
2214 Fosterheimplasserte elever i andre kommuner	2 020	2 486	-466
2215 Den kulturelle skolesekken	79	68	11
2220 Undervisning GBU	22 263	22 557	-294
2223 Skolefritidsordning GBU	422	472	-50
2230 Undervisning leirskole	50	53	-3
2231 Eiendomsdrift leirskole	0	0	0
2240 Undervisning Bergsmo	0	0	0
2242 Barnehagedrift Bergsmo	3 678	3 493	185
2243 Skolefritidsordning Bergsmo	0	0	0
2250 Undervisning Harran	5 564	5 694	-130
2251 Undervisning flyktninger Harran	0	0	0
2252 Barnehagedrift Harran	2 177	2 413	-236
2253 Skolefritidsordning Harran	180	156	24
2300 Barnehagedrift Ekker Barnehage	3 646	3 835	-189
2301 Barnehagedrift Rønningen barnehage	5 094	5 288	-194
2308 Styrket barnehage tilbud	986	1 123	-137
2400 Voksenopplæring	-488	-2 196	1 708
2500 Grong musikk- og kulturskole	1 041	949	92
2600 Tilskudd Namdals Folkehøgskole	85	85	0
2730 Barnevernstjeneste	2 494	2 453	41
2731 Barnevern i familien	638	942	-304
2732 Barnevern i fosterheim	7 225	7 256	-31
2800 Res. Tilleggsbev. (kurs, inventar osv)	0	0	0
Sum	61 955	62 254	-299

Generelle kommentarer:

Dersom en ser på regnskapsresultatet fordelt på ansvarsområder innen rammeområdet kan dette oppsummeres slik:

- Undervisning inkl. SFO og musikk/kulturskole: - 1.112' (positivt avvik)
- Barnehagedrift: - 571'
- PPT: - 30'
- Barnevern: - 294'
- Voksenopplæring: 1.708'

Voksenopplæringas negative regnskapsresultat kommer av at administrasjonen har trekt ut 2.504' fra mottatt statstilskudd, som igjen er satt inn på fond for å dekke tilsvarende beløp, som IMDI hevder kommunen har mottatt for mye statstilskudd i årene 2014, 2015 og 2016. Dersom vi ser bort fra saken med IMDI, hadde voksenopplæringa gått i pluss med ca. 796'.

Rammeområde 2 hadde da gått i pluss med ca. 2.803'.

Kommentarer vedr. enkeltansvar med større avvik:

Ansvar	Merknad:
2213	<u>Skoleskyss.</u> Gikk med et overskudd på 209'. Utgiftene her er noe uforutsigbare i forhold til at antall elever med krav om skoleskyss varierer fra år til år.
2214	<u>Fosterheimplasserte elever i andre kommuner.</u> Gikk med et overskudd 466'. Utgiftene her er uforutsigbare pga at antall barn/elever som er fosterheimplasserte varierer fra år til år, i tillegg til at volum på særskilte behov for de som blir plassert varierer.
2220	<u>Undervisning GBU.</u> Overskudd på 294' skyldes i hovedsak at det ikke er satt inn vikarer for alt fravær. Dette både på grunn av mangel på vikarer og forsøk på å spare der vi kan. Det er i tillegg kommet inn totalt 259.000 mer enn budsjettert på refusjoner.
2223	<u>Skoletidsordning GBU.</u> Overskudd på 50' skyldes høyere refusjon for sykefravær enn budsjettert og mindre bruk av ekstrasjelp enn budsjettert.
2242	<u>Barnehagedrift Bergsmo.</u> Underskudd 185' skyldes i hovedsak mindre inntekt foreldrebetaling enn beregnet. Dette i tillegg til økt bruk av vikarer mot slutten av året.
2250	<u>Undervisning Harran.</u> Overskudd på 130' skyldes generell innsparing på hele ansvaret og litt mer inntekter enn beregnet.
2252	<u>Barnehagedrift Harran.</u> 236' i pluss skyldes økt refusjon fra Utdanningsforbundet N-Trøndelag (frikjøp tillitsvalgt). I tillegg innsparing på driftsposter.
2300	<u>Barnehagedrift Ekker barnehage.</u> 189' i overskudd skyldes først og fremst merinntekt på refusjon sykemeldte, samt besparelse ved vikarinneleie. Noe skyldes også overskudd på lønnspostene pga ufaglært inn i stilling.
2301	<u>Rønningen barnehage.</u> 194' i overskudd skyldes mer inntekt på refusjon sykemeldte, samt besparelse ved vikarinneleie. Noe er også besparelser på øvrige brukskostnader.
2308	<u>Styrket barnehagetilbud.</u> Vanskelig å budsjettere pga uforutsigbarhet i hvor mange barn som trenger ekstra oppfølging til en hver tid. Overskuddet på 137' kommer av at noen utgifter er overført til ansvar 2214 Fosterheimplasserte elever i andre kommuner.
2400	<u>Voksenopplæring.</u> Regnskapsresultatet viser en underbalanse på 1.708'. Underbalansen kommer av at administrasjonen har trekt ut 2.504' fra mottatt statstilskudd, som igjen er satt inn på fond for å dekke tilsvarende beløp, som IMDI hevder kommunen har mottatt for mye statstilskudd i årene 2014, 2015 og 2016. Dersom vi ser bort fra saken med IMDI, hadde voksenopplæringa gått i pluss med ca. 796'.
2500	<u>Grong musikk- og kulturskole.</u> Negativt resultat på 92' skyldes først og fremst svikt i egenbetaling (61') og overskridelse på kjøp av tjenester (42'). Egenbetalinga var beregnet for høyt i forhold til antall elever.
2730	<u>Barneverntjeneste.</u> Gjelder kommunens andel av interkommunal barneverntjeneste. Negativt avvik på 41' skyldes et merforbruk på medgått tid sammenlignet med beregnet i opprinnelig budsjett. Betalingsmodellen går ut på at den enkelte kommune betaler ut fra medgått tid beregnet ut fra forrige års fordeling av faktisk medgått tid.
2731	<u>Barnevern i familien.</u> Besparelse på 304' på grunn av mindre aktivitet/tiltak for barn innenfor familien enn forventet. Dette er et utfordrende ansvar å beregne pga uforutsigbarhet.

Utviklingstiltak:

Målsetting:

Hovedmålsettingen for rammeområde 2 er:

Sektor for oppvekst- og familie skal bidra til å videreutvikle et trygt og helhetlig oppvekst- og familiemiljø for alle, og legge grunnlaget for en god livskvalitet for små og store innbyggere.

Delmål:

- Gjennom engasjement og handling bidra til økt kunnskap og bevissthet om miljø blant barn og unge
- Styrke samarbeidet med næringsliv for å øke kunnskap og motivasjon for verdiskaping basert på lokale ressurser

- Skape gode arenaer for å gjøre hverdagen til en positiv opplevelse
- Styrke identitet gjennom å bli kjent med, utvikle og ivareta mangfoldet i kulturen

Gjennomføringen av sektorens handlingsplan for 2016

Tiltak	Gjennomføring
Følge opp kommuneplanens samfunnsdel, politikerområde oppvekst, bl.a.: - Fortsatt gjennomføre tiltak for å heve relasjonskompetansen hos ansatte. - Utvikle tilbud om foreldreveiledning. - Fortsatt prioritere arbeidet med god klasseledelse, bl.a. ROA (Respekt, omsorg og ansvar) og PALS (positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling). - Læringleplasser i Grong. Gjennomføre mer fysisk aktivitet i løpet av skolehverdagen.	Det er avholdt kursdag for hele personalet i barnehagene med ekstern foreleser i temaet «Ta styring over ditt eget liv». Alle barnehagene har jobbet med realkompetanse i samarbeid med ledernetverket for barnehagene i Indre Namdal. Skolene arbeidet kontinuerlig med god klasseledelse gjennom vurdering for læring, og også analysemodellen som benyttes rundt enkeltelever. Det er også gjennomført flere ekstra foreldresamtaler rundt elever som sliter på skolen, der målet er at skole og hjem skal komme frem til felles forståelse av problemene og bli enige om tiltak. Det arbeides systematisk med ROA (GBU) og PALS (Harran). GBU har en lærer av somalisk opprinnelse, og Bergsmo barnehage hadde oppstart med lærer høsten 2016. Det er tilrettelagt for fysisk aktivitet med uteskole, bordtennis i friminutt, gå til undervisningslokaler utenfor skolens område etc. Konkret tilbud om foreldreveiledning er ikke utarbeidet, men foreldre veiledes kontinuerlig, bl.a. gjennom tidlig innsatsprosjektet (etter Kvello-modellen).
Skolelederne skal delta på KS' skolelederprogram vårhalvåret 2016.	Utført. Skolelederne i Grong deltok.
Skolene skal fortsette arbeidet med å utarbeide lokale læreplaner i undervisningsfagene.	Arbeidet er utført ved Harran Oppvekstsenter, mens det står igjen noe arbeid ved GBU. Ved begge grunnskolene arbeides det også med læreplanarbeid i forbindelse med Vurdering for læring.
Utarbeide strategi for skolenes IKT-satsing fremover.	Det ble vedtatt egen IKT-plan i 2016 som inneholder strategi for fremtidig satsing, bl.a. innføring av læringsbrett (Ipader).
Følge opp prosjektet «kompetanse for mangfold», bl.a. med utarbeidelse av egen integreringsplan for oppvekstområdet.	Selve prosjektet ble avsluttet i 2016, men er fulgt opp med bl.a. utarbeidelse av lokal integreringsplan for oppvekstområdet, samt at det er fulgt opp med både kommunalt og interkommunalt nettverk for minoritetsspråklige. In-kommunene har også søkt og fått innvilget veiledningsmidler fra fylkesmannen.
Utarbeide lokale rutiner for barnehagene og skolene vedr. saksbehandling fosterheimplasserte barn.	Utført. Lokale skriftlige rutiner ble utarbeidet og tatt i bruk, bl.a. er rektor ved Harran oppvekstsenter utpekt som koordinator/saksbehandler i slike saker, samt at det er opprettet eget budsjettansvar vedr. fosterheimplasserte elever.
Foreta en organisasjonsgjennomgang av ledelse innen skole, voksenopplæring og barnehager.	Organisasjonsgjennomgangen er gjennomført, og endringer er tatt i bruk som følge av konklusjonene i gjennomgangen.
GBU og musikk- og kulturskolen skal fortsatt være en aktiv bidragsyter i forbindelse med utbygginga av skole- og samfunnshus, inkl. planlegging og utbygging av sokkeltasje ved GBU.	Musikk- og kulturskolen har bidratt til å få best mulig lokaler for skolens bruk.
Følge opp skisseprosjekt vedr. evt. utbygging av Ekker barnehage.	Oppfølging av evt. utbygging ble politisk utsatt til 2019 iflg. vedtatte økonomiplan.
Utarbeide og ta i bruk plan for karriereveiledning innen voksenopplæringa.	Arbeidet med å utarbeide plan for karriereveiledning for voksenopplæringa ble oppstartet i 2016, men ble ikke ferdigstilt innen utgangen av året. Voksenopplæringa samarbeider bl.a. med flyktningetjenesten i dette arbeidet.
Voksenopplæringa skal tilby salg av tjenester til eksterne aktører.	Det ble solgt undervisning til deltakere fra Høylandet kommune (fortsetter også i 2017). Målet om å arrangere kveldskurs for arbeidsinnvandrere ble imidlertid ikke gjennomført.
Det skal foretas en vurdering av organisering ledelse ved barnevern og PPT.	Gjennomført organisasjonsgjennomgang av barneverntjenesten vår-16. Ny organisasjonsplan ble vedtatt 15.03.16. Barneverntjenesten har utarbeidet handlingsplan for perioden

Tiltak	Gjennomføring
	mai - okt 2016. Denne ble evaluert i november og ny handlingsplan for perioden november 2016 til april 2017 ble utarbeidet med prioriterte delmål og tiltak for perioden. Denne skal evalueres våren-17.
Barnevernet skal arbeide for å skaffe tiltakspersoner som skal veilede familier.	Ansatt tiltaksperson i 50% stilling fra 01.07.16. Behovet er større enn ressurs pr i dag, og saker må prioriteres nøye.
Det skal vurderes og bestemmes om barnevernet skal delta i felles barnevernvaktordning.	Alle 6 IN-kommuner vedtok deltakelse i felles barnevernvaktordning. Samarbeidsavtale er signert, og deltakelse gjelder fom 10. mars 2017.
Fortsatt ha fokus på systemretta arbeid i PP-tjenesten, bl.a. veiledning i klasserommene ift tilpasset opplæring, møter i forkant av henvisning, vurdering av spesialundervisning og forankring av prosedyrer før henvisning.	Har vært stort fokus på før-henvisningsfasen. Dette er et fokus som videreføres da det ikke er helt implementert, verken innad på kontoret eller ute i praksisfeltet. Har vært mindre fokus ift veiledning i klasserommet eller vurdering av spesialundervisningen. Tidsbruk blir fortsatt brukt mest på individsaker (møter etc), men samtidig er det en liten økning i henvisning på systemsaker. Prosedyrer før henvisning har blitt jobbet godt med, men før-henvisningssamtalen er ikke helt på plass hos alle, verken innad eller ute i feltet.
Ta i bruk og implementere «Analysemodellen» innad i PPT opp mot enkeltbarn, samt gi opplæring til skoler og barnehager om modellen.	Metoden er tatt i bruk, men det gjenstår ennå noe arbeid med å implementere metoden i forhold til alle barnehagene og skolene. (Analysemodellen: Verktøy for praktisk og systematisk tilnærming til atferdsproblemer hos barn og unge. Krever at man har klare mål og jobber systematisk med analyse som basis for alle tiltak. Modellen fungerer som veiviser i arbeidet, ved at man trinn for trinn beskriver atferden, bestemmer mål, analyserer problemet og velger tiltak.)

Hva er, utenom tiltakene på handlingsplanen, oppnådd i forhold til målene:

- Gode faglige resultater på nasjonale prøver, som bl.a. skyldes bevisst og planmessig arbeid med bl.a. lesing og regning over tid, samt god oppfølging vedr. vurdering for læring.
- I 2016 ble det gjennomført kompetanseheving blant flere ansatte, bl.a. har noen lærere i grunnskolene deltatt i videreutdanning innenfor statens finansieringsordning. En lærer startet i tillegg videreutdanning i rådgivning, og to lærere fra voksenopplæringa startet videreutdanning (Norsk som andrespråk og engelsk). I tillegg startet to barnehageansatte videreutdanning høsten 2016 med tilretteleggingsmidler fra staten, mens 1 ansatt i barnehagen startet arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning. En av barnehagestyrerne begynte på lederutdanning for styrere, mens fagleder for PPT begynte på studie innenfor ledelse, læring og organisasjonsutvikling.

En av klassene ved GBU som deltok på nasjonale prøver, sammen med lærer Tone Lona og rektor Aslaug Pettersen

- Grunnskolene og voksenopplæringa deltar fom våren 2016 i den nasjonale satsinga «Vurdering for læring», - et omfattende prosjekt i perioden mars/april 2016 til mars/april 2018. Målet med prosjektet er å videreutvikle læreres vurderingspraksis som har elevens læring som mål. Staten gir deltakende kommuner økonomisk tilskudd for å delta i prosjektet.

- For å oppnå best mulig lærings- og klassemiljø ved skolene, ble det arbeidet godt med prosjektene ROA (GBU) og PALS (Harran). ROA: Respekt, omsorg og ansvar. PALS: Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling.
- Lærerne i skolene har arbeidet systematisk i forhold til å ta i bruk SOL og Vokal (SOL: Digitalt leseobservasjonsverktøy som hjelper læreren i å vite hvor eleven er i sin leseutvikling. VOKAL: Verktøy for oppfølging og sammenstilling av informasjon om kartleggingsprøver osv. Gjør det lettere å definere nivå hos eleven, og se utviklingen over tid).
- Grunnskolene har implementert bruk av læringsbrett (Ipader) i undervisninga for 3. – 7. klasse.
- GBU har tatt i bruk smartboard på ungdomstrinnet.
- Elevundersøkelsen viser at elevene i Grong trives på skolen.
- Ekker barnehage har utarbeidet en handlingsplan og en tiltaksliste i forhold til arbeidet med å bedre arbeidsmiljøet.
- Det er gjennomført lokalt tilsyn ved Ekker og Rønningen barnehager.
- Siste halvår er nærværet stabilisert seg ved Rønningen barnehage.
- En lærer har tatt fagbrev.
- Voksenopplæringa gjennomførte to kurs gjennom ANT (bedriftshelsetjenesten) – førstehjelpskurs og kurs med tema forebygging av vold. På sistnevnte kurs deltok også representanter fra flyktingetjenesten.
- Barnevern: iverksatt ny tilsynsordning for plasserte barn i Indre Namdal fra 1.juli 2016. Fast ansettelse i 50% stilling som planlegger, koordinerer og gjennomfører tilsynsbesøk for disse barna. Budsjettansvaret er refusjonsbasert, da det er omsorgskommuner som har det økonomiske ansvaret for tilsynsbesøk. Tjenesten hadde ingen avvik (alle barn hadde lovpålagte besøk) på dette området i 3. og 4.kvartal 2016, i motsetning til tidligere år der avvikene var store.
- PPT: opprettet et nettverk i IN i forhold til spesialundervisning. Det har vært lite aktivitet da deltakelsen har vært låbær. Nettverket skal samarbeide med nettverk for minoritetsspråklige ift samlingsdag og dato.
- Det har vært stor utfordring å klare å stabilisere bemanninga i barneverntjenesten slik at alle stillingshjemler er besatt. I skrivende stund er alle stillingshjemler besatt. Dette er et utfordrende arbeid da man er kjent med at også større og mer sentraliserte barneverntjenester har utfordringer med å få kvalifiserte søkere til stillinger i barneverntjenesten.
- Elever og ansatte ved GBU har gjort en god jobb med organisering av undervisninga i utbyggingsperioden vedr. skole – og kulturbygget.

• **Hva er, utenom tiltakene på handlingsplanen, ikke oppnådd i forhold til sektorens mål, og årsak til dette:**

- Skolene både i Grong og ellers i Indre Namdal har også i 2016 hatt store problemer med at felles skoleadministrativt system for IN-kommunene OPPAD ikke fungerer etter skolenes behov. Dette har medført mye ekstraarbeid og problemer for skolene.
- Svømmeundervisning i Oasen har vært mindre effektiv enn ønsket. Dette skyldes at det går bort mye tid til busskjøring og garderobe. Det blir veldig fullt i garderobe og basseng, og det er utfordrende å gi elevene den individuelle oppfølgingen de trenger under slike forhold.
- Ekker barnehage har fortsatt store utfordringer i forhold til nærværsprosenten.
- Dagens kontorarealer for PPT/barnevern er for små, da det består av kun 13 små kontor + ekspedisjon. Tjenesten består i dag av totalt 19 ansatte. Det jobbes for tiden opp i mot en mer langvarig løsning med ytterligere leie av lokaler i nærheten.

Drifts- og investeringstiltak som er gjennomført i samsvar med budsjettet:

- Utbygging av GBU og kulturbygg har gått etter vedtatt fremdriftsplan og budsjett.
- Midlertidige skolelokaler for elevene ved GBU er brukt i byggeperioden.
- Rønningen barnehage fikk restaurert garderoben på Kveinna i et samarbeidsprosjekt mellom driftsavdelingen og gjennom dugnad av foreldre/personalet.
- Det ble foretatt innkjøp av IKT-utstyr til skolene. Det ble vedtatt investeringer ut over vedtatte budsjett. Det ble derfor foretatt ekstra bevilgning til IKT-innkjøp.

Planlagte – ikke gjennomførte budsjetterte driftstiltak:

- Alle planlagte budsjetterte driftstiltak ble i hovedsak gjennomført i 2016.

Endringssignaler:

- Tross innføring og implementering av læringsbrett, har skolene et stykke igjen for å nå målene om økte digitale ferdigheter for elevene.
- IKT-utstyr i skolene må skiftes ut med jevne mellomrom. Det er mye gammelt IT-utstyr som gjør at det må fornying til. Det bør settes av et årlig beløp i årene fremover som er stort nok til å dekke skolenes

behov ut fra sentrale krav. Det ble i 2016 vedtatt strategisk ikt-plan for skolene i Grong, som sier noe om fremtidig behov.

- Skoleadministrativt system OPPAD fungerer ikke ut fra skolenes behov. Nytt system bør være på plass i god tid før skolestart høsten 2017. Arbeidet med dette er godt i gang.
- Stort og noe uoversiktlig uteområde ved GBU gjør det krevende å ha god oversikt over elevene i friminutt og før/etter skoletid. Det er derfor ønske om å få satt opp gjerde ned mot elva (ved gammel grusbane, og ellers få reparert eksisterende gjerder.)
- Behov for vognskur på Bergsmo barnehage. Også behov for bygningsmessige endringer i forhold til barn med spesielle behov
- Barnevogner tar mye plass av leikearealet ved både Ekker og Rønningen barnehage, samt at det gir utfordringer for både personalet og renholder i det daglige arbeidet. Vognskur er nødvendig på begge barnehagene (vognskur for Rønningen er budsjettet i 2017).
- Gjerde rundt barnehagen på Ekker barnehage er råttent og er ikke lenger i sikkerhetsmessig tilstand.
- Belysning på parkering/vei på Ekker barnehage er ikke tilfredsstillende. Det er fare for sikkerheten.
- Tilgang på stabile vikarer er ei utfordring ved alle barnehagene.
- Stort behov for fornying og oppgradering av utstyr både inne og ute for Ekker og Rønningen barnehage.
- Tynnklienter som dataløsning er for ustabil. Gjelder for voksenopplæringa og de som ikke har læringsbrett ved Harran oppvekstsenter. Det er en utfordring å gi elevene god digital opplæring. Det er nødvendig å erstatte tynnklienter med bærbare pc-er.
- Indre Namdal barnevern og PPT: Det er generelt utfordrende for en interkommunal tjeneste å «leve med» drøftinger/diskusjoner hva angår kommunesammenslåing og ulike retningsvalg ift samarbeid utover egen kommune. Det er av stor betydning hvilke utfall dette får for bl.a. tjenestetilbud/kompetanse og stabilitet i bemanning fremover.

Andre kommentarer:

- Ledelsen og øvrige ansatte samt elevene ved GBU har bidratt positivt for å tilpasse forholdene så godt som mulig i midlertidige eksterne skolelokaler mens utbygging av «Kuben» og GBU har pågått.
- Pga av nedskjæringer særlig ved GBU de siste par årene, har skolen vært tvunget til å tenke organisering på en annen måte. Dette har fått konsekvenser som at skolen bl.a. har vært nødt til å redusere en god del forebyggende tiltak.
- Alle ansatte innenfor ramme 2 har også i 2016 gjort en stor og viktig arbeidsinnsats for å nå kommunens målsettinger, og det fortjener de stor honnør for.

Musikkskolelever på turné. Fiolinsamspill
(Foto: Pål Wegg)

Helse- miljø og sikkerhet:

Nærvær i % for 2012 – 2016 gjennomsnitt fordelt på avd:

Avdeling:	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	År:
Grong barne- og ungdomsskole	93,7	95,6	97,5	95,7	2012
	90,0	94,1	98,0	94,6	2013
	97,1	95,3	96,1	94,5	2014
	89,0	86,0	91,7	89,3	2015
	93,1	92,9	91,3	95,4	2016
Grong barne- og ungdomssk., SFO	97,7	93,0	98,9	93,3	2012
	78,7	95,7	96,5	82,1	2013
	99,5	86,4	98,3	81,4	2014
	89,0	73,3	86,5	84,3	2015
	70,3	83,1	93,1	89,7	2016
Bergsmo OS , bhg.	95,2	99,9	97,7	89,6	2012
	91,7	97,8	94,8	93,9	2013
	92,7	91,2	99,3	94,4	2014
	91,5	95,8	98,6	94,7	2015
	93,8	91,8	86,2	83,7	2016
Harran OS, bhg.	71,8	87,3	95,7	90,8	2012
	99,8	99,6	96,9	93,8	2013
	94,5	82,7	94,8	96,0	2014
	87,5	88,6	86,7	88,7	2015
	98,6	84,7	98,7	98,6	2016
Harran OS, skole	89,3	92,2	99,2	99,3	2012
	97,7	98,7	97,2	88,7	2013
	93,5	94,6	98,2	99,1	2014
	96,4	92,5	99,5	95,9	2015
	96,2	98,3	97,9	92,2	2016
Ekker barnehage	81,0	86,1	89,6	74,4	2012
	88,7	82,5	91,5	99,9	2013
	92,9	94,8	93,2	81,9	2014
	95,1	87,6	77,4	82,3	2015
	87,1	95,0	78,3	76,4	2016
Rønningen barnehage	83,7	86,5	92,4	87,8	2012
	94,6	91,7	95,7	92,3	2013
	92,6	91,3	82,9	82,1	2014
	81,4	85,7	92,4	86,7	2015
	88,6	89,1	95,7	95,8	2016
Indre Namdal barnevern/PPT	95,3	96,5	96,4	98,8	2012
	96,4	69,1	74,1	69,2	2013
	92,4	88,1	96,9	88,4	2014
	90,7	89,0	85,9	82,7	2015
	79,5	81,1	96,3	95,8	2016
Voksenopplæringa	75,3	77,4	90,1	95,6	2013
	89,5	95,5	99,4	99,0	2014
	95,8	85,2	89,3	88,0	2015
	94,0	91,8	94,2	77,9	2016

Kommentarer:**GBU:**

Totalt bra nærvær i 2016 – 93,18% i snitt.

Sykefraværet er gått mye ned i forhold til 2015. Lavest fravær var det i siste kvartal.

GBU SFO

Har hatt varierende fravær gjennom året. Pga.få ansatte gir enkeltpersoners fravær forholdsvis store utslag i %.

Bergsmo barnehage:

Høyt fravær. Ikke arbeidsrelatert fravær. Totalt nærvær for 2016 er ca 89%

Harran Oppvekstsenter:

Avd barnehage: Har siste halvår har et nærvær på nesten 99%.

Avd skole: Også her totalt høyt nærvær i 2016 – over 96%

Ekker- og Rønningen barnehager:

For Rønningen barnehage er nærværet bedret. De siste to kvartalene var de langtidssykemeldte tilbake på jobb. Det er fortsatt en del kortere perioder med sykefravær/egenmeldingsdager av ulike individuelle grunner.

På Ekker barnehage er det stor utfordring i forhold til sykefravær. Det jobbes med arbeidsmiljøet i samarbeid med bla. BHT og Arbeidslivssentret. Det å få stabilitet og nok bemanning/vikarer er ringvirkninger av dette. Her er også NAV inn som samarbeidspart. Det er utarbeidet en handlingsplan over to år med ulike tiltak som det jobbes ut ifra.

Begge barnehagene har i tillegg et fravær pga ulike verv, som HTV, tillitsvalgte, politisk engasjerte og utdanning, med mer.

Det jobbes i tillegg kontinuerlig i forhold til ergonomi og tilrettelegging. Det er ergonomiske hjelpemidler på alle avdelingene som er i daglig bruk. Årlige medarbeidersamtaler er gjennomført.

Indre Namdal barnevern og PPT:

Indre Namdal barneverntjeneste har fra mai 2015 og ut over året i 2016 slitt med langvarige og samtidige sykemeldinger. I hovedsak handler det om økt slitasje gjennom økt arbeidsbelastning og press. Tjenesten er svært fornøyd med at nærværstallene for 3. og 4. kvartal er over kommunens målsetting (95%). Særlig med tanke på store fraværstall tidligere i året. Fravær i siste halvår 2016 skyldes egenmeldinger fordelt jevnt mellom ansatte på PPT og barnevern, og er ikke arbeidsrelaterte. Det er nå ingen sykemeldinger. Tjenesten har i 2016 jobbet med egne sykefraværstrutiner for både forebyggende og rehabiliterende sykefravær. Dette i samarbeid med NAV IA. Det er etablert samarbeidsmøter med verneombud og tillitsvalgte.

Voksenopplæringa:

Variasjonene i nærværet gjennom året skyldes at det i perioder har vært kortere og lengre sykemeldinger, spesielt i 4. kvartal. Ikke noe av sykefraværet er arbeidsrelatert. Arbeidsmiljøet oppleves som godt, og ansatte sier at de trives godt på arbeidsplassen.

Miljøstyring:

<i>Miljømål</i>	<i>Gjennomføring</i>
➤ GBU: Søppelsortering: Strømsparing:	Alle klasser er bevisste på søppelsortering. Ansatte sorterer søppel, og det sorteres også på kantina. Pga utbygging klarer man ikke å følge opp like godt som tidligere ettersom rutineene er litt annerledes for tiden. Elever og ansatte skal være bevisste på strømb Bruken og slokker lyset etter bruk.
➤ Bergsmo b-hage og Harran Oppv.sentre: ➤ Grønt Flagg:	Både ved Bergsmo og Harran har det blitt jobbet videre med mål som tidligere var i satsingen Grønt Flagg. Gjelder både barnehager og skolen i Harran.
➤ Ekker og Rønningen barnehager: ➤ Søppel-/kildesortering:	Begge barnehagene gjennomfører kildesortering. Gjelder både ungene og ansatte.
➤ Voksenopplæringa: ➤ Søppel-/kildesortering:	Deltakere/elever og ansatte gjennomfører kildesortering.

Bergsmo barnehage på tur

Ekker barnehage i «dinosauruskogen»

ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 3 – HELSE OG OMSORG**Oppfølgingsansvar fra sentral ledelse:**

Kommunalsjef Håkon Kolstrøm

Økonomi:

Regnskapsresultatet for rammeområdet viser innsparing på kr -3 400 415,-. Fordelt på kontogrupper fordeler regnskapsresultatet seg slik (netto drift, beløp i hele 1000 kr):

Kontogruppe	Regnskap	Regulert budsjett	Sum avvik
10 Lønn og sosiale utgifter	80 775	81 062	-287
11 Kjøp av varer og tjenester	20 110	19 822	289
12 Inventar, utstyr, vedlikehold	1 021	1 288	-267
13 Kjøp av tjenester	3 484	3 601	-117
14 Overføringer	9 333	9 735	-402
15 Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	270	139	131
16 Salgsinntekter, brukerbetaling	-14 331	-14 005	-326
17 Refusjoner og tilskudd	-18 747	-16 384	-2 362
18 Overføringer	-125	0	-125
19 Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner	-358	-423	65
Sum	81 433	84 834	-3 400

Kommentar til de vesentligste avvikene pr. kontogruppe:

Av regnskapet framkommer et overskudd på 3,4 mill. kr. Mesteparten av overskuddet kommer av at man har fått større inntekter enn budsjettet og at det er brukt mindre til fastlønn.

På sykeheimen fikk man et betydelig større tilskudd til ressurskrevende brukere enn beregnet, økningen var på hele 1,2 mill. kr. I tillegg økte vederlagsinntektene med kr 300 000,- på grunn av høyt belegg på sykeheimen. Dessuten fikk vi økt tilskudd til lærlinger og sensorer fra fylkeskommunen med kr 110 000 kroner. Dersom man ser på utgiftssiden alene hadde sykeheimen et overforbruk på ca 700 000,- kroner. Mesteparten av overforbruket skyldes økte lønnsutgifter til spesielle skjermingstiltak.

På BEEM (boenhet for enslige mindreårige) fikk en økning i tilskuddet på nærmere kr 900 000,-. Anslaget var svært forsiktig og bygget på erfaringer fra 2015.

For øvrig skyldes mindre forbruket god budsjettkontroll på avdelingene. Det er fokus på å redusere utgiftssiden gjennom hele året slik at man unngår større underskudd. I tillegg er avdelingene blitt dyktigere på å søke om tilleggsbevilgninger eller regulere budsjettene

Utgifter til de enkelte ansvar innen rammeområdet

(Netto drift, beløp i hele 1000 kr)

Ansvar		Regnskap	Rev. budsjett	Avvik
3000	Administrasjon helse og omsorg	1 337	1 493	156
3001	Inn på tunet løftet	0	30	-30
3101	Pleie og omsorg sykeheim	30 422	31 419	-997
3102	Rehabiliteringsavdeling	0	0	0
3103	Kjøkken og vaskeri GHO	4 110	4 064	46
3104	Dialyse	-237	-141	-96
3201	Hjemmesykepleie	6 730	6 551	179
3202	Hjemmehjelp	1 629	1 800	-171
3203	Annen hjelp for eldre og funksjonshemmede	318	337	-19
3204	Omsorgsboliger helse- og omsorgstun	-83	-115	32
3205	Omsorgsboliger NTE-taket	142	-69	211
3206	Omsorgsboliger Åveien	-23	7	-30
3207	Omsorgsboliger Sakrimoer	45	22	23
3208	Trygdeboliger Mediå	31	25	6
3301	Administrasjon sosialtjenester	1 401	1 906	-504
3310	Økonomisk sosialhjelp	3 284	3 421	-137

3311	Tiltak sosialhjelpmottakere	1	30	-29
3313	Introduksjonsprogram flyktninger	2 906	3 096	-190
3320	Forebyggende arbeid	284	16	268
3321	Bevillings- og skjenkekontroll	0	0	0
3322	Behandlingstiltak rusmiddel	0	25	-25
3323	Rehab omsorgstiltak rusmiddel	0	16	-16
3324	Ettervern	0	30	-30
3400	Legekontor	6 930	6 850	-79
3401	Medisinsk nødmeldetjeneste	469	533	-64
3403	Interkommunal legevakt	230	250	-20
3404	Samhandlingsreformen so	0	0	0
3405	Samhandlingsref utskrivningsklare pasienter	0	30	-30
3406	Kommuneoverlege	287	467	-180
3500	Fysioterapi	1 814	1 722	92
3501	Rehabilitering og forebygging	1 888	2 109	-221
3600	Psykisk helsevern	1 434	1 471	-37
3601	Psykiatriboliger Trøahaugen	18	-15	33
3630	Helsestasjon	1 501	1 640	-139
3633	Enslige mindreårige flyktninger	4 469	5 354	-885
3634	Ungdomsklubb	274	296	-22
3635	Ungdommens kulturmønstring			
3636	MOT	122	191	-69
3639	Ungdomsenheten	883	1 043	-160
3650	Ungdomsråd	19	8	11
3700	Avdeling for funksjonshemmede	6 314	6 326	-12
3701	Avlastning funksjonshemmede			
3702	Omsorgslønn, avlastning og støttekontakter	2 220	2 358	-138
3705	Avd. F bofelleskap ny	204	199	5
3706	Avd. F bofelleskap gammel	149	128	21

3800	Reservert for tilleggsbevilg.	0	0	0
3900	Motpost avskrivninger	-89	-89	0
Sum		81 433	84 834	-3 400

Kommentarer vedr. enkeltansvar med større avvik:

3101: Som en følge av vakanser i faste stillinger er det blitt en besparelse på fastlønnsposten. Dette gir seg i stedet utslag på et merforbruk på vikarlønnsposten. I hovedsak kommer overskuddet som følge av økt tilskudd til ressurskrevende bruker enn det som var budsjettert.

3201: Hjemmesykepleien har et jevnt stort trykk med mange brukere. Dette har medført behov for ekstra innleie på kveld for å klare oppgavene. Men mindre bruk av hjemmehjelp på ansvar 3202 kompenserer for overforbruket på 3201.

3406: Kommuneoverlegestillinga ble ledig fra og med 1. november 2016. Vi ønsker i ettertid at denne inngår som en del av en legestilling.

3500: På ansvar 3500, Fysioterapi har inntekt husleie på 90 000,- blitt stående ved en feil.

3633: Det har vært et mindreforbruk på fastlønnsposten på grunn av vakante stillinger i store deler av 2016. I tillegg fikk vi større statstilskudd enn beregnet.

3702: Ingen særskilte budsjettposter som gir et totalt mindreforbruk. Har noe merforbruk på vikarlønn ferie, mens det har vært mindreforbruk på vikarlønn sykdom.

Utviklingstiltak:

Målsetting/ visjon:

Mål/visjon for helse- og omsorgstjenesten er:

Vi tar din helse på alvor

Strategier::

- Sikre trygghet og samhandling i helsetilbudet
- Utvikle en god dialog mellom bruker og tjenesteyter slik at bruker følger seg sett, hørt og forstått
- Utvikle høy faglig kvalitet og tilgjengelighet på tjenestene, herunder faglig kompetanse
- Skape arbeidsplasser som gir trygghet, stabilitet og stolthet

Gjennomføringen av sektorens handlingsplan for 2016:

Handlingsplan for helse, omsorg og velferdsområdet for 2016 (Ramme 3):

Tiltak	Gjennomføring
Innføre multidose i pleie og omsorgstilbudet (forutsette stabil legedekning).	Dette har ikke vært mulig å gjennomføre i 2016. Årsaken er fortsatt ustabil legedekning. Det er usikkert når man kan være i stand til å starte denne innføring. Stipuleres til tidligst høst 2017
Vurdere felles lager og innkjøp av medisinsk forbruksmateriell innenfor pleie og omsorgsavdelingene.	Er ikke igangsatt som følge av tidsmangel.
Igangsette ernæringskartlegging av brukere av pleie og omsorgstjenestene, samt lage tiltaksplan for oppfølging av kartleggingen.	Kartleggingsarbeidet er gjennomført i alle avdelinger. Dette er videre en kontinuerlig prosess for å kartlegge nye brukere. Tiltaksplaner er utarbeidet der man ser behov for det. Videre

Tiltak	Gjennomføring
	arbeid vil på generelt grunnlag være å se på en endring/tilpasning av tidspunkt og innhold i måltider.
Sette personell i stand til å gå mellom hjemmebasert og institusjonsbasert omsorg ved informasjon og opplæring.	Som følge av mange vakante sykepleierstillinger har dette ikke vært mulig å gjennomføre.
Felles modell for flyktningetjenesten, BEEM og andre relevante samarbeidspartnere, for å styrke integrering med fokus på skolegang og arbeidsliv.	Arbeid er igangsatt, videreføres 2017.
Videreutvikling av hjelpetjenesten YES/prosjekt rusarbeid etter YES modellen.	Prosjektet ble videreført i 2016. Rusprosjektet hadde i 2016 oppfølging av til sammen 9 enkeltungdommer med rusproblemer, og hjelpetjenesten Yes hadde oppfølging av ca 50 ungdommer med annen problematikk enn rus. På grunn av at prosjektperioden varte ut 2016, og ungdomsteamet i budsjett for 2017 ble betydelig redusert, ble prosjektet avsluttet ved årsskiftet. Det er ikke lagt konkrete planer for hvordan denne gruppen skal ivaretas videre.
Vurdere alternative utdanningsløp for enslige mindreårige som faller utenfor skolen.	Gjennomført, utvikles kontinuerlig. Fokus på tett samarbeid med voksenopplæringssenteret og videregående skole; oppfølgingstjeneste og rådgiver for minoritetsspråklige-elever. Ved behov: familiebasen og NAV.
Brannopplæring BEEM – for ansatte og enslige mindreårige.	Gjennomført mai 2016.
Innføre hverdagsrehabilitering som en del av omsorgstilbudet innenfor gjeldende budsjetttrammer.	Prosjekt avsluttet og ordinær drift starter opp fra jan 2017.
Gjennomføre handlingsplanen for legekantoret (det som gjelder 2016).	Gjennomføringen er igangsatt og skal ifølge planen være avsluttet ved utgangen av 2017.
Igangsette arbeidet med organisasjonsplan for helseavdelingene.	Det er igangsatt vurderinger av alternative måter å organisere helseavdelingene på i framtiden.
Videreutvikle Arbeid for sosialhjelp.	Temaet har blitt tatt opp på mange arenaer i løpet av 2016. Man har delvis kommet i gang med konkrete tiltak rettet mot brukere. I budsjettutarbeidelsen for 2017 er det avsatt midler til koordinering av tiltaket.
Utarbeide samarbeidsavtaler og rutiner mellom NAV og familiebasen, og NAV og barnevernstjenesten.	Ikke igangsatt på grunn av stort arbeidstrykk – videreført 2017
Videreutvikle arbeidsrettingen av Introduksjonsprogrammet for bosatte.	Utprøvd en praksismodell i tett samarbeid med voksenopplæringa i 2016 – flyktningetjenesten har gjennomført opplæring av egne ansatte.
Videreføre ungdomsprosjektet «Tett på» dersom midler innvilges fra fylkesmannen.	Midler ble innvilget og prosjektet er gjennomført og søkt videreført i 2017
Ta i bruk Kompetansesenter for gjeldsrådgivning på Steinkjer i tyngre gjeldssaker.	Dette er gjennomført og i jevnlig bruk.

Endringssignaler:

Pleie og omsorg:

Innenfor pleie og omsorgsavdelingene har 2016 vært et utfordrende år med stor pågang av brukere som har behov for våre tjenester. I år som de siste år ser vi fortsatt en utvikling i retning av mer behandling og behov for helsehjelp i kortere perioder. Dette medfører at tjenestene blir utfordret både på kompetanse og evne til rask omstilling. Behov for korttidsopphold er økende, og man opplever store svingninger i belegget på sykeheimen.

Også hjemmesykepleien merker et økt press, og dette spesielt i forhold til kveldsvaktene.

Sykeheimen har jobbet aktivt for å klare å rekruttere fagpersonell til ledige stillinger. Dette ser nå ut til å være i bedring på kort sikt. Men dette vil bli en stor utfordring i årene fremover. Behovet for godt kvalifisert fagkompetanse vil øke i årene fremover, spesielt med tanke på den endringen man ser på oppgavefordelingen mellom 1. og 2.- linje tjenesten. En sykeheim var tradisjonelt en institusjon for eldre. Nå i dag er det blitt en kombinasjon av dette og et «minisykehus» for innbyggere i alle aldre. En viktig faktor for å beholde fagkompetente ansatte vil være økt satsing på etter- og videreutdanning.

Ernæringsstilstanden til beboere på institusjoner har vært i fokus de siste årene. I Grong har vi eget institusjonskjøkken og dette er et viktig moment for å klare å tilby et tilpasset og riktig kosthold til våre beboere. Vi ser likevel at dette ikke er nok. Skal man klare å følge sentrale retningslinjer vil det være nødvendig å endre bl.a. tidspunkt for enkelte måltider. Dette vil i praksis si at man må flytte middag til ettermiddagstid og servere en

varm lunsj midt på dagen. Endringer av turnuser og arbeidstid vil bli nødvendig. Videre må man regne med noe økte kostnader til innkjøp av råvarer.

Møte mellom gammel og ung

Ansatte i hjemmesykepleien

Miljøarbeidertjenesten:

I 2016 kom det 5 enslige mindreårige flyktninger (EM) til Grong – vi hadde meldt inn og hadde vedtak om å kunne ta imot 7. Det kan se ut som at det framover blir noe mer usikkert rundt bosetting av EM. IMDI har i 2017 foretatt justeringer av anmodningstall for EM til kommunene. Mange kommuner vil få sine anmodninger vesentlig redusert. Grong har kommet godt ut av det, vi er justert fra 5 til 4 EM i 2017. Det betyr ikke at vi er garantert å få 4 EM, men IMDI presiserer at de svært gjerne vil beholde Grong som bosettingskommune for EM, og Grong er en høyt prioritert kommune. Ved utgangen av 2016 var 22 av våre ungdommene under 20 år. Vi ser imidlertid at flere av de som nå har passert 20 år, og ikke lenger har økonomisk bistand fra oss, trenger mye oppfølging og støtte på andre områder – vi har et moralsk ansvar for oppfølging også for den gruppen. Boenhet for enslige mindreårige flyktninger (BEEM) har opprettet et samarbeid med flyktningetjenesten der BEEM bistår flyktningetjenesten på spesifikk forespørsel fra de. Dette samarbeidet vil fortsette utover i 2017, og er noe BEEM kan gjøre når de har mulighet for det.

Avdeling for funksjonshemmede har hatt oppfølging av brukere også utenfor bofellesskapet i deler av 2016. Det er brukt vakante stillinger til i stor grad å dekke dette behovet. Noe av de vakante stillingene på BEEM og ved bofellesskapet vil i løpet av 2017 bli overført til brukere utenfor bofellesskapet.

Familiebasen

I budsjettprosessen høsten 2016 fikk Familiebasen tydelige føringer på at en reduksjon av Ungdomsteamet var påkrevet på grunn av utfordringene i kommuneøkonomien og bortfall av prosjektmidler. Prosessen endte ut i både en fraksjonering og en reduksjon av Ungdomsteamets totale ressurs. Ungdomsklubb og kulturarbeid med ungdom ble fradelt Ungdomsteamet og flyttet over til ramme 4. Den totale reduksjonen av individrettet ungdomsarbeid (etter Yes- modellen) ble til sammen 1,45 årsverk. Ut fra fleksibiliteten mellom prosjektlederstillingen vedr arbeidsplikt og stillingsressursen tilhørende familiebasen ansees reduksjonen netto å bli mindre. Dette vil medføre et omfattende arbeid med reorganisering og re- prioritering av det som er igjen av ungdomsarbeidet i 2017.

På Psykisk helseteam har det vært ventelister i store deler av 2016, og dette ser ut til å fortsette i 2017. Det er stort påtrykk av pasienter, og det har i 2016 vært en økning av pasienter med omfattende psykiske plager og sykdom. Dyktige fagpersoner på teamet, samt tett samarbeid med legene ser ut til å ha vært en av flere medvirkende årsaker i det økte trykket på Psykisk helseteam.

Helsestasjonen har i 2016 vært preget av et betydelig etterslep på flyktningehelsetjenesten, og høsten 2016 har 100% stilling gått med til å hente inn dette etterslepet. Dette har medført utfordringer for det resterende helsestasjonsarbeidet, og bemanning på ordinært helsestasjonsarbeid og skolehelsetjeneste har vært under norm. Helsestasjonen vil i 2017 være avhengig av å prioritere å ta inn etterslep fra 2016.

Familiebasen har kjent på behovet for en bedre samordning og koordinering av rusarbeidet i kommunen, ikke minst med tanke på at det arbeidet som Ungdomsteamet de siste årene har gjort i fht unge rusmisbrukere, i stor grad må ivaretas av andre i kommunen. Familiebasen er også bekymret for at forebyggende arbeid rettet mot barn- og unge, ikke får tilstrekkelig fokus.

Fysioterapi og rehabilitering:

Fysioterapitjenesten har fortsatt ventetid på enkelte typer kurativ behandling (0-6mnd.) Den kommunale fysioterapitjenesten og habilitering/rehabiliteringstjenesten har det siste året fått flere krevende og omfattende saker som har medført behov for tilføring av ressurser. Det er opprettet 40% engasjementstilling for fysioterapeut i 2017.

Prosjektet hverdagsrehabilitering viste meget gode resultater. Hverdagsrehabilitering vil prioriteres for å styrke satsinga på hjemmebaserte tjenester.

Nav og flyktningetjenesten:

Man igangsatte en prosess med å vurdere etablering av en egen flyktningetjeneste. Det ble gjennomført møter med ansatte og tillitsvalgte for å drøfte alternative løsninger for en eventuell framtidig tjeneste som ikke lengre skulle ligge under NAV. En av årsakene til at man vurderte en egen frittstående flyktningetjeneste var at NAV igangsatte en plan for omorganisering med gjennomgående tjenester i IN kommunene. Denne saken ble videreført i 2017. Det ligger an til behandling av ny organisasjonsplan i mars.

Helse- miljø og sikkerhet:

Nærvær % for 2012 – 2016 gjennomsnitt fordelt på avd:

Avdeling:	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	År:
Hjemmebasert omsorg	97,3	99,3	90,2	85,8	2012
	86,6	97,1	97,4	94,5	2013
	92,8	94,9	92,4	86,4	2014
	96,8	96,4	97,1	95,4	2015
	93,2	94,6	91,5	95,4	2016
Familiebasen	93,8	90,8	87,8	80,3	2012
	77,8	81,8	93,6	88,9	2013
	85,0	84,4	91,1	87,0	2014
	95,7	94,7	100	94,1	2015
	95,7	85,4	96,7	96,3	2016
Grong Sykeheim inkl vaskeri/kjøkken	89,7	90,7	89,4	87,9	2012
	87,1	92,2	93,8	95,0	2013
	92,5	95,4	91,6	95,5	2014
	89,6	96,4	91,1	90,5	2015
	90,0	91,1	92,5	96,4	2016
Legetjenesten	95,8	0	97,6	97,6	2012
	93,6	97,3	99,2	95,8	2013
	94,9	94,2	87,2	92,4	2014
	90,9	88,8	94,1	92,7	2015
	95,7	91,5	100,0	99,0	2016
Avd. for funksjonshemmede	86,4	87,6	94,1	91,5	2012
	88,9	88,1	90,3	95,0	2013
	90,9	91,3	93,9	89,3	2014
	91,2	92	92,5	93,4	2015
	90,2	91,1	94,2	93,6	2016

Kommentarer:

Ved pleie og omsorgsavdelingene ser man svingninger gjennom året. Sett over flere år så har nærværet vært økende. Spesielt siste kvartal 2016 var positivt med et nærvær på 96,4 %, noe som er veldig bra sett i forhold til at det er et yrke som har vesentlig høyere fravær på landsbasis.

Ved miljøarbeidertjenesten svinger nærværet i perioder. Vi har hatt noe langtidsfravær, men ser at dette nå er i ferd med å endre seg. Vi har benyttet Friskgården for å bistå oss med vurdering av arbeidsevne. Det ser vi har vært svært nyttig, både for arbeidstakere og arbeidsgiver.

Pleie og omsorg: Miljøstyring:

<i>Miljømål</i>	<i>Gjennomføring</i>
➤ HLR og bruk av hjertestarter- omfatter sykeheimen, hjemmebasert omsorg og miljøarbeidertjenesten	Gjennomført høst 2016
➤ Kurs i forflytningsteknikk – omfatter sykeheimen og hjemmebasert omsorg.	Gjennomført vår 2016

Elever ved ungdomstrinnet gjør en innsats for demensaksjonen

ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 4 – NÆRING, MILJØ, LANDBRUK, TEKNISK, KULTUR OG NAMDAL BRANN- OG REDNINGSVESEN.**Oppfølgingsansvar fra sentralledelsen:**

Kommunalsjef Stig Moum

Økonomi:

Regnskapsresultatet for rammeområdet viser en innsparing på kr.755 889,-. Fordelt på kontogrupper fordeler regnskapsresultatet seg slik (netto drift, beløp i hele 1000 kr):

Kontogruppe	Regnskap	Reg. budsjett	Sum avvik
10 Lønn og sosiale utgifter	19 129	19 794	-665
11 Kjøp av varer og tjenester	5 243	6 239	-996
12 Inventar, utstyr, vedlikehold	8 078	7 683	395
13 Kjøp av tjenester	10 151	10 205	-54
14 Overføringer	7 715	8 772	-1 057
15 Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	20 806	20 515	291
16 Salgsinntekter, brukerbetaling	-26 270	-26 274	4
17 Refusjoner og tilskudd	-6 445	-5 252	-1 193
18 Overføringer	-2 006	-2 209	203
19 Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner	-20 671	-22 988	2 317
Sum	15 729	16 485	-756

Kommentar til de vesentligste avvikene:

Samlet viser regnskapet et mindre forbruk på kr.756 000.

Drift.

Vesentlig mindre forbruk på drift av formålsbygg, mens det innenfor vegsektoren er ett vesentlig merforbruk som skyldes mye nedbør i november/desember. Namdal brann- og redningsvesen merforbruk som skyldes mange utrykninger.

Forvaltning.

Plan, byggesak, kart og oppmåling vesentlig mindre forbruk som i hovedsak skyldes økt aktivitet og større gebyrinntekter enn budsjettet. På kultursida noe mindre forbruk som i hovedsak skyldes redusert bemanning. Noen endringer knyttet til avsetning og bruk av bundne fond samt mindre utbetalt spillemidler enn budsjettet.

Utgifter til de enkelte ansvar innen planområdet

(Netto drift, beløp i hele 1000 kr)

Ansvar	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik
4000 Administrasjon PEB og kommunalteknikk	872	877	-5
4008 Byggeledelse	47	-2	49
4009 Forvaltningsutgifter eiendommer ramme 4	2 327	2 332	-5
4100 Eiendomsdrift utleieleiligheter	431	307	124
4101 Eiendomsdrift trygdeleiligheter	287	244	43
4102 Eiendomsdrift bofellesskap avd. F	0	103	-103
4103 Eiendomsdrift omsorgsleiligheter Trøshaugen	-3	-2	-1
4104 Eiendomsdrift omsorgsleiligheter Sakrimoen	-107	-113	6
4105 Eiendomsdrift omsorgsboliger NTE-bygget	-119	-121	2
4106 Eiendomsdrift omsorgsboliger Åveien	-3	-9	6
4107 Omsorgsboliger helse og omsorgstun	392	331	61
4108 Rønningentunet - utleie	-210	-270	60
4109 Rønningentunet - avd. F	-48	-20	-28
4110 Enslige mindreårige Mediå Bakkan	-140	-120	-20
4111 Fjernvarmeanlegg	45	-1	46

Ansvar	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik
4112	Brannstasjon	0	0
4120	Eiendomsdrift Ekker barnehage	650	721
4121	Eiendomsdrift Rønningen barnehage	710	730
4122	Eiendomsdrift Bergsmo barnehage	533	591
4123	Eiendomsdrift Harran barnehage	329	370
4124	Eiendomsdrift GBU	4 907	5 185
4125	Eiendomsdrift Bergsmo skole	1 366	1 482
4126	Eiendomsdrift Harran skole	1 535	1 668
4131	Eiendomsdrift helse og omsorgstun	0	106
4140	Eiendomsdrift kommunehus	1 867	2 031
4150	Eiendomsdrift Grong samfunnshus	266	271
4160	Eiendomsdrift utleiebygg Sundspeten	-26	-26
4161	Utleiebygg Lunheim	0	0
4162	Rønningen 29 og 30	-12	17
4163	Forvaltning leilighetsbygget	12	-2
4164	Boligetablering i distriktet	7	8
4165	Garasje sagmo	3	6
4166	Grong boligstiftelse	3	0
4167	Mediå kontor og leilighetsbygg	-187	-134
4168	Mediå kontor og leilighetsbygg	43	19
4169	NTE-bygget	-702	-749
4170	Kommunale boligområder	70	75
4171	Andre tomteområder	105	115
4180	Gronghallen	1 019	990
4181	Svømmehall	87	111
4182	Idrettsanlegg Mediå	75	128
4183	Grong sports- og fritidspark	501	578
4184	Idrettsanlegg Harran	53	65
4187	Rognsmoen friluftsområde	7	10
4188	Væremsfeltet	2	8
4189	Friluftstiltak	15	20
4200	Byggesaksbehandling	119	490
4201	Arealplanlegging	411	462
4202	Kart- og delingsforretning	118	331
4203	Geovekst	45	73
4204	GIS	293	307
4214	Ledningskartlegging	-1	-1
4300	Vannverk produksjon	0	66
4301	Vannverk distribusjon	0	-49
4303	Kloakk og ledningsnett	0	102
4304	Kloakkrenseanlegg	0	-68
4305	Slamtømming	0	-1
4308	Renovasjonsvesen	-15	-1
4310	Kommunale veier	4 902	4 395
4311	Vei- og gatelys	293	358
4312	Rasteplasser	-8	0
4313	Grøntanlegg	735	693
4314	Trafikksikkerhetstiltak	3	3
4315	Björgan skisenter as	-122	-134
4390	Feiervesen	0	1
4391	Brannvesen	2 437	2 305
4401	Næringsutvikling	405	718
4407	Miljø og miljøledelse	296	288
4410	Jord- og skogbruk	1 482	1 538
4425	Bolyst prosjekt	0	0
4500	Rovviltforvaltning	-10	7

Ansvar	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik
4501 Jegerprøven	-2	0	-2
4502 Viltforvaltning	284	236	48
4503 Fallvilt	0	-1	1
4507 Namsen vannområde	0	-18	18
4508 Fiskeforvaltning	4	1	3
4510 Bekjempelse av fremmede arter	-2	0	-2
4511 Grong ettersøksring	31	25	6
4700 Støtte til idrettsformål	304	330	-26
4701 Bygdebok	-3	0	-3
4702 Kulturpris	7	12	-5
4703 Sang- og musikkråd	35	35	0
4708 Annet barne- og ungdomsarbeide	40	40	0
4709 Andre kulturformål	211	366	-155
4710 Bibliotek Grong	1 325	1 255	70
4711 Bibliotek Harran	140	145	-5
4720 Grong bygdamuseum	172	161	11
4800 Reserverte tilleggsbevilgninger	0	0	0
4900 Motpost avskrivninger	-15 361	-16 040	679
SUM	15 729	16 485	-756

Generelle kommentarer:

Rammeområde 4 er omfattende, og med mange enkeltansvar.

Kommentarer vedr. enkeltansvar med større avvik:

Ansvar	Merknad:
4100	Merforbruk på kr 124' skyldes Tap på fordringer på kr 114' jfr f-sak 163/16.
4101	Merforbruk på kr 43' skyldes nødvendige tilpasninger av Sundspetringen 1
4108	Merforbruk kr 60 skyldes sviktende husleieinntekt på grunn av utbygging som ble skrinlagt
4110	Mindreforbruk på kr 20'' skyldes et generelt mindreforbruk
4162	Mindreforbruk på kr. 29 skyldes et generelt mindreforbruk
4168	Merforbruk på kr 24 skyldes økte strømudgifter .
4102	Mindreforbruk kr 103' skyldes generell innsparing på mange poster.
4124	Mindreforbruk kr 278' skylds innsparing på flere kontoer, levering av avfall, mindre vannforbruk, vedlikehold, brøyting.
4125	Mindreforbruk kr. 115' skyldes innsparing på flere kontoer, deriblant energibruk
4126	Mindreforbruk kr. 132' skyldes innsparing på flere kontoer, deriblant energibruk vannforbruk og vedlikehold.
4140	Mindreforbruk kr. 164' skyldes generell innsparing på mange kontoer
4169	Overforbruk på kr 46' skyldes kjøp av tjenester i fbm ombygging av lokaler.
4187, 4188, 4189.	Mindre forbruk på friluftsområder på kr 14' totalt pga gjennomført mindre tiltak og aktivitet enn planlagt.
4200	Mindreforbruk på kr. 371'. Skyldes større gebyrinntekter enn budsjettet.
4201	Mindreforbruk på kr. 51'. Skyldes mindreforbruk på flere kontoer.
4202	Mindreforbruk på kr. 213'. Skyldes større gebyrinntekter enn budsjettet.
4203	Mindreforbruk på kr. 28'. Skyldes større statlig finansiering
4204	Mindreforbruk på kr. 14'. Skyldes reduserte lønnsudgifter grunnet permisjon u/lønn, samt generelt mindreforbruk på flere kontoer.
4300	Vannsektoren har hatt et stabilt år. Selvkostfondet har pr. 31.12.2016 et overskudd på kr. 980.000,-. En økning på kr
4301	110.000,-.
4303	Avløpsområdet har hatt et stabilt år uten store hendelser. Selvkostfondet har pr. 31.12.2016 et overskudd på kr.
4304	2.060.000,-. En økning på kr. 1.100.000,-.
4308	Renovasjonsområdet har et mindreforbruk på kr 14'. Selvkostfondet har pr. 31.12.2015 et underskudd på kr. 396.000,-. Det er gjort tiltak for 2017 for å redusere underskuddet.
4310	Kommunale veier har vært budsjettet for lavt i 2016. November og desember var preget av svært skiftende værforhold med snø og regnværperioder om hverandre. Spesielt strøbehovet var svært høyt. Merforbruk på kr 507'.
4311	Vei- og gatelys har et mindreforbruk på kr. 65'. Relateres til at Statens vegvesen har overtatt gatelysanlegget langs FV 391.

Ansvar	Merknad:
4313	Grøntanlegg har et merforbruk på kr. 42.000,-. Relateres til innleie av arbeidskraft til plenklipping.
4391	Merforbruk på kr. 132'. Skyldes økte lønnsutgifter grunnet stort antall utrykninger i 2016.
4401	Underforbruk på kr. 313'. Dette skyldes at utgifter og finansiering av kr. 270' til grunnboring på Grong næringspark er budsjettet her. Siden det er budsjettet med bruk av disposisjonsfond, må dette føres til inntekt, selv om ikke kostnadene er ført enda. Dette må derfor budsjetteres på nytt i 2018. I tillegg har rådgiver næring solgt timer til Heimkjær, samt at det er brukt noe mindre enn budsjettet på en del poster.
4407	Merforbruk på kr 8' pga manglende salg av tjenester internt pga at Midtre Namdal samkommune overtok sekretariatet for lakseutvalget for Namsenvassdraget i 2016 (ansvar 4508).
4410	Mindreforbruk på kr. 56'. Generelt mindreforbruk på flere kontoer. Prosjekt Markedsførings tiltak skogbruksplan med en kostnadsramme på 315' inngår i ansvaret, i sin helhet finansiert med statstilskudd, jf. konto 11700.
4500	Mindre forbruk på kr 17' pga at refusjon fra Høylandet for både 2015 og 2016 ble inntektsført i 2016.
4502	Merforbruk på kr 48' pga budsjettet mindre andel av miljørådgiverstillingen på ansvar 4507 Namsen vannområde.
4507	Merforbruk på kr 18' pga utgifter til fordeling av kulturansvaret.
4508	Merforbruk på kr 3' pga at Midtre Namdal samkommune overtok sekretærjobben i lakseutvalget for Namsenvassdraget i løpet av året.
4511	Merforbruk på kr 6' pga at refusjon fra Grong ettersøksring blir inntektsført i starten av 2017 når vi vet hvor store utgifter det har vært med lønn osv til ettersøkene.
4720	Overforbruk på kr 11' pga understipulering av strøm i mange år, ikke avlest.

Formannskapet på bedriftsbesøk hos Strikkeburet

Nedre Fiskumfoss

Utviklingstiltak:

Målsetting:

Delmål for perioden:

- I denne perioden skal utviklingssektoren arbeide aktivt for å utbedre det kommunale vegnettet. Satsingen på en miljøbevisst og helhetlig bruk av ressursene skal videreføres
- Utviklingssektoren skal være pådriver og aktivt arbeide for å følge opp og realisere tiltakene i de kommunale næringsplanene
- Rammevilkårene for lag og organisasjoner skal bedres og da spesielt med vekt på oppvekst og ungdomsmiljøet. Det skal også satses på å ivareta våre etablerte friluftst- og turområder
- Den kommunale kultursektoren skal styrkes

Gjennomføringen av sektorens handlingsplan for 2016

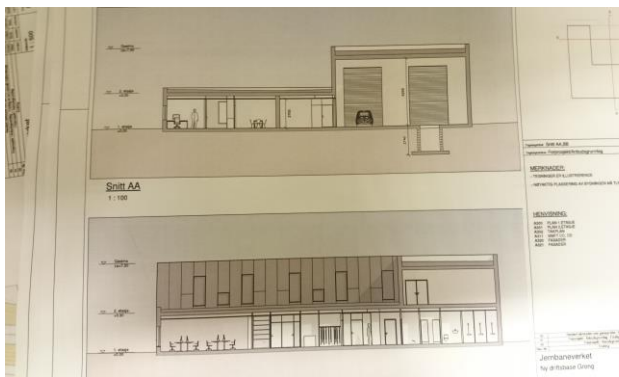
Tiltak	Gjennomføring
Landbruk/miljø	
Opprettelse av Grong Landbruksfond – samt tilhørende vedtekter for tilskudd innen jordbruk.	Det er i samråd med faglagene i landbruket utarbeidet egne vedtekter for fondet og storparten av fondsmidlene ble tildelt.
Delta praktisk og økonomisk i videreført variant av prosjekt skognæringa i IN, dvs. prosjektet "Skogpådriverprosjekt Namdal".	Tett samarbeid med gjensidig nytte innen fagområdene skogkultur, veibygging og skogbruksplanlegging.
Følge opp tiltak i hovedplan for skogsveier.	3 veianlegg, i alt 2400 m skogsbilvei veiklasse 3 er ferdigstilt.
Vannområde Namsen - delta i prosjektet og ivareta sekretærfunksjon.	Det ble vedtatt i alle de 7 kommunene som drenerer til Namsen vannområde (Grong, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Høylandet, Overhalla og Namsos) at de er med videre i vannområde. Kommunene bidrar med til sammen kr 55 000,- og STFK med kr 15 000,- i spleiselag for sekretariatet. Vannområdestyret konstituerte seg på nytt. Grong fortsatt sekretariat (20 %), men har måttet prioritere vekk arbeidet med tiltaksplanen i 2016 pga andre arbeidsoppgaver.
Næring.	
Utvikle Grong næringspark i samarbeid med næringslivet.	Dialog med Øyheim høvleri AS og Namsen Auto AS vedr. utbyggingsplaner. Gjennomført ekstra grunnboringer for å kartlegge omfang av kvikkleire for å kunne friskmelde tomter for bygging.
Bidra til utvikling av Bjørgan.	Tilskudd til Bjørgan skisenter AS på kr. 220.000,- og til Grong IL og Snåsa skiskytterlag med kr. 300.000,-.
Bidra til utvikling av Grong kommune som regionsenter.	Arbeidet med interessant som ønsker å bygge utleiebygg på tomt ved fjernvarmeanlegget. Bistått etablerere som planlegger nye tilbud i Grong, samt etablert næringsliv som ønsker videreutvikling.
Kultur.	
Bidra til å utvikle framtidig drift av nytt kulturhus.	Kuben ble overtatt 20. desember 2016 og skal tas i bruk fra 3. april 2017. Arbeidet med drift og utvikling av innhold i bygget startet.
Videreutvikle biblioteket, oppdatere boksamling, utvikle leservennligheten og trivsel i sammenheng med nytt bibliotek integrert i nytt bygg.	Det er planlagt nytt moderne bibliotek som blir tatt i bruk 3. april 2017.
Oppfølging av tiltaksdelen i kommunedelplan for kulturminner.	Hjulpel 2 søkere med å søke om ekstern finansiering til restaurering av bygninger omtalt i kulturminneplanen (Aune, Sæterhaugen). Gjennomført forprosjekt for synliggjøring av samiske kulturminner i anledning samiske 100-årsjubileet i 2017. Søkt Norsk Kulturråd om midler til flytting av Alfred Urstads båtbyggerverksted til låven og jobbet videre med prosjektbeskrivelse med Museet Midt. Ansvarlig for kulturminneforvaltning og plan/byggesaksbehandler var på 2-dagers kurs i regi av NTFK.
Videreutvikling av Grong bygdamuseum.	Vedtatt leieavtale for hele 2. etg på låven. Søkt Norsk Kulturråd om midler til flytting av Alfred Urstads båtbyggerverksted til låven og jobbet videre med prosjektbeskrivelse med Museet Midt. Arbeider med planer om å få til et utstillingsmagasin på låven og andre prosjekter i godt samarbeid med kulturminnefaglige i Museet Midt. Hele Ferjemannsstu, bakarhuset, smia og Bergsmolåna ble malt av BEEM. Lederen for museumsnemnda har jekket opp smia og drenert rundt bakarhuset som tidligere år har tatt inn vann.
Videreutvikle eksisterende og nye turtraseer og ferdsløyper i samarbeid med grunneiere og lag/foreninger.	«Grongtur» ble lansert med 20 nye merke turmål i 2016. Utarbeidet og rustet opp ny natur- og kultursti Fiskumfoss-Sagmoen med bl.a. historie omkring Fiskumfoss, laksefiske, tømmerfløting, tømmerkanalen, namsblanken osv. Settes ut våren 2017.
Teknisk	

Tiltak	Gjennomføring
<u>Kommunalteknikk:</u>	
Bygging av nye renseanlegg både på Mediaa og Bergsmo.	Bergsmo renseanlegg er ferdig ombygget og satt i drift. Mediaa renseanlegg måtte omprosjekteres da forholdene for infiltrasjon ikke kunne godkjennes. Nytt renseanlegg er ute på anbud i februar/mars 2017.
Bygging av ny overføringsledning vann fra Vårryggen til Bergsmo.	Ferdig bygget høsten 2016. Satt i drift.
<u>Plan, byggesak, GIS og oppmåling:</u>	
Slutføre adresseprosjektet.	Ferdig med alle gatenavn. Litt skilting gjenstår. Områdenavn godkjent kommunalt, oversendt Kartverket for endelig godkjenning.
Videreføre vertskommunesamarbeidet, herunder revidering av kommuneplanens arealdel for kommunene Høylandet og Røyrvik, samt saksbehandling og utarbeiding av reguleringsplaner.	K-plan Høylandet og områdeplan Skorovas slutført. Startet opp arbeidet med K-plan Røyrvik. Ajour med alle saker innenfor alle fagområder. Alle kommuner med i samarbeidet t.o.m 01.07.2017.
Videreutvikle kartløsninger(GIS), herunder nye kartløsninger VA, web3 og kommune kart.	Sentral lagring av FKB-data fullført. Web3 og kommune kart tatt i bruk. V/A-kart lagt inn i GISLine intranett.
Videreføre arbeidet med sikring av kvikkleiresone Tømmerås og andre sikringstiltak mot flom og ras.	Arbeidene på Tømmerås i rute. Det samme med sikringsarbeidene ved Berre – Østdun.
<u>Bygg/eiendom/bolig:</u>	
Gjennomføre tiltak som beskrevet i Hovedplan formålsbygg: - o Utbygging av GBU med kulturhusdel - o Igangsetting av brannverntiltak ved GHO - o Nytt kjøkken utsikten GHO - o Igangsetting av ENØK tiltak for å oppnå vedtatt målsetting om 20 % redusert energiforbruk innen 2019 - o Kartlegge avvik i forhold til universell utforming i forhold til lovkrav på alle formålsbygg.	• Kuben og GBU ferdigstilt desember 2016. • Brannverntiltak GHO ikke iverksatt. Vil bli sett i sammenheng med ombygging av helsefløya. • Nytt kjøkken utsikten GHO ferdig april 2016. • SD/EOS utbygging, kartlegging foretatt, utbygging 2017. • Kartlegging av UU formålsbygg ikke utført ut fra kapasitetshensyn.
Slutføre arbeidet med bolig politisk plan herunder vurderinger av salg og bygging av kommunale boligheter.	Bolig politisk plan ble vedtatt i kommunestyret den 20.10.2016 og danner grunnlag for videre utvikling og arbeid med boligsiden i kommunen. I både bolig politisk plan og budsjett for 2017 omtales de boliger som er aktuelle for salg, samt aktuelle utbyggingsprosjekter.
Avslutte prosjektet boligetablering i distriktene.	Arbeidet er tilnærmet avsluttet, men på grunn av noen forsinkelser i enkelte saker går arbeidet ut i 2017.
Starte prosjektet ``fra leie til eie``.	Det er i løpet av året solgt 1 bolig til en leietaker, videre er det avholdt møter med relativt mange leietakere derav to som har resultert i at kommunale leietakere har kjøpt egen bolig. Prosjektet fortsetter utover 2017, og vil være viktig for videre utvikling av den kommunale boligstrategien.
Gjennomføre boligutbyggingstiltak jfr. budsjett og økonomiplan.	8 boliger på Øvre Bergsmohaugen og en bolig på Sakrimoen ble ferdigstilt i desember 2016.
Initiere nye boligprosjekter.	Grong kommune deltar aktivt i Sandøla Panorama som er under bygging, og planlegges ferdigstilt i løpet av juni 2017. Videre så er kommunen involvert i prosjekter både med Norbolig, Nordbohus og Namdal byggservice entreprenør. Sistnevnte vedrørende Rønningenområdet.
<u>Namdal brann- og redningsvesen</u>	
Utarbeide forebyggende plan, herunder organisering og iverksetting av ny feie og tilsynstjeneste for samarbeidende kommuner.	Forebyggende plan for 2016 er gjennomført med tilsyn i § 13 bygg og tilsyn/feie i boliger. Det er ansatt 2 feiere i hver sin 100 % stilling og bygd opp tjenesten med biler, utstyr og datasystem.

Tiltak	Gjennomføring
Utarbeide ny brannordning for vertskommunesamarbeidet.	Arbeidet med ny brannordning ble startet, og skal i løpet av våren 2017 godkjennes i alle 3 samarbeidskommunene.

Jernbaneverkets nye driftsbasis som er under oppføring

Handelsbygg etablerer seg i Grong

Hva er, utenom tiltakene på handlingsplanen, oppnådd i forhold til målene:

- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet vedtatt 2016.
- Kommunal planstrategi 2016 – 2019 vedtatt 2016.
- Nye geotekniske undersøkelser gjennomført innenfor Grong næringspark Vårryggen.
- Sikringsarbeider gjennomført langs kommunal vei ved gml. Nes bru i Harran.
- Vedtatt reguleringsplan Sundspeten nord som tilrettelegger for næringsutvikling.
- Boligutvikling, Sandøla Panorama, leilighetsprosjekt i sentrum som ferdigstilles i løpet av juni 2017
- Arbeidet med snøscooterløype ble intensivert og løypa ble åpnet i februar 2016.
- Deltatt i prosjektet bredbånd og mobildekning i Indre Namdal og prioriterte tiltak i Grong kartlagt.
- Medvirket til iverksetting av prosjekt skogbruksplanlegging for gårdsskogene i Grong.
- Planleggingen av idrettsanlegget Friplassen er igangsatt.

Drifts- og investeringstiltak som er gjennomført i samsvar med budsjettet:

- Kapasitetsøkningen ved Grong vannverk fikk tekniske utfordringer som gjør at prosjektet fortsetter vinteren 2016/2017.
- Målekum på vannledninger Mediå er ferdigstilt.
- Ny og større vannledning i Vårryggen er bygget ferdig.
- Nytt renseanlegg Bergsmo er ferdig.
- Nytt renseanlegg Mediå ble planlagt både i forhold til plassering og teknisk løsning.
- For renseanlegget i Harran ble det startet planlegging med sikte på bygging av nytt anlegg.
- NTE bygget er ervervet og det er inngått avtaler med Sparebank 1, Fylkestannlegen, NTE og Kafe kroken om leie. Utbyggingsprosjektet til fylkestannlegen er under arbeid og forventes ferdigstilt våren 2017. Det samme med ombyggingen til Kafe kroken.
- Solavskjærming fysioterapi, kjøkken og vaskeri utført.
- Flyktningeboliger Bergsmo og Harran er ferdigstilt og tatt i bruk.
- Restaurering 2 mannsbolig Bergsmo ferdigstilt, restaurering av 6-mannsbolig Grovin delvis ferdigstilt, arbeidet vil gå ut i 2017.
- Utbygging av nye lokaler til ungdomskolen, musikk og kulturskolen og Kuben er ferdigstilt desember 2016. Komplettering med inventar og utstyr iverksatt og bygget tas i bruk 3.april 2017. Gjenstår noe utvendig sluttarbeid.
- Namdal brann- og redningsvesen. Ny brannbil er bestilt, og blir levert i 2017, ny redningsbil og kommandobil leveres i månedsskifte mars/april 2017.
- Kompletterende grunnundersøkelser Grong Næringspark ble utført. Ferdigstilles i 2017.
- Sikringsarbeider kvikkleiresone Tømmerås har pågått og ferdigstilles i 2017.
- Elveforebygging/farsinering ved Berre – Østdun er i all hovedsak ferdig.

Helse- miljø og sikkerhet:

Nærvær i % for 2012 – 2016 gjennomsnitt fordelt på avd:

Avdeling:	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	År:
Teknisk seksjon (inkl. byggesak, kart og GIS)	77,0	99,7	100	98,5	2012
	97,1	99,2	99,7	97,8	2013
	99,4	97,1	96,8	100	2014
	96,2	96,5	98,1	96,2	2015
	97,6	99,6	100	99,0	2016
Eiendomsforvaltningen	88,2	89,4	92,2	89,1	2012
	88,9	97,6	97,4	87,0	2013
	93,1	89,2	93,3	87,8	2014
	87	90,9	90,4	87,8	2015
	89,4	91,7	95,2	94,1	2016
Driftsavdelingen (inkl feier)	77,1	92,3	100	93,9	2012
	99,3	99,4	99,0	99,6	2013
	99,4	100	99,4	99,5	2014
	98,8	94,6	94,7	96,6	2015
	95,5	98,8	100	98,5	2016

Kommentarer:

Nærværet innenfor ramme 4 (næring, miljø, landbruk, teknisk, kultur og Namdal brann- og redningsvesen) er meget god.

For 2016 er snittet 96,7 noe som er vesentlig bedre sammenlignet med gjennomsnittet for hele kommunen.

Det har vært mest sykmeldinger innenfor renholdstjenesten, men det spores også her en positiv trend med økt nærvær siste 2 kvartaler i 2016.

KIRKEFORMÅL (DRIFTSREGNSKAPETS RAMMEOMRÅDE 5).

Som fastsatt i Kirkeloven føres et eget kirkeregnskap for kirkelig råds virksomhet. Kirkelig råd er et eget foretak, og regnskap føres helt uavhengig av kommuneregnskapet. Det utbetales et fast årlig tilskudd fra kommunen til kirkelig råd.

Det er inngått avtale med Grong kirkelige råd om en prisfastsetting for tjenester som kommunen utfører for rådet (regnskapsføring, lønnsutbetaling, personalforvaltning m.v.). Det avtalte beløp på kr 46.000 føres på ansvar 5000, sammen med det ordinære tilskuddet. Kr 46.000 inntektsføres på rammeområde 1, og øker ikke nettoutgiftene i kommunebudsjettet, men verdien av arbeidet som ytes av kommunens ansatte, skal være med i beregningsgrunnlaget for tilskudd til trossamfunn utenom Den Norske Kirke, som budsjetteres under ansvar 5100.

Tilskudd til kirkelig råd er i 2016 utbetalt i samsvar med kommunestyrets opprinnelige vedtak for 2016, med kroner 2.100.000,-

Kommunens tilskudd og særtilskudd til kirkeformål og trossamfunn er i 2016 regnskapsført med kr 86.840,-.

Driftsregnskap sammenholdt med budsjett

(Netto driftsutgift beløp i hele 1000 kr)

Ansvar	Funksjon		Regnskap	Reg. budsjett	Avvik fra
			2016	2016	reg. bud.
5000	390	Grong kirkelige råd	2 146	2 146	0
5100	392	Tilskudd trossamfunn	69	100	-13
Sum			2 232	2 246	-13

ÅRSBERETNING 2016. RAMMEOMRÅDE 6 – POLITISK STYRING, KONTROLL, FELLESUTGIFTER.

Rammeområde 6 ble opprettet f.o.m. 2004 da kontoplanen ble endret, og all politisk virksomhet ble utskilt fra øvrige rammer, og overført til et nytt rammeområde, sammen med ansvar for overformynderi, kommunens tilskudd til interkommunal revisjon og regnskapskontrollørordning, samt regnskapsføring av premieavvik pensjon, og hovedbudsjett for reservert tilleggsbevilgning.

Den sentrale politiske virksomhet har i året 2016 vært organisert slik:

- Kommunestyre med 17 medlemmer.
- Formannskap, med 7 medlemmer.

I tillegg er det valgt følgende kommunale underutvalg som ikke er lovpålagte

- Bygdeboknemnd
- Museumsnemnd

Ordfører: Skjalg Åkerøy.
Varaordfører: Vigdis Linmo

Antall møter i folkevalgte organ:

Utvalg:	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunestyret	10	11 ²⁾	10 ⁴⁾	9	12 ⁷⁾
Formannskapet	18 ¹⁾	17 ³⁾	15	13	17 ⁶⁾
Klagenemnda (formannskapet)	3	0	0	0	0
Bygdeboknemnda	0	0	-	0	0
Museumsnemnda	3	1	2	1	2
Administrasjonsutvalget	3	5	3	3	5
Arbeidsmiljøutvalget	3	5	6	2	1
Kommunalt råd for likestilling av funksjonshemmede				1	1
Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt				1	1
Eldrerådet	4	4	3	2 ⁵⁾	2
Kontrollutvalget	4	4	4	5	4

¹⁾ Formannskapet hadde i 2012 i tillegg ett fellesmøte med IN-kommunene.

²⁾ Inkl. ett møte som ble avholdt etter kommunelovens § 30 (skriftlig saksbehandling).

³⁾ Inkl. ett kort møte i forkant av kommunestyremøtet den 30.mai

⁴⁾ Inkl. felles møte for kommunestyre i Namdalen 25. april

⁵⁾ 2 ordinære møter – pluss et møte sammen med andre eldreråd i IN – og deltakelse på møter om kommunereform.

⁶⁾ Inkl. felles møte med F-skap Namsskogan og Røyrvik

⁷⁾ Inkl 1. orienteringsmøte sammen med k-styret i Namsskogan og 1 felles kommunestyremøte for alle kommuner i Namdalen.

Formannskap og rådmann

Antall behandlede saker:

Utvalg:	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunestyret	102	92	92	102	78
Formannskapet	207	194	189	169	164
Klagenemnda	3	0	0	0	
Bygdeboknemnda	0	0	0	0	
Museumsnemnda	8*)	6	10	7	14
Administrasjonsutvalget	7	8	4	6	7
Arbeidsmiljøutvalget	10	9	13	5	3
Ordførerverdtak	19	12	**	**	**
Kommunalt råd for likestilling av funksjonshemmede				2	2
Sakkyndig nemd for eiendomsskatt				2	2
Eldrerådet	14	10	10	9	7
Kontrollutvalget	31	21	25	29	25
Sum	401	352	343	331	302

*) Museumsnemnda utførte i 2012 i tillegg utført mange praktiske oppgaver.

**) Delegert vedtak inkl. ordførerverdtak er for 2014 på 615. Delegerte vedtak inkl. ordfører i 2015 er 569 saker.

Økonomi

Regnskapsresultatet for 2016 for ramme 6 viser innsparing på 1.220.000 kr.

Fordelt på kontogrupper fordeler regnskapsresultatet seg slik (netto drift, beløp i hele 1000 kr):

Kontogruppe	Regnskap	Regulert budsjett	Sum avvik
10 Lønn og sosiale utgifter ekskl. premieavvik og bruk av premiefond	1 745	1 491	254
Premieavvik pensjon/amortisering	584	1 198	-614
Bruk av premiefond	-4 018	-3 136	-882
11 Kjøp av varer og tjenester	285	273	12
12 Inventar, utstyr, vedlikehold	73	60	13
13 Kjøp av tjenester	678	676	2
14 Overføringer	73	85	-12
15 Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner			
16 Salgsinntekter, brukerbetaling	-17	0	-17
17 Refusjoner og tilskudd	-11	-22	9
18 Overføringer			
19 Finansieringsinntekter, finansieringstransaksjoner		-15	15
Sum	-608	612	-1 220

Kommentar til de vesentligste avvikene pr. kontogruppe:

Avvikene for de enkelte kontogrupper er relativt små, når en ser bort fra premieavvik pensjon og bruk av premiefond.

Pensjon/premieavvik

I 2002 ble regnskapsforskriftene endret og et nytt begrep premieavvik ble innført. Premieavvik oppstår på grunn av at pensjonskostnaden og pensjonspremiene (det vi betaler pr. år) beregnes på forskjellige måter.

Negativt premieavvik betyr at utgiftsført pensjonspremie er mindre enn beregnet pensjonskostnad. Negativt premieavvik "utgiftsføres" i kommuneregnskapet å balanseføres som en kortsiktig fordring. Målsettingen med innføringen var å få til en budsjettmessig og regnskapsmessig stabilitet og forutsigbarhet slik at de akkumulerte årlige premieavvik over tid gikk mot null.

Regnskapet for Grong kommune ved utgangen av 2016 viser derimot et opparbeidet premieavvik – altså pensjonsutgifter som er betalt, men ikke utgiftsført - på totalt kr 13.888.320,- Denne posten står oppført som kortsiktig fordring i vår balanse. Premieavviket er kun en regnskapsteknisk føring som ikke kan omgjøres til likvide midler selv om den står oppført som en fordring. Posten skal derimot utgiftsføres over de kommende 15 år

for avvikene i perioden 2002 – 2010, og over kommende 10 år for avvik opparbeidet f.o.m. 2011, og over den kommende 7 år for premieavvik opparbeidet f.o.m. 2014.

Premieavviksføringene er en likviditetsutfordring for kommunene. Ved utgangen av 2016 har vi betalt kr 13,9 millioner mer i pensjonspremie enn hva vi har fått utgiftsført i regnskapet. Dette påvirker således bankkontoen å likviditeten i negativ retning. 13,9 mill. har gått ut fra bank uten å ha blitt postert som utgift.

For å bøte på dette likviditetsproblemet har kommunestyret besluttet å opprette et fond øremerket premieavvik-pensjons. Fondet er et fritt disposisjonsfond, men kommunestyret har for egen del øremerket dette som et likviditetsfond. Fondet viser pr. 31.12.2016 en saldo på kr 16,5 mil, altså ca 2,6 mill. mer enn premieavviket.

Regnskapsmessige overskudd har de siste årene vært avsatt til likviditetsfondet. Budsjettet for 2017 viser jfr. dagens prognoser (som er usikre) at premieavviket kan øke med ca. 5,1 millioner i løpet av 2017.

Fondet vil da ved utgangen mangle ca 2,5 mill. i forhold til premieavviket.

I om at disse prognosene er svært usikre så kan det være fornuftig å la fondet ligge i den størrelsesorden det gjør i dag og heller avsette overskuddet for 2016 på kr 7,9 mill. til et fritt disposisjonsfond.

Utgifter til de enkelte ansvar innen rammeområdet:

(Netto drift, beløp i hele 1.000):

Ansvar	Funksjon		Regnskap	Rev.budsjett	Avvik
6000	100	Ordfører og varaordfører	1320	1300	20
6010	100	Kommunestyre	165	165	0
6011	100	Formannskap	180	184	-4
6030	100	Kontrollutvalg	194	229	-35
6031	180	Eldreråd	9	14	-5
6032	100	Museumsnemnd	6	10	-4
6033	180	Bygdeboknemnd	0	8	-8
6039	100	Andre folkevalgte organer	10	14	-4
6100	100	Administrasjonsutvalg	2	3	-1
6101	100	Arbeidsmiljøutvalg	0	1	-1
6300	100	Tilskudd politiske organisasjoner	39	37	2
6400	110	Tilskudd interkommunal revisjon	506	523	-17
6401	120	Tilskudd regnskapskontrollørordningen	2	0	2
6800	170/171	Premieavvik KLP/STP	614	1260	-646
6802	180	Premiefond og tilskudd KLP	-3655	-3136	-519
6900		Reserver tilleggsbevilging			
Sum			-608	612	-1220

Kommentarer til avvik:

Ramme 6 kan deles i følgende hoveddeler:

- Politisk virksomhet (politisk valgte organ) (Ansvar f.o.m. 6000 t.o.m. 6300 + 6900)	Innsparing	-40' kr
- Revisjon og regnskapskontroll (Ansvar 6400 og 6401)	Innsparing	-15' kr
- Premieavvik og premiefond pensjonsordninger KLP og SPK (Ansvar 6800 og 6802)	Innsparing	-116' kr
Sum innsparing		1220' kr

Kommentarer til enkeltansvar:

Ansvar	Merknad:
6000	Ordfører og varaordfører ansvaret viser en overskridelse på 21'. Dette skyldes i hovedsak leasing biler og kontingenter.
6030	Kontrollutvalg viser innsparing på 35' kr, som i hovedsak består av mindreforbruk under møtegodtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste og flere andre poster på budsjettet.
6400	Tilskudd interkom. revisjon viser en innsparing på 17'. Dette skyldes at deler av revisjonsutg. Overført til selvkostområdet VAR etter nye beregninger.

IN-messa 2016

SÆRREGNSKAP (DRIFTSREGNSKAPETS RAMMEOMRÅDE 7).

Under rammeområde 7 føres diverse særregnskap, herav virksomheter som drives av Grong kommune etter vertskommunemodellen, virksomhet etter samarbeidsmodell - jf. kommunelovens § 27, og virksomhet hvor kommunen fører regnskap på vegne av andre - mot full refusjon av utgiftene.

Regnskapene er integrert i Grong kommunes regnskap, anvisningsmyndighet tilligger i utgangspunktet rådmannen, men videre delegeres i all hovedsak.

Alle ansvar regnskapsføres på rammeområde 7 i null.

De forholdsmessige utgifter som Grong kommune skal dekke regnskapsføres på respektive rammeområder. Dette gjelder Grongs andel av utgifter til regnskapskontrollør, PPT, barneverntjeneste og veterinærtjeneste.

For de enkelte ansvar er regnskapsresultatet i 2016 slik:

(Beløp i hele 1000 kr)

Ansvar	Utgift		Inntekt		Merknad
	Regnskap	Revidert budsjett	Regnskap	Revidert budsjett	
7010 Regnskapskontrollørordningen	9	0	-9	0	Samarbeidsmodell
7020 PP-tjenesten i Indre Namdal	5 239	5 638	-5 239	-5 638	Vertskommunemodell
7030 Indre Namdal Regionråd	10 695	7 874	-10 695	-7 874	Samarbeidsmodell
7032 Regionalt næringsfond	6 625	6 507	-6 625	-6 507	Samarbeidsmodell
7040 Regional barneverntjeneste	7 782	8 188	-7 782	-8 188	Vertskommunemodell
7050 Barnevern i familien - Røyrvik	37	190	-37	-190	Særregnskap
7051 Barnevern utenfor familien - Røyrvik	308	500	-308	-500	Særregnskap
7052 Barnevern i familien - Snåsa	405	527	-405	-527	Særregnskap
7053 Barnevern utenfor familien - Snåsa	1 613	1 816	-1 613	-1 816	Særregnskap
7054 Barnevern i familien - Høylandet	42	206	-42	-206	Særregnskap
7055 Barnevern utenfor familien - Høylandet	1 454	1 648	-1 454	-1 648	Særregnskap
7056 Barnevern i familien - Namsskogan	109	299	-109	-299	Særregnskap
7057 Barnevern utenfor familien - Namsskogan	1 698	1 840	-1 680	-1 840	Særregnskap
7058 Barnevern i familien - Lierne	202	180	-202	-180	Særregnskap
7059 Barnevern utenfor familien - Lierne	806	813	-806	-813	Særregnskap
7060 Regional veterinærtjeneste	831	795	-831	-795	Vertskommunemodell
7061 Stimuleringstilskudd	431	230	-431	-230	Vertskommunemodell
7081 Administrasjon felles tekniske tjenester	353	344	-353	-345	Vertskommunemodell
7082 Byggesaksbehandling	1 025	1 012	-1 025	-1 012	
7083 Arealplanlegging	1 050	1 208	-1 050	-1 208	Vertskommunemodell
7084 Kart- og delingsforr.	931	1 024	-931	-1 025	Vertskommunemodell
7085 GIS	183	229	-183	-229	Vertskommunemodell
7086 Byggetilsyn	110	131	-110	-131	Vertskommunemodell
7100 Namdal brann- og redningsvesen	1 842	1 851	-1 842	-1 851	Vertskommunemodell
7101 Namdal brann- og redningsvesen					
7101 brannmannskap	3 170	2 812	-3 170	-2 812	Vertskommunemodell
7102 Namdal brann- og redningsvesen					
7102 Feiing/tilsyn	1 296	1 263	-1 295	-1 263	Vertskommunemodell
SUMMER	48 646	47 457	-48 646	- 47 459	

Ansvar	Merknad:
7010	Regnskapskontrollørordningen. Her føres kun reguleringspremie pensjon for det gamle samarbeidet på området.
7020	Interkommunalt Pedagogisk Psykologisk tjeneste der Grong er vertskommune. Innbefatter kommunene Grong, Lierne, Høylandet, Namsskogan, Lierne og Snåsa. Fordelingsprosenten mellom samarbeidskommunene i budsjett beregnes ut fra forrige års fordeling av faktisk medgått tid. Ansvar 7020 hadde en besparelse på 399' på et totalbudsjett på 5.63 million. Besparelse skyldes hovedsakelig mindre lønnsmidler, grunnet vakanse ifm oppsigelse og tilsettelse.

Ansvar	Merknad:
7030 - 7032	Regionrådet.
7040	Interkommunalt barnevern tjeneste der Grong er vertskommune. Innbefatter kommunene Grong, Lierne, Høylandet, Namsskogan, Lierne og Snåsa. Fordelingsprosenten mellom samarbeidskommunene i budsjett beregnes ut fra forrige års fordeling av faktisk medgått tid. Ansvar 7040 hadde en besparelse på 406´ på et totalbudsjett på 8,2 million. Dette skyldes i hovedsak lønnsposter med besparelse på kr 260´ sett i forhold til høyt sykefravær og utfordringer knyttet til å skaffe vikarer, samt lønnsdifferanser i vikariat. Andre besparelser fordeles hovedsakelig på poster som er relatert til reisevirksomhet i tjenesten.
7050 - 7059	Tiltaksbudsjett barnevern for kommunene Lierne, Høylandet, Namsskogan, Røyrvik og Snåsa. Av de 10 tiltaksansvarene har alle et mindreforbruk ift enten opprinnelig budsjett eller revidert budsjett, sett bort fra Lierne med et merforbruk på totalt kr 16´. Mindreforbruk skyldes mindre bruk av tiltak og /eller tjenester med økonomiske konsekvenser enn antatt innenfor året. Det er store variasjoner/uforutsigbarhet i utgiftene i disse tjenestene fordelt på et uforutsett antall barn gjennom året. Utfordrende budsjett å beregne/vurdere reguleringer på.
7041	Nytt budsjettansvar 2016: Tilsynsordning plasserte barn i Indre Namdal. Refusjonsbasert budsjett. Budsjett gikk med et overskudd på kr 42´. Overskuddet overført driftsansvar barnevern 7040 for å dekke adm. utgifter tilknyttet tilsynsordningen (husleie, strøm, PC, leiebil, adm. etc)
7081	Merforbruk på kr. 9´. Skyldes høyere lønnsutgifter enn budsjettet.
7082	Merforbruk på kr. 13´. Skyldes høyere lønnsutgifter enn budsjettet.
7083	Mindreforbruk på kr. 158´. Skyldes feilbudsjettering ift lønn, samt lave utgifter på kurs og annonsering og generelt mindreforbruk på de fleste kontoer.
7084	Mindreforbruk på kr. 93´. Skyldes mindreforbruk på de fleste kontoer.
7085	Mindreforbruk på kr. 46´. Skyldes lavere lønnsutgifter enn budsjettet.
7086	Mindreforbruk på kr. 21´. Skyldes mindreforbruk på de fleste kontoer.
7101	Merforbruk på kr. 358´. Skyldes økte lønnsutgifter grunnet stort antall utrykninger i 2016.
7102	Merforbruk på kr. 33´. Skyldes innkjøp av inventar i feierbiler og vaskemaskin.

DEL 3. KOMMENTARER TIL SAMLET REGNSKAPSRESULTAT. DIV. OVERSIKTER

OVERSIKT OVER SAMLET REGNSKAPSRESULTAT, NETTO PR. RAMMEOMRÅDE, OG MED KOMMENTARER TIL REGNSKAPET FOR RAMMEOMRÅDENE 8 OG 9.

Hovedelement bak regnskapsresultatet:
(Netto, beløp i hele 1000 kr)

Ramme- område	Nettoutgift Oppr. budsj.	Regnskapsførte beløp:		
		Nettoutgift Reg. budsj.	Netto Regn- skapsført	Innsparing(-) Overskr. (+)
1 Administrasjon og fellesutgifter	10 535	10 623	10 819	196
2 Oppvekst og familie	62 959	62 254	61 955	-299
3 Helse og omsorg	83 207	84 834	81 433	-3 400
4 Kultur, næring og utvikling	16 729	16 485	15 729	-756
5 Kirkeformål	2 246	2 246	2 232	-13
6 Politisk styring, kontroll, fellesutgifter	709	612	-608	-1 220
7 Særregnskap	-2	-2	0	2
A Totalsummer ramme 1 - 7	176 398	177 052	171 562	-5 490

Ramme 8 Skatter, rammetilskudd m.v.

Ansvar	Netto Oppr. budsj.	Netto Reg.budsj. budsj.	Netto Regnskap	Innsparing(-) Bud.svikt (+)
8000 Skatt på formue og inntekt	-60 474	-55 918	-57 612	-1 694
8100 Eiendomsskatt	-14 487	-14 487	-14 499	-12
8200 Rammetilskudd	-96 628	-100 768	-101 045	-277
8300 Statlig investeringskompensasjon	-1 161	-1 161	-1 035	126
8500 Flyktninger	-20 119	-22 385	-22 672	-287
8700 Konesjonskraftmidler	-1 532	-256	-253	3
B Totalsummer ramme 8	-194 401	-194 975	-197 116	-2 141

Ramme 9 Renter, avdrag, finanstransaksjoner

Ansvar	Netto Oppr. budsj.	Netto Reg. budsj.	Netto Regnskap	Innsparing (-) Bud.svikt (+)
9000 Renter	-403	-703	-871	-168
9100 Innlån (ekskl. formidlingslån)	17 748	16 978	16 796	-182
9101 Formidlingslån	0	0	-17	-17
9801 Disponering av tidligere års overskudd	0	-7 880	-7 880	0
9802 Avsetning og bruk av disposisjonsfond	-148	8 606	8 606	0
9803 Avsetning og bruk av bundne fond	0	0	123	123
9805 Overføring til og fra investeringsregnsk.	806	922	922	0
9900 Årets regnskapsmessige overskudd/underskudd	0	0	7 875	7 875
Totalsummer ramme 9	18 003	17 923	25 555	7 632

Kommentarer til sammendraget foran:**Rammeområdene 1 – 7.**

Bakgrunnen for regnskapsresultatene for rammeområdene 1 - 7 er belyst foran, under kommentarene til de enkelte rammeområdene.

Rammeområde 8, skatter, rammetilskudd m.v.:

8000 Skatt på formue og inntekt. Ved budsjettering av skatt og rammetilskudd tas normalt utgangspunkt i prognosemodell fra KS. Prognosemodellen ajourholdes av KS i nær kontakt med sentrale myndigheter. I opprinnelig budsjett for 2016 ble lagt inn skatteanslag tilsvarende anslaget i prognosemodellen, budsjettert beløp 60.474 kr. Ved budsjettsaldering i mai vedtok kommunestyret å redusere skatteanslaget med 4 759' kr, til 55 715' kr, en endring som ble gjort med bakgrunn i siste prognosemodell, med justerte innbyggertall og informasjon om skattesvikt for landet generelt.

Ved budsjettsaldering i kommunestyrets møte i desember ble skatteanslaget justert opp med kr 203' jfr. prognosemodellen fra KS. Det skulle så vise seg at skatteinntektene ble kr 1 694' høyere enn siste prognose før året var omme. Skatteinngangen ble altså bedre enn det som KS prognosene og vi klarte å forutse.

8100 Eiendomsskatt. Inntekten gjelder eiendomsskatt i hele kommunen. Regnskapsført netto inntekt stemmer overens med budsjett på dette ansvaret. Eiendomsskatten viser en klart reduksjon på kr 1,1 mill fra 2015. Dette gjelder eiendomsskatt på kraftverk som har vært en del omtalt i løpet av året. Beløpet er ytterligere redusert i budsjett for 2017.

8200 Rammetilskudd. Inkludert i rammetilskuddet ligger inntektsutjevningen, dvs. utjevning av skatt mellom kommunene.

Rammetilskuddet ble regulert opp med kr 4.084' i mai 2016, da i hht. prognosemodell fra KS. Ytterligere oppjustering med 56' ble gjennomført i oktober. Endelig rammetilskudd ble kr 277' større enn budsjettert. Vi fikk i likhet med flere andre kommuner mer i inntektsutjevning/skatteutjevning enn det KS prognosen tilsa. Alt dette til sammen gir en pluss på rammetilskudd. Ser en skatt og rammetilskudd under ett så har Grong mottatt nesten 2 mill mer enn budsjettert.

8300 Statlig investeringskompensasjon.

Kompensasjonen følger Husbankens flytende rente. Staten dekker renter og avdrag for lån til investeringer i forbindelse med grunnskolereformen, lån til utbygging i eldreomsorgen, herunder omsorgsboliger, og rentekompensasjon for investering i 2004 ved Harran Oppvekstsenter. Kompensasjon for utbygging av administrasjonsfløy ved Grong barne- og ungdomsskole har kommet inn fra desember 2006. Vi har i fom 2016 mottatt investeringskomp for deler av utbyggingen ved GBU. Grong kommune har nå bruk opp hele sin ramme i forhold til mulighet til å søke investeringskomp. for skoleutbygging.

8500 Flyktninger.

Opprinnelig budsjettert inntekt var til sammen 20.119' kr. Dette ble økt til kr 22.385' i løpet av 2016. Regnskapet viste til slutt kr 22.672' noe som er 287' kroner mer enn budsjettert. Det ble ved slutten av 2016 stipulert tilskudd i hht. bosetting gjennomført i 2016, men hvor det ikke ble søkt ut tilskudd før i 2017.

8700 Konsesjonskraftmidler.

Ansvar 8700 var opprinnelig budsjettert med netto inntekt 1.532' kr. Etter at salget var gjennomført viste det seg at netto inntekt måtte reduseres til kr 256'. Regnskapet ble i hht budsjettert.

Samlet viser rammeområde 8 en inntektsøkning i forhold til regulert budsjett 2,1' mill. kr.

Rammeområde 9 Renter, avdrag, finanstransaksjoner.

9000 Renter.

På dette ansvaret inntektsføres renter av bankinnskudd, forsinkelsesrenter og aksjeutbytte. Opprinnelig budsjettert netto på ansvaret var kr 403' kr. Posten ble regulert opp til Kr 703'' i løpet av 2016. Ansvarer viser totalt regnskapsført inntekt på netto på kr 871'. Dette gir en merinntekt på kr 168' i forhold til budsjettet. Det er vanskelig å treffe eksakt på denne kontoen.

9100 Innlån (ekskl. formidlingslån).

På dette ansvaret regnskapsføres renter, låneomkostninger samt avdrag på ordinære innlån.

Renteutgifter:

Som beskrevet i årsberetningen`s siste del, renter og lån, har renta vært stabil i 2016. Opprinnelig budsjettet kalkulerte med en rente på 1,65% på lån i kommunalbanken og 1,95% KLP Kommunekreditt. Ved årets slutt var renta i kommunalbanken økt til 1,8 % mens KLP kommunekreditt fremdeles lå på 1,95%. Renteutgiftene gir en innsparing på kr 76' i forhold til budsjettet. Det er i 2016 ikke budsjettet eller gjennomført noen avsetning til rentereguleringsfond. Fondet er pr. 31.12.2016 på kr 2,565' mill. kroner.

Avdrag:

Opprinnelige budsjetterte avdrag var på 13.282', dette ble oktober regulert ned med 993'. Dette med bakgrunn i at årets låneopptak ble utsatt slik at slik at avdragene ble noe mindre i 2016 enn opprinnelig planlagt. Betalte avdrag 2016 ble kr 106' mindre enn budsjettet.

9101 Formidlingslån.

Avdrag (utgifter og inntekter) på formidlingslån føres i investeringsregnskapet. Renter (utgifter og inntekter) føres i driftsregnskapet under ansvar 9101. Ansvaret er budsjettet i null, dvs. en forventning om at utgifter og inntekter skal balansere. Det viser seg likevel at det i praksis kan bli et avvik. Ansvaret viser de siste årene avvik som både netto utg. og inntekt. I 2016 viser ansvaret en netto inntekt på kr 17'.

Det er forsøkt beregnet balanse i rentenivået for innlån / utlån slik at dette skal utjevne seg over tid. Det ble i 2012 inngått nye fastrenteavtaler for de fleste av kommunens innlån i husbanken. Det ble også gjort endringer i utlånsrenta til kommunens lånetakere. Rentesatsen på utlånene er nå på 2,34% i 5 år fremover.

Låneforvaltningen er i løpet av 2011 overflyttet fra Grong Sparebank til Lindorff. De står også for selve innfordringen noen som har resultert i en bedre oppfølging av utlånene enn det vi selv har vært i stand til å utføre i tidligere år.

9801 Disponering av tidligere overskudd.

Overskuddet fra 2015 på kr 7,9 mill. er disponert i 2016.

9802 Avsetning og bruk av disposisjonsfond:

Det var i utgangspunktet budsjettet med 148' i bruk av disp.fond for å få budsjettet i balanse i 2016. Ved disponering av overskuddet fra 2015 ble det klart at en måtte bruke en del av dette, kr 3 mill for å oppnå balanse. Den økonomiske situasjonen bedret seg i løpet av 2017 slik at en tilslutt hadde mulighet til å avsette kr 8,6 mill til dispfond fra dette ansvaret. Det er i løpet av året i drift benyttet kr 270' av fondet, samt at det i investering er benyttet kr 371' av dispfondet. Dette tilsier at avsetningen til fond i 2016 tilnærmet lik overskuddet i 2015.

9803 Kommunestyret behandlet i løpet av 2016 en sak der en endret en del gamle ubrukte bunden fond og flyttet disse over til disposisjonsfondet. Dette er gjennomført på dette ansvaret.

9805 Overføring investeringsregnskapet. Overføringen gjelder dekning av egenkapitalinnskuddet i klp kr 922'.

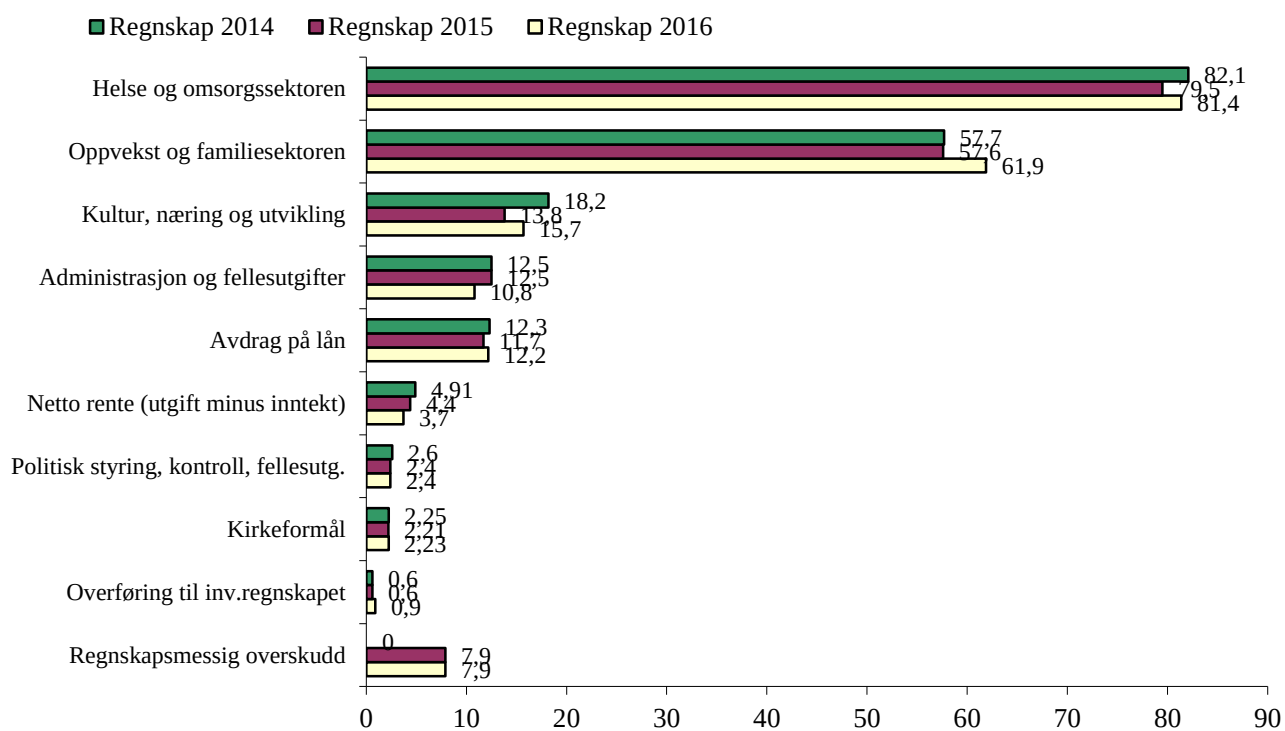
9900 Årets regnskapsmessige resultat ble et mindreforbruk på kr 7.875.215,12.

OVERSIKT, UTGIFTER OG INNTEKTER I REGNSKAPET.

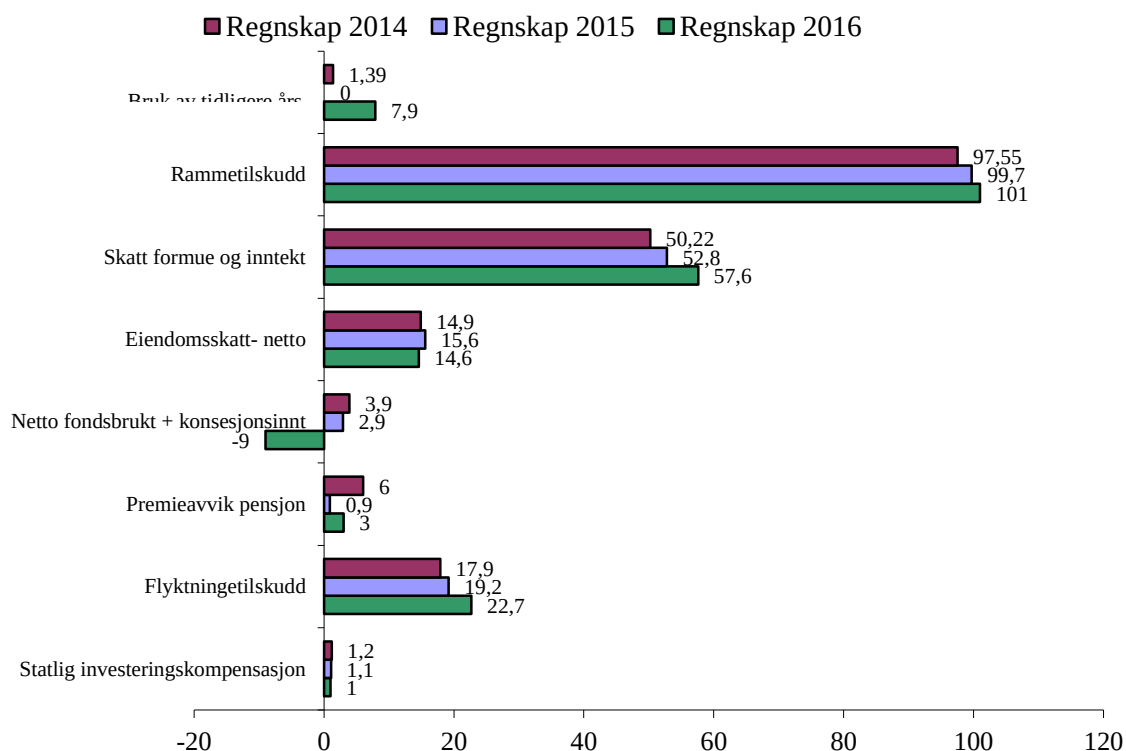
Ressursbruk:

(Netto driftsutgift, mill. kr)

Finansiering av netto driftsutgifter vist i diagrammet foran:

(Netto inntekt, mill. kroner)

Totale personalkostnader (lønn og sosiale utgifter minus sykelønnsrefusjon)

I tidligere årsberetninger, t.o.m. 2006, har vært inntatt en oversikt over utgifts- og inntektstyper, fordelt på artsnivå med ett siffer. Slike oversikter er ikke spesielt informative og sammenlignbare. Den største utgiften er lønn og sosiale utgifter, og resultatet for denne del av utgiftene vises nedenfor.

Konti	2014			2015			2016		
	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
10100-10114 Fast lønn	121 143	124 116	2 973	124 341	122 956	-1 385	129 528	127 281	-2 247
10200-10209 Vikarlønn	9 529	11 367	1 838	12 637	13 351	714	12 492	13 548	1 056
10300-10302 Ekstrahjelp	1 798	1 540	-258	1 904	1 614	-290	2 851	2 855	4
10400-10401 Overtid	590	541	-49	777	844	67	659	886	227
10500-10541 Annen lønn	8 146	7 813	-333	8 850	8 728	-122	10 444	10 284	-160
10600-10608 Trekkpliktig godtgj.	176	181	5	174	220	46	222	261	39
10700- Lønn renhold	3 957	3 703	-254	4 058	3 952	-106	3 959	3 909	-50
10800-10809 Godtgj. folkevalgte	1 071	1 090	19	1 303	1 190	-113	1 274	1 203	-71
10900-10906 Pensjonsinnskudd	23 189	23 518	330	17 005	15 368	-1 637	19 937	18 793	-1 144
10907-10908 Premieavvik pensjon	-2 371	-3 337	-966	4 311	4 228	-83	1 198	584	-614
10910 Egenandel AFP 62 - 64 år	12	0	-12	186	137	-49	341	316	-25
10950 Gruppelivs- og ulykkesforsikring	313	508	195	301	443	142	316	437	121
10990-10998 Arbeidsgiveravgift	8 701	8 241	-460	8 982	8 347	-634	9 507	8 736	-771
Sum brutto kostnader	176 254	179 281	3 028	184 829	181 380	-3 448	192 728	189 091	-3 637
17100-17101 Refusjon sykelønn	-8 578	-9 464	-886	-7 552	-9 916	-2 364	-7 168	-8 748	-1 580
Summer netto resultat	167 676	169 817	2 142	177 277	171 464	-5 812	185 560	180 343	5 217

Introduksjonsstøtte (konto 10898 og 10899) er ikke inkludert i oversikten.

Det vil også kunne være enkelte lønnsrefusjoner (utenom sykkelønsrefusjon) som ikke framgår av oversikten, og som varierer fra år til år. Disse er imidlertid vanskelig å skille ut fra diverse refusjoner som regnskapsføres.

Oversikten vil imidlertid danne et godt grunnlag for å illustrere endringen i personalkostnader.

KOSTRA-RAPPORTERING

Kommunens regnskap har f.o.m.1999 vært avlagt etter rapporteringsforskriften KOSTRA. I korte trekk går dette ut på at kommunen skal organisere sin regnskapsføring slik at ressursbruken kan rapporteres etter obligatoriske "funksjoner" og "arter". Hensikten er å gi bedre grunnlag for rapportering og styring, og siktemålet fra sentrale myndigheter har vært å kunne framskaffe sammenlignbare tall fra kommunene.

Det har i de seinere årene vært lagt med et vedlegg til årsmeldingen med kostratall. For å utarbeide dette vedlegget har vi benyttet kostrarapport funksjonen i budsjettssystemet arena. Ved overgang til nytt økonomisystem har vi nå ikke lengre tilgang til Arena. Kostrarapporter kan utarbeides ved bruk av bla. ssb sine sider men dette er langt mer tidkrevende å i den situasjonene vi er i pr. i dag med skifte av økonomisystem har vi ikke klart å prioriterer å få laget et slik vedlegg i 2016. Vi vil for kommende år få på plass noen kostratall igjen.

FONDISOVERSIKT

Oversikt over kommunens fond ved de siste regnskapsavslutninger

(Beløp i hele 1000 kr)

Fond ved utløp av år:	2012	2013	2014	2015	2016
Bundne driftsfond ifølge lov/forskrift:					
Dialyse gaver	0	0	0	0	16
Vennskap Grong - Areza	5	5	5	5	0
Folkehelse tiltak	19	19	0	0	0
Saman om en bedre kommune		51	169	0	0
Kommunereform IN				281	254
Kulturskoleprosjekt	24	24	24	24	0
Den kulturelle skolesekken	38	38	37	37	0
Boligtilskudd	133	330	204	488	372
Kompetanseheving i skoleverket	0		0	0	0
Kompetanseheving barneh	14	14	14	14	0
Skjønnsmidler barnehager	484	0	0	0	0
YES-projektet	75	0	0	0	0
Boligosialt arbeid for ungdom	16	0	0	0	0
Forsøk fremmedspråk btrinn	6	6	6	6	0
Målretta innsats mot mobbing Bergsmo	0	14	0	0	0
Matpenger Ekker barnehage	0	7	7	2	4
Matpenger Rønningen barnehage	0	3	3	8	4
Aktiviteter Rønningen og Ekker barnehage (saman om)	0	20	0	0	0
Boligtilskudd til tilpassing	0	0	0	116	616
Kompetanse mangfold Beem	0	0	0	86	40
Kompetanse mangfold voksenopplæring	0	0	0	68	24
Kompetanse mangfold barnehage	0	0	0	64	28
Kompetanse mangfold GBU 1-7	0	0	0	92	47
Kompetanse mangfold GBU8-10	0	0	0	95	84
Svømmeopplæring Harran	0	0	0	0	17
Svømmeopplæring voksenopplæring	0	0	0	0	33
Tilretteleggingsmidler Rønningen barnhage	0	0	0	0	13

Fond ved utløp av år:	2012	2013	2014	2015	2016
Vurdering for læring	0	0	0	0	108
Lokale opplæringstiltak for BPA-ordningen	0	22	22	2	2
Psykiatrimidler	117	0	0	0	0
Kompetansebank	137	70	70	55	10
Enslige mindreårige flyktninger	0	0	0	0	0
Demensomsorgens ABC	0	0	50	49	35
Frisklivstilbud	0	50	50	95	83
Samhandlingsreformen	199	75	10	0	0
Fagbrev på jobben	80	0	0	0	0
Kommunale innvandreriltak	0	64	64	64	64
Rekruttering av fastleger mm	0	0	500	184	184
Videreutdanning sykepl. Avd F	0	0	72	52	46
Lærekandidat Beem	0	0	0	25	25
Hverdagsrehabilitering	0	0	0	140	23
Barnefattigdom Tett på	0	0	0	120	197
Næringsfondet (staten)	509	468	721	534	525
Næringsfondet (konsesjonsavg.)	914	1 140	646	670	848
Harran jord- og skogfond	177	180	184	184	188
Tilsyn / gjeting	6	6	6	6	0
Selvkostfond vann	158	267	233	780	981
Kommunalt viltfond	59	30	94	125	125
Markedsføringsiltak skogbruksplan	0	0	0	0	50
Rognsmoen	108	0	0	0	0
Vilttiltak jernbane		14	38	62	38
Viltkartlegging	15	15	15	15	0
Selvkostfond kloakk	0	0	52	1 046	2 060
Selvkostfond slam	0	0	56	126	99
Selvkostfond renovasjon	112	0	0	0	0
Selvkostfond feiing	0	0	267	584	540
Landbruk pluss	42	42	42	42	42
Utvikling Grong bygdamuseum	28	28	28	28	0
Pilgrimsleia	0	0		0	0
Kommunedelplan Bjørgan	65	65	65	65	0
Grong utviklingsarena	63	63	63	63	0
Den Kulturelle spaserstokken	64	80	106	59	59
Grongtur 2010-2011	37	26	16	10	22
Inn på tunet løftet	217	217	97	480	406
Regional veterinærtjeneste	448	448	442	426	492
Kultur og helse	83	130	39	39	39
Sysselsetting skogkultur	0	0	0	0	57
MIN-prosjektet	22	0	0	0	0
Stimuleringstilskudd stordyrsvetrinær	20	162	332	478	431
Kulturminneplan	100	0	0	0	0
Femten friske turer	0	173	73	61	61
Rovviltforvaltning	82	82	49	0	47
Reservater og nasjonalpark	20	115	68	70	78
Boligetablering i distriktet	1 688	3500	2385	1631	731

Fond ved utløp av år:	2012	2013	2014	2015	2016
Namsen vannområde	53	131	254	393	454
Aktiviteter Barnevern/PPT (saman om)	0	20	0	0	0
Grong ettersøksring	0	10	10	10	10
Kvellomodellen	337	0	0	0	0
Namsen elveeierlag fra FM				20	20
Kartlegging friluftsområder	0	0	0	0	34
Felles sykkelkart Indre Namdal	88	88	88	88	88
INR Regionalt næringsfond	5 293	4 498	3989	3114	2 489
INR Til regionrådets disposisjon	42	42	65	131	126
INR Regionrådet	625	668	750	1097	1 472
INR Regional viltkoordinator	242	248	0	0	0
INR Ungdommens regionråd	75	77	0	0	0
INR Bedre hundeevipasjer	83	85	0	0	0
INR Forebyg tiltak mot rovdyr	3 541	2 688	2129	1076	417
INR Kongroa kvinnebank	10	11	0	0	0
INR Aktiv ungdom	30	31	0	0	0
INR KIIN – prosjektet	1 599	181	0	0	0
INR Skognæringa i IN	548	127	51	0	0
INR Veivalgsprosj for landbruk	385	233	0	0	0
INR Aktivitetspådriver skog	121	139	95	0	0
INR Tynningsprosjekt	202	20	20	0	0
INR Motivasjonsprosjekt	101	104	106	2	1
INR Mineraler i Indre Namdal	0	1 364	534	174	14
INR Ryk og reis	0	516	69	0	0
INR Skogpådriverprosjekt Namdal	0	514	889	1 177	851
INR Kartlegging gruvedrift	0	0	0	217	180
INR Bredbånd og mobil IN	0	0	0	198	3 002
INR Regionale strategier skogbruk	0	0	0	69	140
INR Motivasjonsprosjekt Røyrvik	0	0	0	0	35
Diverse gaver	775	766	663	596	613
Samlet beløp bundne driftsfond	20 534	20 624	17 139	18 118	20 353
Bundet investeringsfond	555	452	1 981	103	9
Ubundet investeringsfond	0	0	364	1434	796
Disposisjonsfond:					
Disposisjonsfond	4 508	4 098	199	0	8 150
Premieavvik - pensjonsfond	12 042	15 584	16494	16494	16 494
Rentereguleringsfond	3 300	3 800	3800	2565	2 565
Skadefond småskader	100	100	100	100	100
Hørselsfremmende tiltak GSA	10	10	10	10	10
Avvikling av likviditetsreserven	3263	3 263	3263	3263	3 263
Kommunereformen			200	0	0
Utviklingsfond landbruket				100	100
Gronghuva				2	2

Fond ved utløp av år:	2012	2013	2014	2015	2016
Sum disposisjonsfond	23 223	26 855	24 066	22 533	30 683

Når det gjelder de bunden driftsfondene så gjelder flere av disse Indre Namdal regionråd. Disse er merket med INR og utgjør totalt kr 8.727' av det samlede beløpet på kr 20.353'.

Utvikling i disposisjonsfond fom 2015 og frem til 31.12.2016

SUM FOND VED INNGANGEN 2015	24 066
------------------------------------	---------------

Generell bruk av dispfondet i 2015	1 434
------------------------------------	-------

Bruk til kommunereformen	200
--------------------------	-----

Avsetning til utviklingsfond landbruk	100
---------------------------------------	-----

Avsetning til Gronghuva	2
-------------------------	---

Netto bruk av dispfond i 2015	1532
--------------------------------------	-------------

Avsetning til disposisjonsfond i 2016, generelt	8 606
---	-------

Avsetning til dispfond fra gamle bunden fond – egen k-sak	184
---	-----

Bruk av disp.fond til grunnundersøkelse vårryggen	-270
---	------

Bruk av disp.fond i investering	-371
---------------------------------	------

Netto avsetning til disp.fond i 2016	8 149
---	--------------

Netto beholdning "generelt disp. fond" pr. 31.12.2016	30 683
--	---------------

Av dette har k-styret "øremerket" følgende beløp:

Rentereguleringsfond	2 565
----------------------	-------

Premieavvik-pensjonsfond	16 494
--------------------------	--------

Småskade fond	100
---------------	-----

Hørselsfremmede tiltak GSA	10
----------------------------	----

Utviklingsfond landbruket	100
---------------------------	-----

Gronghuva	2
-----------	---

SUM "FRITT" DISPOSISJONSFOND 31.12.2016	11 412
--	---------------

Av dette beløpet utgjør den rent regnskapstekniske føringen av likviditetsreserven som ble gjort i 2009 kr 3 mill. Dette beløpet ble ført som fond - men har ikke noen penger med seg og er dermed en likviditetsutfordring.

3 263

Reelt fritt disposisjonsfond 31.12.2016	8 149'
--	---------------

GJELDSOVERSIKT (INNLÅN)

Lånegjeld:

Kommunens lånegjeld var 414 mill kr pr. 31.12.2016. Utviklingen i lånegjeld har de siste årene har vært slik:

	Ordinære lån	Forvaltningslån (selvfinansierende)	Samlet lånegjeld
Lånegjeld pr. 1.1.2007	115,96	9,02	124,98
Betalte avdrag i 2007	-7,63	-0,69	
Låneopptak i 2007	66,88	0	
Lånegjeld pr. 31.12.2007	175,21	8,33	183,54
Betalte avdrag i 2008	-11,40	-3,03	
Låneopptak i 2008	10,00	1,00	
Lånegjeld pr. 31.12.2008	173,81	6,30	180,10
Betalte avdrag i 2009	-9,26	-0,56	
Låneopptak i 2009	50,80	1,50	
Lånegjeld pr. 31.12.2009	215,35	7,24	222,6
Betalte avdrag i 2010	-10,3	-1,24	
Låneopptak i 2010	27,97	2,0	
Lånegjeld pr. 31.12.2010	233,01	8,0	241,0
Betalte avdrag i 2011	11,17	0,65	
Låneopptak i 2011	37,86	0	
Lånegjeld pr. 31.12.2011	259,7	7,35	267,05
Betalte avdrag i 2012	21,1	0,66	
Låneopptak i 2012	13,83	4,0	
Lånegjeld pr. 31.12.2012	252,43	10,69	263,12
Betalte avdrag i 2013	13,05	0,76	
Låneopptak i 2013	10,9	3,0	
Lånegjeld pr. 31.12.2013	250,2	12,9	263,1
Betalte avdrag i 2014	12,34	0,86	
Låneopptak i 2014	33,9	3,0	
Lånegjeld pr. 31.12.2014	271,8	15,04	286,9
Betalte avdrag i 2015	15,9	1,04	
Låneopptak i 2015	34,9	4,5	
Lånegjeld pr. 31.12.2015	290,8	18,5	309,3
Betalte avdrag i 2016	13,3	1,2	
Låneopptak i 2016	115,2	4,0	
Lånegjeld pr. 31.12.2016	392,7	21,3	

*) I 2012 ble foretatt ekstraordinær nedbetaling av lån med 1,04mill.kr.

Av lånegjelden ved utgangen av året 2016 utgjør formidlingslån (lån som utlånes med pant i eiendom) 21,3 mill. kr. Kommunens lånegjeld til "egne formål" er ved årets utløp 392,7 mill kr.

Utgifter med renter og avdrag for *en del* av de siste års satsing på utbygging både til skoleformål og eldreomsorg dekkes via investeringstilskudd fra Staten, noe som er med på å lette gjeldsbyrden. Rentekompensasjon ytes etter den til enhver tid flytende rente i Husbanken, og avdragskompensasjon etter en avdragstid på 30 år (20 år for investeringer til grunnskolereformen). Pr. 1.1.2016 er den delen av gjelden som dekkes ved investeringstilskudd fordelt slik:

- **Rente** kompensasjon for investeringer i skoleanlegg for en restgjeld på 4,9 mill.kr.
- Rente- **og** avdragskompensasjon for investeringer i eldreomsorgen med en restgjeld på 9,3 mill.kr

Kommunens (brutto) utgifter til renter og avdrag på lån har de siste år utviklet seg slik:

(Beløp i hele 1000 kr)

År	Ordinære avdrag	Ekstraord. avdrag	Renter	Sum avdrag og renter	Merknad
2016	14.414	103	6.077	20.594	
2015	12.790	4.146	5.478	22.414	Ekstraord. Avdrag pga. mottatte spillemidler samt salg.
2014	13.204	0	6.227	19.431	
2013	12.777	1.035	6.006	19.818	

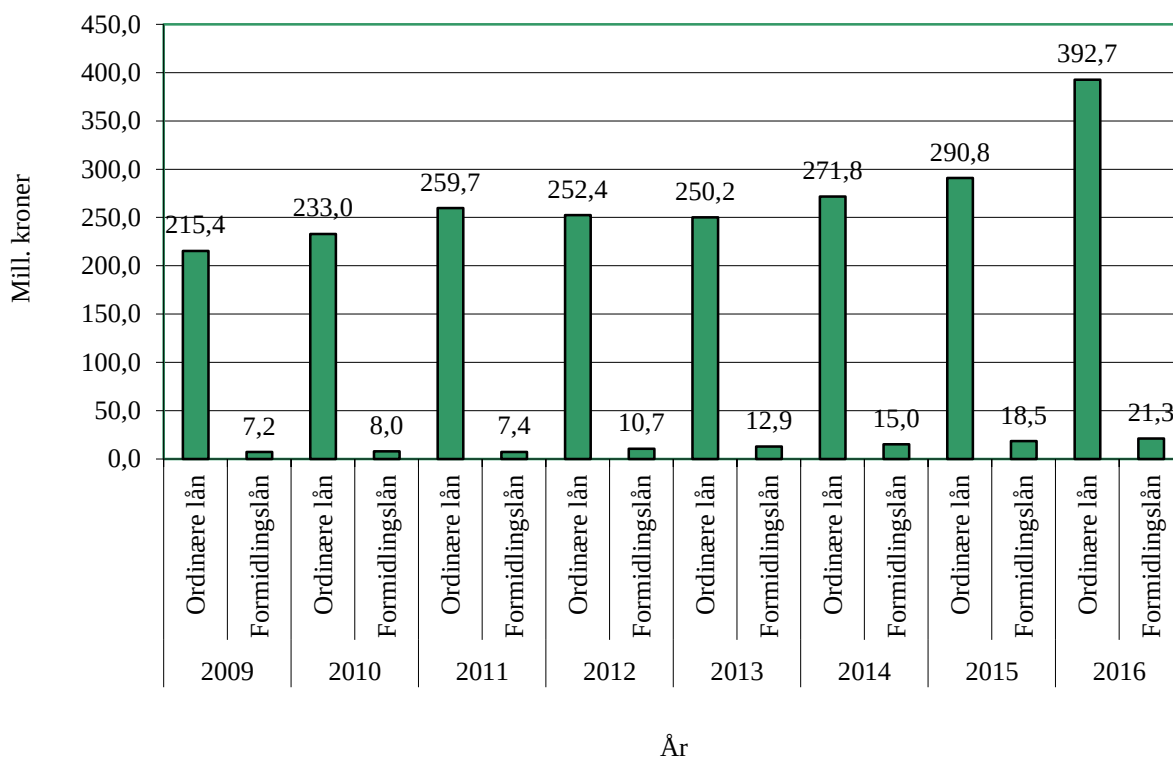
År	Ordinære avdrag	Ekstraord. avdrag	Renter	Sum avdrag og renter	Merknad
2012	13.058	8.701	7.500	29.259	Ekstraordinære avdrag pga. mottatte spillemidler
2011	11.815		7.146	18.961	
2010	10.915	628	5.504	17.047	
2009	9.477	345	5.619	15.441	
2008	8.237	6.197	10.724	25.158	
2007	8.320	0	5.904	14.224	
2006	7.892	6.650	3.599	18.141	Ekstraordinære avdrag 6,65 mill. ved salg av trygdeleiligheter
2005	5.284	890	3.942	10.116	Innvilget avdragsfrihet på 2,0 mill. kr

Utvikling i lånegjeld 2005 - 2016:

Kommunens lånegjeld har økt gjennom de siste årene, men viser en svak reduksjon fra 2011 til 2013. Det har så vært en økning f.o.m 2013 og frem til i dag. Mye av økningen gjelder de nye boligfeltene, stedsutvikling Harran, lokaler barnevern og ppt, samt fortau Trøahaugen- Høgbakkan. I 2015 og 2016 gjelder den største andelen av låneopptaket utbyggingen på GBU og regionalt kulturbygg.

Diagrammet nedenfor viser dette, fordelt på "vanlige kommunale lån" og etableringslån for videre utlån.

Lånegjeld pr. 31. desember

Hvilke investeringer er det tatt opp lån til?

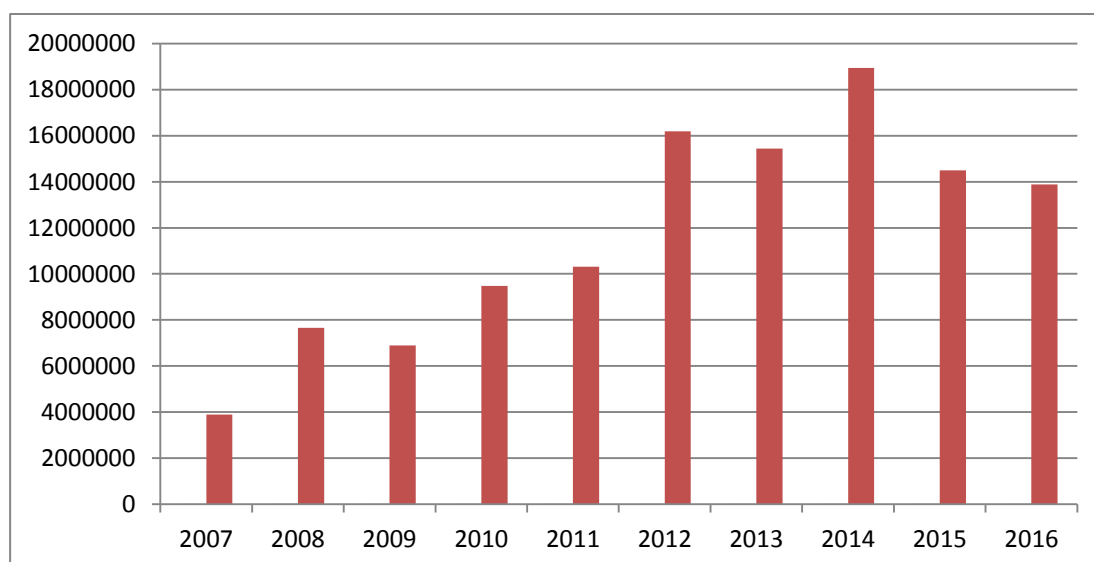
Dette kan synliggjøres gjennom en oppstilling som viser hvilke investeringer som til enhver tid avskrives. De aller fleste investeringer vil i stor grad være lånefinansiert, og avskrivning står i forhold til objektenes levetid, som til en viss grad er sammenlignbart med lånenes løpetid

Tabellen nedenfor er utarbeidet med basis i avskrivninger som vil bli utgiftsført i 2016, og som fanger opp de **regnskapsførte beløp til investeringer i 2015**. Lånet vedr. utbygging av GBU og regionalt kulturhus er tatt opp i 2016, men i om at avskrivningen på prosjektet ikke kommer før i 2017 så blir ikke tabellen nedenfor bli korrekt før i 2017.

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2016	Prosent
Lån VAR områdene	33 997 228	9
Lån utleieboliger	18 328 665	5
Lån skoler og barnehager	68 033 072	17
Lån omsorgsboliger	26 471 663	7
Lån sykeheim	63 457 543	16
Lån kommunehuset	37 474 694	10
Lån gronghall og andre idrettsanlegg	45 512 395	12
Lån Utleieboliger flyktninger	12 984 545	3
Lån vei, gatalys og grøntanlegg	32 828 393	8
Lån fjernvarme anlegget	18 665 080	5
Lån leiligheter funksjonshemmede	11 910 055	3
Lån til diverse.	23 026 927	6
Total lånegjeld	392 690 260	100

PENSJON OG PREMIEAVVIK.

Utviklingen i premieavvik fom 2007 tom. 2016.

I 2002 ble regnskapsforskriften endret og et nytt begrep premieavvik ble innført. I kommunens regnskap skal pensjonskostnaden og ikke premieinnbetalingen utgiftsføres. Differansen mellom det som er betalt i premie og det som skal utgiftsføres som pensjonskostnad benevnes som premieavvik og føres opp som en fordring i kommunens balanse. I utgangspunktet så en for seg at premieavviket skulle variere fra pluss til minus fra år til år slik at en utjevning ville skje. Dette ble ikke tilfellet. For Grong kommunes del at premieavviket økt fra i

overkant av to millioner i 2006 til i overkant av 18 millioner i 2014. 2015 ble et av de få årene hvor premieavviket har vært negativt (utgiftsføring i stedet for inntektsføring). Dette medførte en reduksjon i totalt premieavvik slik at dette ble på kr 14,5 millioner ved utgangen av 2015. For 2016 var amortiseringa av tidligere års premieavvik større enn nytt premieavvik slik at totalt avvik viser en liten reduksjon fra 2015 til 2016 også. Premieavviket er ved utg. av 2016 på 13,9 mill.

Disse 13,9 millionene er pensjonspremie som er betalt og således påvirker kommunens likviditet. Beløpet er ikke utgiftsført i kommunens regnskap, men i stede satt opp som en fordring i balansen som skal utgiftsføres over de kommende 15/10/7 årene.

Kommunen har over tid bygd opp et fond øremerket premieavviket for å avhjelpe likviditetsutfordringene med denne ordningen. Dette fondet er ved utgangen av 31.12.2016 på kr 16,5 millioner, altså større enn selve premieavviket.

4. FINANSRAPPORTERING 31.12.2016

Finansreglementet legger opp til en rapportering til kommunestyret pr. 30.4, 31.8 og 31.12.

Rapporten skal gi et bilde status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, samt status for gjeldsforvaltningen. Rapporten ved årets utgang skal vise utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Forvaltning av kommunens likviditet:

Tall i tusen	31.12.2015		30.04.2016		31.08.2016		31.12.2016	
	NOK	Pros- sent	NOK	Pros- ent	NOK	Pro sent	NOK	Pros- ent
Driftslikviditet/Overskudds-likviditet								
Innskudd hos hovedbankforbindelse Grong Sparebank:								
Konto 4448.06.00050*	30 281	59,4	26 393	58,2	113 333	93,4	56 937	86,9
Konto 4448.48.01565**	17 865	35,0	17 865	39,4	7 865	6,5	8 056	12,3
Konto 4448.50.28576*	2 147	4,2	79	0,2	39	0,03	33	0,05
Konto 4448.14.80008*	681	1,4	1 021	2,3	108	0,1	387	0,59
Konto 4448.16.06478							100	0,16
Andelskapital i pengemarkedsfond								
Direkte eie av verdipapirer								
Samlet kortsiktig likviditet(bankinnskudd)	50 974	100	45 358	100	121 345	100	65 514	100
Avkastning vår plassering	** 2,2% * 0,88%		** 1,6% * 0,69%		**1,25% *0,84%		**1,25% *0,92	
Største tidsinnskudd	NOK 0		NOK 0		NOK 0		NOK	
Største enkeltpapirplassering	NOK 0 mill		NOK 0 mill		NOK 0		NOK	

Det er ikke gjort beregninger for å splitte likviditeten i driftslikviditet og annen overskuddslikviditet da dette synes unødvendig. Alle kommunens midler er satt inn på ulike bankkonti i kommunens hovedbankforbindelse. De bankkonti som fremgår av oversikten ovenfor inneholder ikke skattetrekkkonti, samt bankkonto tilhørende Indre Namdal regionråd.

Andre opplysninger:

All likviditet er plassert i ordinære bankinnskudd. Vi har ingen plassering i andre former for aktiva som pengemarkedsfond osv.

Det finnes ingen avvik mellom faktisk forvaltning 2016 og risikorammene gitt i finansreglementet.

Forvaltning av kommunens lånegjeld:

Tall i tusen	30.12.2015		30.04.2016		31.08.2016		31.12.2016		Løpetid
	NOK	%	NOK	%	NOK	%	NOK	%	
Lån med pt. rente:									
Lån nr:									
KBN 20100981	23 974	7,8	23 974	7,8	23 575	5,6	23175	5,6	30
KBN 20090610	30 441	9,8	29 916	9,7	29 916	7,1	29391	7,1	29
KBN 20090363	31 673	10,2	31 673	10,3	30 165	7,2	29063	7,0	12
KBN 20090362	22 596	7,3	21 267	6,9	19 938	4,8	19938	4,8	9
KBN20090057	53 286	17,2	52 413	17,0	52 413	12,5	51539	12,4	30
KBN 20110538	31 689	10,2	31 178	10,1	31 178	7,4	30667	7,4	31
KBN 20120293	12 444	4,0	12 444	4,0	12 247	2,9	12049	2,9	32
KBN20130549	10 237	3,3	10 082	3,3	10 082	2,4	9926	2,4	33
KBN20140345	26 723	8,6	26 723	8,7	26 325	6,3	25926	6,3	33
KNB20140591	5 826	1,9	5 676	1,8	5 676	1,4	5526	1,3	19
KBN20150414	34 888	11,3	34 417	11,1	34 417	8,2	33945	8,2	37
KBN20160382					115 169	27,4	115169	27,8	36
KLPKommkreditt 10634	4 086	1,3	4 086	1,3	3 890	0,9	3694	0,9	10
Husbanken 149526899	1 107	0,4	1 007	0,3	1 007	0,2	906	0,2	6
Husbanken 146153929	357	0,1	329	0,1	300	0,1	300	0,1	6
Husbanken 146327176	1 593	0,5	1 551	0,5	1 551	0,4	1507	0,4	17
Husbanken 146328703	1 835	0,6	1 806	0,6	1 791	0,4	1776	0,4	26
Husbanken 146345665	2 652	0,9	2 577	0,8	2 577	0,6	2500	0,6	16
Husbanken 146352414	2 791	0,9	2 791	0,9	2 717	0,6	2642	0,6	17
Husbanken 146361944	4 396	1,4	4 396	1,4	4 287	1,0	4176	1,0	18
Husbanken 146370861			4 000	1,3	4 000	1,0	3947	1,0	18
Lån med NIBOR basert rente:									
Lån nr.:									
Lån med fast rente:									
Lån nr:									
Husbanken 146320395	1 074	0,3	1 033	0,3	992	0,2	992	0,2	12
Husbanken 146314265	666	0,2	666	0,2	639	0,2	611	0,1	11
Husbanken 146262894	1 214	0,4	1 214	0,4	1 171	0,3	1128	0,3	13
Husbanken 146239561	441	0,1	441	0,1	394	0,1	346	0,1	5
Husbanken 146339141	3 335	1,1	3 236	1,0	3 236	0,8	3136	0,8	15
Lån nr.:									
Rentebytteavtaler:									
Avtaler med mottatte renter									
Avtaler med avgitte renter									
Finansielle leasing									
Samlet langsiktig gjeld	309 324	100	308 896	100	419 650	100	413 975	100	
Effektiv rentekostnad i prosent	1,65% KNB 1,95% KLP 2,089% Husb		1,65% KNB 1,95% KLP 2,089% Husb		1,80% KNB 1,95% KLP 2,089% Husb		1,80% KNB 1,95% KLP 2,089% Husb		
Antall løpende enkeltlån	24		25		26		26		
Største enkeltlån	53,286 NOK		52,413 NOK		115,169 NOK		115,169 NOK		

Kolonner for % viser det enkelte låns andel av samlet lånegjeld, og ikke rentesatsen.

Andre opplysninger:

Låneopptaket for 2016 ble gjennomført i august. Kommunene Overhalla, Namdalseid, Fosnes, Høylandet, Grong, Namsskogan, Lierne, Røyrvik og Midtre Namdal Samkommune har i fellesskap vært ute på anbud med en rammeavtale i forhold til lån. Rammeavtaler er nå inngått med Klp og Kommunalbanken.

Innlån til videreutlån på kr 4,0 millioner er også tatt opp i 2016.

Kommunens finansreglement tilsier at adm. kan foreta vurderinger av hvorvidt en skal binde lånene til fast rente eller om en skal la de stå på flytende rente. Pr idag har vi alle våre innlån vedrørende investeringer på flytende rente. Risikoen med dette er selvfølgelig en eventuell renteoppgang. En evt. renteøkning på 1 % på våre innlån, med unntak av formidlingslån/etableringslån, tilsier en økt rentekostnad på ca 3,9 millioner. Vi har pr. idag klart å opparbeide oss en rentefond på 2,6 millioner. Dette vurderes kontinuerlig hvorvidt det kan være aktuelt å binde renta for enkelte av våre innlån.

Det er ikke inngått finansielle leasing avtaler i perioden. Det er heller ikke inngått fremtidige renteavtaler(FRA) eller rentebytteavtaler(SWAP) i perioden.

Kommunen har pr. i dag fastrente avtaler på 7 lån i husbanken. Disse innlånene gjelder midler til videreutlån (etableringslån). Fastrenteavtalen ble inngått i perioden juni - august 2012 og gjelder for 5 år fremover.

Det finnes ingen avvik mellom faktisk forvaltning 2016 og risikorammene gitt i finansreglementet.

Grong, den 29.03.2017

Svein Helland
Rådmann

Tone Røttesmo
Økonomisjef